

ΚΥΠΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟ 2003

**ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΕ
ΓΙΑ ΤΟΝ**

ΟΜΙΛΟ ΛΑΪΚΗΣ

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

RAI CONSULTANTS SERVICES LTD

Μάρτιος, 2004

ISBN: 9963-42-307-8

ΤΗΛ: 22811311 - ΦΑΞ: 22811492 – E-mail: laikiebank@laiki.com

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ</u>	1
<u>ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ</u>	2
<u>ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ</u>	3
<u>A. ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ</u>	15
1. Κατά πόσο η Κύπρος θα ωφεληθεί από την ένταξή της στην ΕΕ	15
2. Ποια θα είναι τα οφέλη από την ένταξη	17
3. Τρόποι λήψης αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ για διάφορους τομείς της κυβερνητικής πολιτικής	19
4. Πληροφόρηση για την ΕΕ	25
5. Κυπριακές και διεθνείς πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ	26
6. Φόβοι σχετικά με τη λειτουργία/ ύπαρξη/ διεύρυνση της ΕΕ	29
7. Γνώμη αναφορικά με το Ευρώ	33
8. Αν θα υπάρξει σύντομα λύση στο Κυπριακό	34
9. Κατά πόσο η λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά	35
10. Κατά πόσο η οικονομική λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά	36
11. Πόσο εύκολη είναι η ειρηνική συμβίωση με τους Τουρκοκυπρίους	37
12. Επίσκεψη στα κατεχόμενα εδάφη	38
13. Πόσες φορές πήγαν στα κατεχόμενα	39
14. Πότε ήταν η τελευταία φορά που πήγαν στα κατεχόμενα	40
15. Αν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα	41
16. Λόγοι για τους οποίους δεν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα	42
17. Λόγοι για τους οποίους δεν πήγαν στα κατεχόμενα	43
<u>B.A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ</u>	44
A.1. Σύγκριση των οικονομικών εξελίξεων	44
A.2. Εκτίμηση της προσωπικής οικονομικής κατάστασης κατά το 2003 σε σχέση με το 2002	46
A.3. Προβλέψεις για μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις	48
A.4. Ποιοι είναι οι κύριοι ενδογενείς παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο	51

A.5. Έσοδα και έξοδα του κράτους	53
A.6. Ποιοι είναι οι τομείς της οικονομίας που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα	56
A.7. Ποιοι είναι οι τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί έμφαση από τις συντεχνίες	58
A.8. Ιδιωτικοποίηση κρατικών υπηρεσιών και ημικρατικών οργανισμών	59
A.9. Απεργίες στις ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους	61
<u>B.B. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ</u>	62
B.1. Χρήση και συνήθειες σε σχέση με το διαδίκτυο	62
B.2. Βαθμός γνώσης και χρήσης εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου	65
B.3. Συχνότητα για χρηματικές και εμπορικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου	67
B.4. Μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου	68
<u>B.Γ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ</u>	69
Γ.1. Επένδυση κάποιου σημαντικού ποσού	69
Γ.2. Μετοχές εταιρειών στο χρηματιστήριο	71
Γ.3. Ποσό που έχασαν στο χρηματιστήριο	72
Γ.4. Επένδυση σε χρηματιστήρια του εξωτερικού	73
Γ.5. Τομείς στους οποίους θα επένδυαν στο εξωτερικό	74
Γ.6. Πρόθεση αγοράς ακινήτων στα προσεχή πέντε χρόνια	75
Γ.7. Ακίνητη περιουσία που σκοπεύουν να αγοράσουν	76
Γ.8. Εκτίμηση της κίνησης των τιμών της ακίνητης περιουσίας στα προσεχή πέντε χρόνια	77
<u>B.Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ</u>	78
Δ.1. Ποια φορολογία θεωρείτε πιο δίκαιη	78
Δ.2. Επιπτώσεις στην προσωπική οικονομική κατάσταση που έφερε η φορολογική μεταρρύθμιση του 2002	79
<u>Γ.Α. ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ</u>	80
A1. Τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος, μετά το εθνικό θέμα	80
A2. Ο κυριότερος λόγος για την αύξηση των τροχαίων δυστυχημάτων	82

A3. Βαθμός συμφωνίας και διαφωνίας για την τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για τις παραβάσεις του ορίου ταχύτητας	83
A4α. Αντιμετωπίζει ή όχι η Κύπρος σήμερα κρίση θεσμών;	84
A4β. Θεσμοί που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη κρίση	84
A5. Εκσυγχρονισμός της Εκκλησίας;	86
A6. Πόσο συχνά πηγαίνει ο Κύπριος στην Εκκλησία	87
A7. Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας με δηλώσεις που αφορούν τη θρησκεία	88
A8. Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας για τις εμπορικές δραστηριότητες της Εκκλησίας	90
A9. Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας σε δηλώσεις που αφορούν το ρόλο της Εκκλησίας	91
A10. Ξένες οικιακές βοηθοί	93
A11. Ικανοποίηση από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο	94
A12. Ικανοποίηση για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο	95
A13. Ικανοποίηση από τη ζωή	96
A14α. Αξίες που διέπουν τη ζωή	97
A14β. Αξίες που διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά	97
A15. Το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο	99
A16. Αν θα πάνε να ψηφίσουν στις ευρωεκλογές	100
A17. Γνώμη για την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου στις Ευρωεκλογές	101

Γ.Β. ΝΕΟΛΑΙΑ– ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ **102**

B1. Το πρόβλημα των ναρκωτικών	102
B2. Καταπολέμηση της εγκληματικότητας	103

Γ.Γ. ΚΑΖΙΝΟ **105**

Γ1. Καζίνο: Υπέρ ή κατά	105
-------------------------	-----

Γ.Δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ **106**

Δ1. Υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα στην Κύπρο;	106
Δ2. Πού αντιμετωπίζονται τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα;	107
Δ3. Μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος	108
Δ4. Σωστή ή λανθασμένη η απόφαση για μελλοντική επιβολή περιβαλλοντικών φόρων	109

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η RAI Consultants Services Ltd ανέλαβε την έρευνα ΚΥΠΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟ για λογαριασμό της Υπηρεσίας Οικονομικών Ερευνών και Προγραμματισμού του Ομίλου Λαϊκής για 8η συνεχή χρονιά. Η έρευνα διεξήχθη για πρώτη φορά το καλοκαίρι του 1996.

Το ΚΥΠΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ακολουθεί παράλληλο δρόμο με το ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟ, που είναι η πιο δημοφιλής και αξιόπιστη έρευνα για το σύνολο των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικές ερωτήσεις του ΚΥΠΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ είναι οι ίδιες με εκείνες του ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ.

Σκοπός της έρευνας ΚΥΠΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟ είναι η συλλογή στοιχείων, η επεξεργασία τους και η εκπόνηση μελέτης που καλύπτει θέματα ένταξης της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια, την κοινωνική και οικονομική κατάσταση της Κύπρου και βασικούς προβληματισμούς που αφορούν τους θεσμούς, τους νέους, την εκκλησία, και το περιβάλλον.

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας σχετικά με τις αντιλήψεις των Κυπρίων στα πιο πάνω θέματα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η έρευνα ήταν παγκύπρια και κάλυψε ολόκληρο τον πληθυσμό ηλικίας 18-75 χρονών που είναι μόνιμοι κάτοικοι της Κύπρου. Η επιλογή του δείγματος βασίστηκε στην τυχαία πολυσταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία (multi-stage random selection).

Για την επιλογή του δείγματος, οι περιοχές που καλύφθηκαν από την έρευνα στρωματοποιήθηκαν σε αστικές και αγροτικές, με βάση την πιο πρόσφατη απογραφή πληθυσμού που έγινε από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Συνολικά πάρθηκαν 984 προσωπικές συνεντεύξεις. Η επιλογή του ατόμου, με το οποίο έγινε η συνέντευξη, ήταν τυχαία και επιτεύχθηκε με τη χρήση στατιστικού κλειδιού ειδικά σχεδιασμένου, έτσι που να δίδεται στο κάθε άτομο του νοικοκυριού ίση πιθανότητα να επιλεγεί στο δείγμα.

Η διεξαγωγή της έρευνας έγινε με βάση τα πρότυπα του ευρωπαϊκού οργανισμού ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research), του οποίου μέλη είναι όλα τα διευθυντικά στελέχη της RAI Consultants.

Η έρευνα διεξήχθη την περίοδο 9 Δεκεμβρίου, 2003 - 19 Ιανουαρίου, 2004 και αντικατοπτρίζει τις απόψεις του κοινού την περίοδο αυτή.

Το ποσοστό εκείνων που δεν ανταποκρίθηκαν προς το συνολικό αριθμό όσων προγραμματίστηκε να ερωτηθούν ήταν 4,2%. Το ποσοστό αυτό είναι συγκριτικά μικρό και εμπίπτει στα αποδεκτά όρια της ESOMAR.

Η έρευνα Κυπροβαρόμετρο (2003) χωρίζεται σε εννιά ενότητες. Σ' αυτές καταγράφονται η κοινή γνώμη σε θέματα ένταξης της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια, η κοινωνική και οικονομική κατάσταση της Κύπρου και βασικοί προβληματισμοί που αφορούν τους θεσμούς, τους νέους, την εκκλησία, και το περιβάλλον.

Στο Κυπροβαρόμετρο 2003 έχουν συμπεριληφθεί και άλλα ερωτήματα, έτσι ώστε να υπάρχει ικανοποιητική κάλυψη της επικαιρότητας κατά τη χρονική περίοδο που διεξήχθη η Έρευνα.

ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Απαισιόδοξοι παρουσιάζονται οι Κύπριοι στο φετινό Κυπροβαρόμετρο σε ό,τι αφορά το όφελος της Κύπρου από την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), σε σύγκριση με τα δύο προηγούμενα χρόνια. Μισοί από τους ερωτηθέντες (54%) υποστηρίζουν ότι η Κύπρος θα ωφεληθεί πολύ ή λίγο από την ένταξή της στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Αντίθετα, ένας στους πέντε (20%) υποστηρίζει ότι η ένταξη θα προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στο νησί.

Είναι αξιοσημείωτη η αλλαγή της κοινής γνώμης συγκρίνοντας το φετινό Κυπροβαρόμετρο με εκείνα των προηγούμενων χρόνων. Κατά ιεραρχική σειρά, η ασφάλεια, η οικονομική ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα-προστασία του πολίτη, τα δικαιώματα των εργαζομένων, η προστασία του περιβάλλοντος και η καλύτερη λειτουργία της κρατικής μηχανής είναι οι σημαντικότεροι τομείς στους οποίους θα ωφεληθεί η Κύπρος από την ένταξη στην ΕΕ.

Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο πέντε στους δέκα ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η κυπριακή κυβέρνηση πρέπει να χειρίζεται τα θέματα της νομοθεσίας-κανονισμών για την παραμονή και εργοδότηση αλλοδαπών καθώς και της φορολογικής πολιτικής, όπως οι συντελεστές ΦΠΑ, σε συνεργασία με την ΕΕ. Η αναλογία αυτή αυξάνεται στους τομείς της εκπαίδευσης, κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, εξωτερικής πολιτικής και προστασίας περιβάλλοντος σε εφτά (στους δέκα, περίπου, ερωτηθέντες), ενώ σε οκτώ στους τομείς για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και της άμυνας-ασφάλειας. Όσον αφορά τα θέματα επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, οι ερωτηθέντες υποστηρίζουν στη συντριπτική τους πλειοψηφία (92%) ότι η λήψη αποφάσεων πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με την ΕΕ.

Η κυπριακή κοινή γνώμη επισημαίνει για άλλη μια χρονιά το έλλειμμα πληροφόρησης για τα ευρωπαϊκά δρώμενα. Μόνο ένας στους πέντε δηλώνει ότι σήμερα υπάρχει επαρκής πληροφόρηση για τη λειτουργία, τους στόχους και τις δραστηριότητες της ΕΕ. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων (76%) πιστεύει πως δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση σε σύγκριση με 64% το 2002, 69% το 2001, 75% το 2000 και 80% το 1999. Η ολότητα των Κυπρίων (100%) πληροφορείται για την ΕΕ από κυπριακές πηγές πληροφόρησης. Από αυτούς το 30% ενημερώνεται και από διεθνείς πηγές πληροφόρησης. Περισσότερο ως μέσο πληροφόρησης χρησιμοποιείται η τηλεόραση για ενημέρωση σε θέματα Ευρώπης.

Οι κύριοι τομείς, για τους οποίους οι Κύπριοι ανησυχούν από τη λειτουργία και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής οικογένειας, είναι κατά σειρά η εισροή αλλοδαπών εργατών, η αύξηση των ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος.

Οκτώ στους δέκα Κυπρίους ανησυχούν για το βαθμό διάδοσης των ναρκωτικών και την αύξηση του οργανωμένου εγκλήματος καθώς και την αύξηση της εισροής αλλοδαπών εργατών (80% και 83% αντίστοιχα). Το 64% της κοινής γνώμης ανησυχεί για τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν οι γεωργοί. Ακολουθεί σε ένταση η ανησυχία για τη μεταφορά των εργασιών σε χώρες με χαμηλότερο κόστος παραγωγής (62%). Πέντε στους δέκα, περίπου, ανησυχούν για την απώλεια της εθνικής ταυτότητας της κάθε χώρας (54%), για τη μείωση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας (50%) καθώς και για το ότι οι πλούσιες χώρες θα γίνουν πλουσιότερες σε αντίθεση με τις φτωχές (48%).

Αντίθετα, το 64% των ερωτηθέντων δεν ανησυχεί αν η ένταξη νέων χωρών θα προκαλέσει οικονομικό κόστος στις χώρες που είναι ήδη μέλη.

Η εντύπωση που επικρατεί στην κοινή γνώμη είναι θετική στην ερώτηση κατά πόσο θα πρέπει να υπάρχει μόνο ένα νόμισμα, το Ευρώ.

Στα ίδια με τα περσινά επίπεδα παρουσιάζεται φέτος η κοινή γνώμη όσον αφορά το κατά πόσο θα υπάρξει σύντομη λύση στο κυπριακό πρόβλημα, ανεξάρτητα από την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Δύο στους πέντε ερωτηθέντες (40%) παρουσιάζονται θετικοί ως προς τη λύση, ενώ οι υπόλοιποι (57%) παρουσιάζονται απαισιόδοξοι.

Και φέτος παρουσιάζεται η ίδια περίπου εικόνα απαισιοδοξίας με το 2002, όσον αφορά το αποτέλεσμα που θα φέρει η λύση του Κυπριακού για την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Συγκεκριμένα, φέτος το 46% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι αρνητική (πολύ ή λίγο) για την πλευρά μας. Ένας στους πέντε,

περίπου, (22%) ερωτηθέντες δεν εκφράζει ούτε θετική ούτε αρνητική άποψη για τη λύση, ενώ μόνο το 28% έχει τη γνώμη ότι η λύση του προβλήματος θα είναι θετική (πολύ ή λίγο).

Ένας στους δύο, περίπου, Κυπρίους (47%) πιστεύει ότι η οικονομική λύση του Κυπριακού θα είναι κάπως ή πολύ αρνητική για τη δική μας πλευρά. Αντίθετα, μόνο το 28% υποστηρίζει ότι η Κύπρος θα έχει οικονομικά οφέλη από τη λύση του κυπριακού προβλήματος. Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξης του 18% θεωρεί ότι η οικονομική λύση του προβλήματος δε θα επηρεάσει αρνητικά ή θετικά τη δική μας πλευρά.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να εκφράσουν την άποψή τους κατά πόσο θεωρούν εύκολη ή δύσκολη τη συμβίωση μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού. Είναι προφανές ότι με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων από τον κατοχικό ηγέτη και τη διακίνηση των Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα, επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό η άποψη της κοινής γνώμης όσον αφορά τη συμβίωση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων σε σχέση με το 2002.

Για πρώτη φορά φέτος, η Έρευνα ασχολήθηκε με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων και την επίσκεψη των Κυπρίων στα κατεχόμενα εδάφη. Στην ερώτηση κατά πόσο έχουν επισκεφθεί τα κατεχόμενα εδάφη, το 47% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά. Από αυτούς που έχουν επισκεφθεί τα κατεχόμενα, ένας στους τέσσερις, περίπου, ερωτηθέντες (24%) έχει επισκεφθεί μια φορά τα κατεχόμενα, 11% δύο φορές, 6% τρεις φορές και ένα άλλο 6% πάνω από 4 φορές. Ο μέσος όρος επισκέψεων στα κατεχόμενα ανέρχεται στις 1,2 φορές. Επίσης, ποσοστό 8% ανέφερε ότι επισκέφθηκε για τελευταία φορά τα κατεχόμενα τον Απρίλιο, 16% το Μάιο, 7% τον Ιούνιο, 10% τον Ιούλιο, 19% τον Αύγουστο και 10% το Σεπτέμβριο. Τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2003 τα ποσοστά ανήλθαν στο 8%, 7% και 9% αντίστοιχα. Φαίνεται ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα τους μήνες Μάιο και Αύγουστο. Ένας στους δύο περίπου Κυπρίους (47%), που επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα, δήλωσαν ότι σκοπεύουν να τα επισκεφθούν ξανά.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες οι οποίοι επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα, αλλά δεν σκοπεύουν να πάνε ξανά, να αναφέρουν τους λόγους οι οποίοι τους οδήγησαν σε αυτή την απόφαση. Ένας στους τρεις, περίπου, ερωτηθέντες (34%) δηλώνει ότι δεν θα επισκεφθεί ξανά τα κατεχόμενα για ψυχολογικούς λόγους (απογοήτευση-θλίψη-πίκρα), ένα ποσοστό 18% θέλει να πάει ξανά όταν θα υπάρξει λύση, το 11% πήγε για διάφορους λόγους και απλώς δεν σκοπεύει να πάει ξανά, ένα ποσοστό της τάξης του 10% ανέφερε ότι τίποτα δεν είναι το ίδιο, αφού επικρατεί μια εικόνα καταστροφής, 8% δεν θέλουν να δείξουν το διαβατήριό τους, ενώ 5% δηλώνουν ότι δεν είναι πρόσφυγες, γι' αυτό δε θα επισκεφθούν ξανά τα κατεχόμενα.

Τέλος, όλοι όσοι δεν έχουν επισκεφθεί τα κατεχόμενα έδωσαν τους λόγους για τους οποίους δεν το έχουν πράξει. Ένας στους τρεις, περίπου, ερωτηθέντες (36%) δήλωσαν ότι ένας από τους λόγους που δεν πήγαν στα κατεχόμενα ήταν η αναγκαστική παρουσίαση διαβατηρίων. Επίσης, το 21% προτιμά να επισκεφθεί την σκλαβωμένη μας γη όταν υπάρξει λύση, όταν ελευθερωθεί. Ένα ποσοστό της τάξης του 8% δεν είναι πρόσφυγες και γι' αυτό δεν επισκέφθηκε τα κατεχόμενα. Άλλοι λόγοι ήταν η έλλειψη ασφάλειας στα κατεχόμενα με ποσοστό 4%, όπως και οι συναισθηματικοί λόγοι με το ίδιο ποσοστό.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η δεύτερη ενότητα καταγράφει εκτιμήσεις για τις εξελίξεις της οικονομίας τα τελευταία έξι χρόνια, για τις προοπτικές της οικονομίας το 2004, τους παράγοντες που επηρεάζουν τις οικονομικές εξελίξεις, τις συντεχνίες και τις ιδιωτικοποιήσεις των κρατικών υπηρεσιών και ημικρατικών οργανισμών.

Σταθερή φαίνεται να είναι η εικόνα που έχει η κοινή γνώμη όσον αφορά την οικονομία το 2003, με το δείκτη να παραμένει στα ίδια επίπεδα σε σχέση με το 2002. Η αντίληψη που έχει η κοινή γνώμη όσον αφορά τις εξελίξεις της κυπριακής οικονομίας κατά την περίοδο 1996-2003 παρουσιάζει σχετική διακύμανση. Στο ίδιο διάστημα η μέση άποψη είναι ελαφρά απαισιόδοξη, δηλ. ελαφρά πιο κάτω από την ουδέτερη άποψη.

Μείωση παρατηρείται στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, στην εκτίμηση του μέσου Κυπρίου όσον αφορά την προσωπική του οικονομική κατάσταση, σε σχέση με τα τελευταία δύο χρόνια (2002 και 2001) όπου η εκτίμησή του παρουσίαζε μια πιο θετική εικόνα. Ο σταθμικός μέσος όρος μειώθηκε στο 2.7 από 2.9 το 2002 και 2.8 το 2001 παρουσιάζοντας μια ελαφρά απαισιόδοξη εικόνα.

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να προβλέψουν την εξέλιξη της οικονομίας κατά το 2004 σε σχέση με το 2003, καθώς και την εξέλιξη του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών στην Κύπρο στα προσεχή χρόνια.

Απαισιόδοξη παρουσιάζεται να είναι φέτος η κοινή γνώμη για την πορεία της οικονομίας το 2004 σε σχέση με το 2003, αφού ένας στους δύο Κυπρίους πιστεύει ότι η οικονομία της Κύπρου θα παρουσιάσει επιδείνωση, αντίθετα με τα προηγούμενα χρόνια όπου παρουσιαζόταν μια πιο αισιόδοξη εικόνα.

Η εντύπωση που επικρατεί στην κοινή γνώμη είναι ότι στα προσεχή χρόνια το οικονομικό χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών θα διευρυνθεί (πολύ ή λίγο). Με την

άποψη αυτή συμφώνησε το 78% των ερωτηθέντων, σε σύγκριση με 74% και 70% των ερωτηθέντων το 2002 και το 2001. Στο Κυπροβαρόμετρο (2003), ποσοστό 15% των Κυπρίων πιστεύει ότι το χάσμα θα παραμείνει το ίδιο, ενώ μόνο 4% των ερωτηθέντων εκτιμά ότι το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών θα μειωθεί (πολύ ή λίγο).

Οι κύριοι ενδογενείς παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο είναι η ανασφάλεια λόγω του εθνικού προβλήματος, η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, το εργατικό κόστος, η κυβερνητική οικονομική πολιτική και τέλος το χρηματοοικονομικό σύστημα.

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τους τομείς στους οποίους θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα, αν έπρεπε απαραίτητα: α) να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους και β) να περικοπούν οι κρατικές δαπάνες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Κυπροβαρόμετρου (2003) το κοινό πιστεύει ότι, σε περίπτωση που θα καταστεί αναγκαία η αύξηση των εσόδων του κράτους, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στο φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, στον εταιρικό φόρο, στο φόρο εισοδήματος και στα τέλη των χρηματιστηριακών συναλλαγών.

Τα αποτελέσματα του 2003 παραμένουν στα ίδια με τα περσινά επίπεδα.

Αντίθετα, σε περίπτωση που θα έπρεπε να γίνουν περικοπές στον κρατικό προϋπολογισμό, οι Κύπριοι φρονούν πως η κυβέρνηση πρέπει να προβεί σε περικοπές ξεκινώντας από το κρατικό μισθολόγιο.

Η κοινή γνώμη εκτιμά ότι οι τέσσερις σημαντικοί τομείς της οικονομίας που αντιμετωπίζουν προβλήματα είναι η γεωργία-κτηνοτροφία, η βιομηχανία, ο τουρισμός και σε μικρότερο βαθμό το εμπόριο και οι κατασκευές-οικοδομές.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να καθορίσουν τους τομείς που, κατά τη γνώμη τους, θα πρέπει οι συντεχνίες να δώσουν έμφαση. Η κοινή γνώμη εκτιμά ότι οι τρεις κύριοι τομείς είναι οι μισθολογικές αυξήσεις (46%), η διασφάλιση των θέσεων εργασίας (33%) και η αύξηση της παραγωγικότητας (12%). Ακολουθούν με πολύ χαμηλότερα ποσοστά η συμβολή στον κοινωνικό εκσυγχρονισμό και την ένταξη στην ΕΕ καθώς και η πολιτικοποίηση.

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την ιδιωτικοποίηση διάφορων κρατικών υπηρεσιών και ημικρατικών οργανισμών. Γενικά, παρατηρείται ότι οι Κύπριοι βλέπουν αρνητικά την προοπτική της ιδιωτικοποίησης των κρατικών και ημικρατικών οργανισμών-υπηρεσιών. Για έξι από

τους δέκα οργανισμούς, παρουσιάζονται ποσοστά διαφωνίας στο ενδεχόμενο ιδιωτικοποίησής τους πάνω από 50%.

Συγκεκριμένα, τα πιο ψηλά ποσοστά διαφωνίας στο φετινό Κυπροβαρόμετρο (2003) συγκεντρώνουν η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (67%), η υδατοπρομήθεια (60%), οι Δασικές Βιομηχανίες (56%), τα αεροδρόμια (53%), τα ταχυδρομεία (52%) και τα λιμάνια-μαρίνες (52%). Χαμηλότερο βαθμό διαφωνίας όσον αφορά την ιδιωτικοποίησή τους εξέφρασαν οι ερωτηθέντες για την ΑΗΚ (48%), τις Κυπριακές Αερογραμμές (47%), την κατασκευή και διαχείριση δρόμων (44%) και την ΑΤΗΚ (42%).

Για πρώτη φορά στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο είναι υπέρ ή κατά της απαγόρευσης δια νόμου των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες. Διχασμένοι φαίνεται να είναι οι Κύπριοι όσον αφορά το ερώτημα αυτό, αφού 43% τάσσονται υπέρ της απαγόρευσης, 49% κατά και 8% των ερωτηθέντων δεν εξέφρασαν άποψη.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν, αν χρησιμοποιούν ή όχι το διαδίκτυο. Ένας στους πέντε, περίπου, ερωτηθέντες (22%) το χρησιμοποιεί, ενώ το υπόλοιπο 78% δεν ασχολείται με αυτό.

Το σπίτι και ο χώρος εργασίας με ποσοστό 86% και 48%, αντίστοιχα, είναι οι δύο πιο κοινοί χώροι για όσους ασχολούνται με το διαδίκτυο. Ακολουθούν, με μικρότερα ποσοστά, το σχολείο-πανεπιστήμιο-κολέγιο (9%), τα σπίτια γνωστών και φίλων (5%), καθώς και τα internet καφέ (1%). Η μέση χρονική διάρκεια ενασχόλησης των Κυπρίων με το διαδίκτυο είναι γύρω στις επτά ώρες τη βδομάδα σε σύγκριση με έξι ώρες τη βδομάδα πέρσι. Τα θέματα που αρέσκονται να παρακολουθούν είναι κατά κύριο λόγο εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά (48%), και ακολουθούν οι επαγγελματικοί λόγοι (46%), η γενική ενημέρωση (24%) και οι ειδήσεις για την Κύπρο (19%). Άλλα θέματα είναι οι τραπεζικές συναλλαγές (10%), οι συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου (10%) και τα χρηματιστηριακά (6%).

Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο εμφανίζεται μια σημαντική αύξηση στο βαθμό γνώσης για τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου, όπως και στο περσινό Κυπροβαρόμετρο. Συγκεκριμένα, τρεις στους δέκα ερωτηθέντες (28%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν αρκετά για το θέμα και ένας στους τέσσερις (26%) λίγα.

Κατά την περίοδο 1998-2001 η μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου καταγράφηκε από το Κυπροβαρόμετρο ως

αρνητική με μικρές αυξομειώσεις. Η πιο μεγάλη αρνητική προδιάθεση για μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου καταγράφηκε το 2001 με ποσοστό 69%. Αντίθετα, το 2002 επικρατεί μια θετική προδιάθεση απέναντι στη μελλοντική χρήση αυτής της υπηρεσίας με ποσοστό που φτάνει το 66%, σε αντίθεση με 23% το 2001. Φέτος, παρατηρείται μεν σχετική αύξηση σε σχέση με το 2001, αλλά το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνουν ότι θα χρησιμοποιήσουν στο μέλλον τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου ανέρχεται στο 47%.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ – ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τις επιδιώξεις που θα είχαν, αν διέθεταν ένα σημαντικό ποσό για επένδυση. Οι τέσσερις πιο βασικές επιλογές επένδυσης της κοινής γνώμης είναι η αγορά γης (45%), η διάθεση του ποσού στα παιδιά τους (22%), η κατάθεση του ποσού στην τράπεζα (16%) και η αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος (9%). Οι επιδιώξεις αυτές παρουσιάζουν ενδιαφέρον σε σχέση με τις αυξομειώσεις των ποσοστών τους τα τελευταία πέντε χρόνια.

Στην ερώτηση κατά πόσο έχουν μετοχές εταιρειών που είναι στο χρηματιστήριο, 41% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά, ενώ το υπόλοιπο 59% απάντησε αρνητικά. Τα άτομα που έχουν μετοχές στο ΧΑΚ, προέρχονται κυρίως από τις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, με αντίστοιχα ποσοστά 52% και 47%, και από τις ηλικιακές ομάδες 45-54 και 55+ (48% και 44%, αντίστοιχα).

Στη συνέχεια οι Κύπριοι ρωτήθηκαν αν θα επένδυαν σε χρηματιστήρια του εξωτερικού, δεδομένου ότι σήμερα έχουν τη δυνατότητα να επενδύσουν μέχρι ένα ποσό. Ελαφρά θετικότερη στάση έχουν στο φετινό Κυπροβαρόμετρο οι ερωτηθέντες όσον αφορά την επένδυση στο εξωτερικό, αφού ένας στους πέντε, περίπου, (18%) απαντά καταφατικά, σε αντίθεση με πέρσι όπου μόνο ένας στους δέκα (10%) συμμεριζόταν την ίδια άποψη.

Οι τομείς στους οποίους είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν οι Κύπριοι στο εξωτερικό είναι η αγορά γης (45%), η αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος (43%), η κατάθεση του ποσού στην τράπεζα (21%), η αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων (8%) και τέλος η αγορά χρεογράφων (7%).

Ένας στους τέσσερις, περίπου, ερωτηθέντες (28%) σκοπεύει να αγοράσει ακίνητο στα προσεχή πέντε χρόνια. Ποσοστό 66% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι προτίθενται να αγοράσουν οικόπεδο-γη, 24% μονοκατοικία και 13% διαμέρισμα.

Ζητήθηκε στη συνέχεια από τους ερωτηθέντες να εκτιμήσουν την κίνηση των τιμών των ακινήτων μέσα στα προσεχή πέντε χρόνια. Οι μισοί από τους ερωτηθέντες (53%) δήλωσαν ότι οι τιμές θα αυξηθούν με ακόμα γρηγορότερους ρυθμούς, ενώ ένας στους τέσσερις, περίπου, (23%) δήλωσε ότι οι τιμές θα συνεχίσουν να αυξάνονται αλλά με τους ίδιους, τους σημερινούς ρυθμούς. Ποσοστό 11% των ερωτηθέντων απάντησε ότι οι τιμές θα αυξηθούν αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς, ενώ μόνο 7% παρουσιάζεται αισιόδοξο ότι οι τιμές των ακινήτων είτε θα μειωθούν (ελαφρά ή αισθητά) είτε θα παραμείνουν οι ίδιες.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν ποια φορολογία θεωρούν πιο δίκαιη, την άμεση ή την έμμεση. Η έμμεση φορολογία συμπεριλαμβάνει το ΦΠΑ και τους φόρους κατανάλωσης, ενώ η άμεση φορολογία συμπεριλαμβάνει το φόρο εισοδήματος. Διχασμένοι φαίνεται να είναι φέτος οι Κύπριοι όσον αφορά τη φορολογία. Ενώ στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002), ποσοστό 68% δήλωνε ότι θεωρεί πιο δίκαιη την άμεση φορολογία, φέτος (2003) μόνο 45% τάσσεται υπέρ της άμεσης φορολογίας. Παράλληλα 34% των ερωτηθέντων υποστηρίζουν ότι η έμμεση φορολογία είναι πιο δίκαιη από την άμεση, άποψη με την οποία συμφωνούσε και το 29% των ερωτηθέντων το 2002.

Ποσοστό 33% των ερωτηθέντων φέτος δηλώνουν πως η φορολογική μεταρρύθμιση έφερε αρνητικές επιπτώσεις (αρκετά ή πολύ) στην προσωπική τους οικονομική κατάσταση, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από το Κυπροβαρόμετρο 2002 (43%). Αντίθετα, το 39% της κοινής γνώμης δηλώνει πως οι επιπτώσεις της φορολογικής μεταρρύθμισης είχαν πολύ θετικές ή αρκετά θετικές επιπτώσεις στην προσωπική τους οικονομική κατάσταση.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τα προβλήματα τα οποία θεωρούν ως τα σοβαρότερα που αντιμετωπίζει η Κύπρος μετά το εθνικό θέμα. Ναρκωτικά και κόστος ζωής είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κύπρος σήμερα, αφού το 27% και το 25%, των ερωτηθέντων, αντίστοιχα, δηλώνουν αυτή την εκτίμηση. Πολύ σημαντική άνοδος παρατηρείται στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, όσον αφορά τον τομέα του πληθωρισμού, που είναι δεύτερος με ποσοστό ανησυχίας 25%, ενώ στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002) ήταν πάλι στη δεύτερη θέση αλλά με ποσοστό 15%.

Για τρίτη χρονιά ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν τους κυριότερους λόγους για την αύξηση των τροχαίων δυστυχημάτων. Δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες

αλλαγές μεταξύ του 2002 και 2003 όσον αφορά τους λόγους και τα ποσοστά ανησυχίας για την αύξηση των δυστυχημάτων. Έξι στους δέκα ερωτηθέντες (60%) έκριναν ότι η ταχύτητα των οδηγών είναι ο σοβαρότερος λόγος για την αύξηση των δυστυχημάτων, ενώ ένας στους τέσσερις, περίπου, (23%) ανέφεραν την απροσεξία των οδηγών.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για τις παραβάσεις του ορίου ταχύτητας. Οι Κύπριοι φαίνεται να τάσσονται υπέρ της τοποθέτησης φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους με ποσοστό 76%, ενώ μόνο το 17% των ερωτηθέντων διαφωνούν με την άποψη αυτή. Δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές από το περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002).

Οκτώ στους δέκα Κυπρίους (81%) πιστεύουν ότι η Κύπρος σήμερα αντιμετωπίζει κρίση θεσμών. Η ίδια περίπτωση εικόνα αποτυπώθηκε και στο Κυπροβαρόμετρο όλων των προηγούμενων χρόνων. Οι θεσμοί που κατά την γνώμη των Κυπρίων αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη κρίση είναι η Εκκλησία (42%), ο θεσμός της οικογένειας (22%) καθώς και της Αστυνομίας (10%).

Έξι στους δέκα, περίπου, Κυπρίους (64%) συμφωνούν ότι η Εκκλησία πρέπει να εκσυγχρονισθεί, ενώ μόνο το 24% διαφωνεί με την άποψη αυτή. Ο σταθμικός μέσος όρος της κοινής γνώμης κυμαίνεται στο 3,8, όπου το 5 αντιστοιχεί στο «σίγουρα ναι» και το 1 στο «σίγουρα όχι».

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν πόσο συχνά πηγαίνουν εκκλησία (εκτός από γάμους, βαφτίσια, μνημόσυνα και κηδείες). Ποσοστό 35% των ερωτηθέντων πηγαίνουν εκκλησία μερικές φορές το χρόνο, ενώ το 17% απάντησαν ότι πηγαίνουν σπάνια εκκλησία. Ένας στους τέσσερις περίπου (23%) δήλωσε ότι πηγαίνει εκκλησία κάθε Κυριακή, ενώ ένας στους πέντε πηγαίνει 1-2 φορές το μήνα (20%).

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν κατά πόσο συμφωνούν ή όχι με την εμπλοκή της Εκκλησίας σε εμπορικές δραστηριότητες. Η πλειοψηφία των Κυπρίων, οκτώ στους δέκα περίπου (77%), διαφωνεί απόλυτα ή κάπως, ενώ μόνο το 14% συμφωνεί απόλυτα ή κάπως. Τα ίδια ποσοστά καταγράφονται και στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002).

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν στη συνέχεια να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με κάποιες δηλώσεις που αφορούν το ρόλο της Εκκλησίας. Οι Κύπριοι φαίνεται να συμφωνούν με την άποψη ότι η Εκκλησία πρέπει να περιοριστεί στην πνευματική της αποστολή, να κάνει καλύτερη οικονομική διαχείριση και να υπόκειται

σε φορολογία από το κράτος, ενώ δεν έχουν ξεκάθαρη άποψη για το αν η Εκκλησία θα πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις για το εθνικό θέμα.

Σε όλη την περίοδο 1997-2003 παρατηρείται μια σταθερή μείωση του βαθμού ικανοποίησης σε ό,τι αφορά το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο. Το 2003 ποσοστό 22% δήλωσαν πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, το ποσοστό εκείνων που εξέφρασαν δυσαρέσκεια από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο αυξήθηκε στο 43% από 36% το 2002.

Μείωση παρατηρείται στο βαθμό ικανοποίησης από τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο τα τελευταία πέντε χρόνια (1998-2002). Το 1996 και 1997 ποσοστό 65% και 68%, αντίστοιχα, δήλωναν ότι ήταν πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας. Από το 1998 μέχρι το 2002 παρατηρείται μια σταδιακή μείωση του ποσοστού. Αντίθετα, το 2003 το ποσοστό ικανοποίησης για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο αυξάνεται κατά εννιά εκατοστιαίες μονάδες (66%) σε σχέση με 57% το 2002. Το υπόλοιπο 32% αντιπροσωπεύει τα άτομα που είναι καθόλου ή όχι και τόσο ικανοποιημένα.

Σταθερότητα παρατηρείται ανάμεσα στους Κυπρίους όσον αφορά το βαθμό ικανοποίησής τους από τη ζωή. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων τα τελευταία επτά χρόνια (με αντίστοιχα ποσοστά 79%, 86%, 77%, 82%, 85%, 85% και 89%) δείχνουν ότι είναι πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από τη ζωή τους. Φέτος ο βαθμός ικανοποίησης των ερωτηθέντων από τη ζωή φτάνει το 88%.

Ζητήθηκε στη συνέχεια από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν σε δύο ερωτήματα:

- Ποιες αξίες διέπουν τη δική τους ζωή;
- Ποιες αξίες διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά;

Όσον αφορά την πρώτη ερώτηση, εννιά στους δέκα, περίπου, Κυπρίους δήλωσαν ότι η ζωή τους διέπεται από την αξία της οικογένειας και από εντιμότητα (88% και 87%, αντίστοιχα), ενώ με διαφορά ακολουθούν η συνέπεια (59%), η ακεραιότητα (55%) και η σκληρή δουλειά (54%). Είναι ενδιαφέρον ότι μόνο τέσσερις στους δέκα (41%) ερωτηθέντες δήλωσαν ότι η περιβαλλοντική συνείδηση, η αξιοκρατία και τέλος η άνετη ζωή (32%) είναι αξίες που διέπουν τη ζωή τους.

Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν ποιες από τις αξίες διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά. Τα προηγούμενα ποσοστά ανατρέπονται, αφού οι ερωτηθέντες δηλώνουν με ποσοστό 71% ότι η αξία που διέπει περισσότερο την ζωή των Κυπρίων είναι η άνετη ζωή. Ακολουθούν η σκληρή δουλειά (60%) και ο θεσμός της οικογένειας (57%). Η εντιμότητα με ποσοστό 27% έρχεται στην τέταρτη

θέση και ακολουθούν η συνέπεια και η ακεραιότητα με ποσοστό 12%, η αξιοκρατία με 7% και τέλος η περιβαλλοντική συνείδηση με 6%.

Στο Κυπροβαρόμετρο τέθηκε η ερώτηση για το ποιο κατά τη γνώμη των ερωτηθέντων είναι το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο. Το 68% δήλωσε το «Ραδιομαραθώνιο» και ακολουθούν με διαφορά η «Πορεία Χριστοδούλας» με 12%, ο «Τηλεμαραθώνιος» με 9%, το «Telethon» με 3%, το «Παζαράκι Αγάπης» και «Περπατώ για τους Τυφλούς» με 2% και 1% αντίστοιχα.

Για πρώτη φορά στο φετινό Κυπροβαρόμετρο περιλαμβάνονται ερωτήσεις με θέμα τις Ευρωεκλογές. Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν κατά πόσο θα πάνε να ψηφίσουν στις Ευρωεκλογές, σε περίπτωση που η ψηφοφορία δε θα είναι αναγκαστική. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (62%) απάντησε θετικά, ενώ οι υπόλοιποι (38%) απάντησαν αρνητικά.

Στη συνέχεια ζητήθηκε η άποψη των Κυπρίων για την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου στις Ευρωεκλογές, δηλαδή να έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν υποψήφιους από διαφορετικά κόμματα. Οκτώ στους δέκα ερωτηθέντες απάντησαν θετικά, ενώ 13% των ερωτηθέντων δεν υποστήριξε την άποψη. Ένας στους δέκα περίπου (8%) ερωτηθέντες δεν εξέφρασε άποψη.

ΝΕΟΛΑΙΑ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Διαχρονικά το πρόβλημα των ναρκωτικών φαίνεται να απασχολεί ιδιαίτερα την κοινή γνώμη. Στο Κυπροβαρόμετρο 2003 οκτώ στους δέκα, περίπου, (78%) πιστεύουν πως το πρόβλημα των ναρκωτικών στην Κύπρο σήμερα είναι πολύ ανησυχητικό, σε σύγκριση με 73% το 2002.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν το πιο σημαντικό μέτρο για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας-βίας. Όλα τα χρόνια διεξαγωγής της, η Έρευνα ανέδειξε τη δήλωση «οι αστυνομικοί και η ηγεσία του σώματος να είναι δίκαιοι στο έργο τους, χωρίς διακρίσεις για κανένα άτομο ή οργανωμένο σύνολο» ως το σημαντικότερο μέτρο που πρέπει να ληφθεί για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας-βίας. Στα ίδια επίπεδα με το 2002 (31%) παραμένει το ποσοστό προτίμησης για εφαρμογή του μέτρου αυτού στο Κυπροβαρόμετρο 2003.

KAZINO

Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο ζητήθηκε για πρώτη φορά από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν, αν είναι υπέρ ή κατά της δημιουργίας καζίνο στην Κύπρο. 34% των

Κυπρίων απάντησε θετικά, αντίθετα με το 61% που τάχθηκε κατά της πρότασης. Ένα ποσοστό της τάξης του 5% δεν εξέφρασε άποψη.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ποσοστό 76% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι στην Κύπρο υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα. Οι τομείς που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα στην Κύπρο είναι το καυσαέριο (70%) και ακολουθούν οι καθαροί δρόμοι με 56%. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η ηχορύπανση με 52%, στην τέταρτη θέση η μόλυνση της θάλασσας με 46% και τέλος το νερό με 42%.

Το 63% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι χρειάζεται μεγαλύτερη ευσυνειδησία για να προστατεύσουμε το περιβάλλον και το 60% ότι απαιτούνται αυστηρότεροι νόμοι. Την άποψη ότι χρειάζεται εκπαίδευση και ενημέρωση για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος συμμαρρίζεται το 48% των ερωτηθέντων, ενώ τέσσερις στους δέκα, περίπου, (37%) δήλωσαν ότι χρειάζεται καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας.

Τέλος, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο βρίσκουν σωστή την επιβολή περιβαλλοντικών φόρων από την κυβέρνηση. Το 39% υποστηρίζει την επιβολή τέτοιου είδους φόρων, ενώ το 54% διαφωνεί. Χαμηλότερο παρουσιάζεται το ποσοστό των ατόμων που συμφωνούν με την επιβολή περιβαλλοντικών φόρων σε σύγκριση με το περσινό Κυπροβαρόμετρο, 2002 (39% και 48% αντίστοιχα).

A. ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

A1 Κατά πόσο η Κύπρος θα ωφεληθεί από την ένταξή της στην ΕΕ

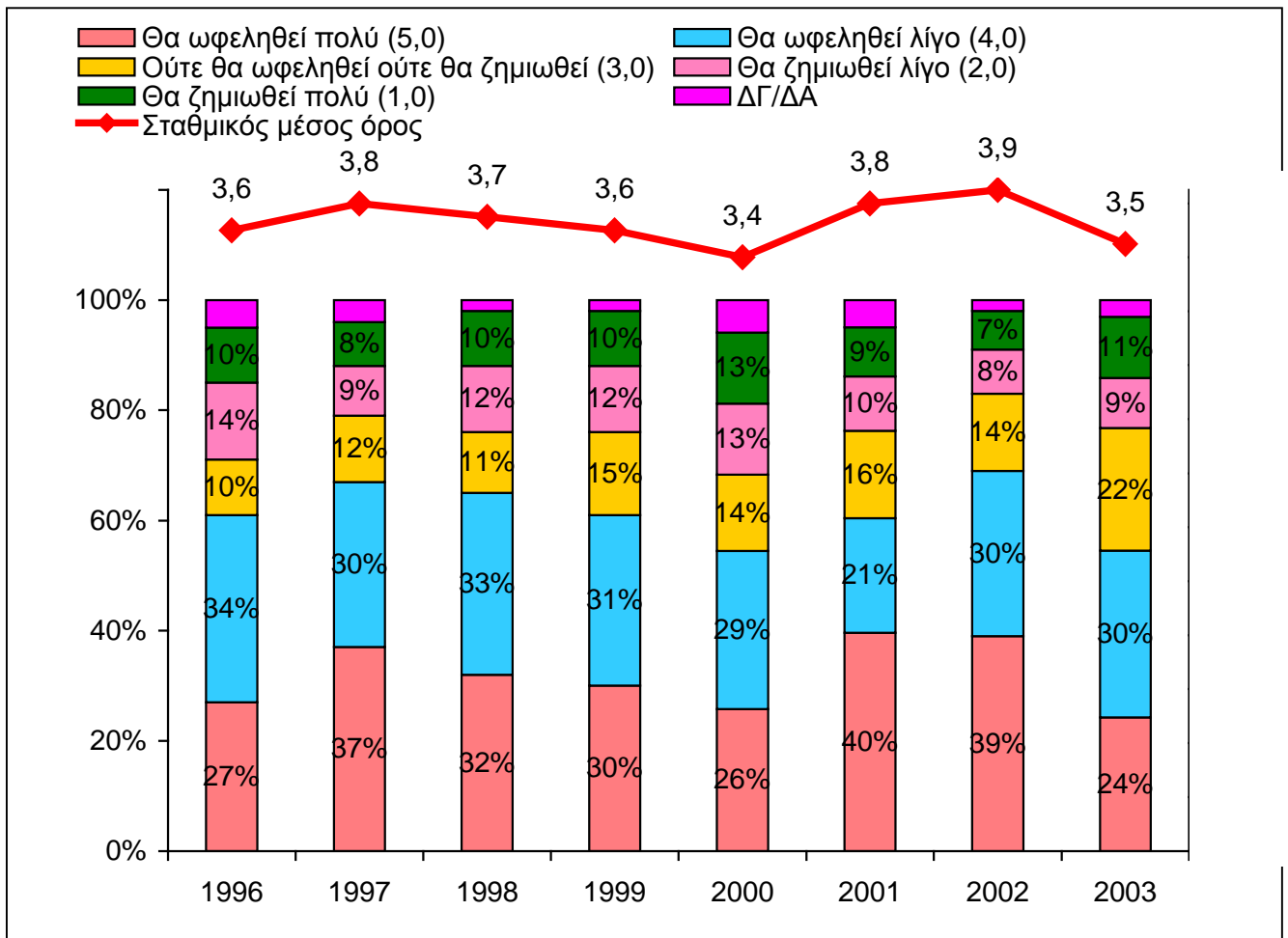
Απαισιόδοξοι παρουσιάζονται οι Κύπριοι στο φετινό Κυπροβαρόμετρο σε ό,τι αφορά το όφελος της Κύπρου από την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), σε σύγκριση με τα δύο προηγούμενα χρόνια.

Μισοί από τους ερωτηθέντες (54%) υποστηρίζουν ότι η Κύπρος θα ωφεληθεί πολύ ή λίγο από την ένταξή της στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Αντίθετα, ένας στους πέντε (20%) υποστηρίζει ότι η ένταξη θα προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στο νησί. Την άποψη αυτή συμμερίζονται κυρίως οι ερωτηθέντες από τις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου (34% και 41% αντίστοιχα), καθώς και τα άτομα με κατώτερη μόρφωση (26%). Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι οι κάτοικοι της επαρχίας Λευκωσίας, αλλά και τα άτομα με υψηλή κοινωνικοοικονομική τάξη (Α-Β), δηλώνουν ότι το όφελος από την ένταξη στην ΕΕ θα είναι μεγάλο (71% και 80% αντίστοιχα).

Από τις προηγούμενες χρονιές προκύπτει πως ένα μεγάλο ποσοστό Κυπρίων αναμένει ότι η Κύπρος θα ωφεληθεί από την ένταξη στην ΕΕ. Το ποσοστό αυτό τα τελευταία χρόνια παρουσίασε αυξητική τάση (61% το 2001 και 69% το 2002), ενώ στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, μόνο το 54% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η ένταξη θα ωφελήσει πολύ ή λίγο την Κύπρο.

Συνοπτικά, η μέση άποψη των Κυπρίων από το 1996 μέχρι και το 2003 κυμάνθηκε στα όρια του ελαφρά αισιόδοξη. Σε μια κλίμακα από το 1-5, όπου το 1 σημαίνει θα ζημιωθεί πολύ και το 5 θα ωφεληθεί πολύ, το 2000 καταγράφηκε το ελάχιστο σκορ (3,4), με μέγιστο το 3,9 το 2002. Η πεποίθηση ότι η Κύπρος θα ωφεληθεί από την ένταξη είναι αισθητά πιο έντονη ανάμεσα στους ερωτηθέντες που ανήκουν στις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις (Α-Β, Γ1), ανάμεσα στα άτομα με ανώτερη μόρφωση, καθώς και στους κατοίκους των αστικών περιοχών, γεγονός που παρατηρείται και τα οκτώ χρόνια διεξαγωγής της έρευνας.

Πόσο θα ωφεληθεί η Κύπρος από την ένταξή της στην ΕΕ

A2 Ποια θα είναι τα οφέλη από την ένταξη

Ζητήθηκε στη συνέχεια από τους ερωτηθέντες να καθορίσουν τον τομέα στον οποίο η Κύπρος θα αποκομίσει τα περισσότερα οφέλη από την ένταξη στην ΕΕ.

Είναι αξιοσημείωτη η αλλαγή της κοινής γνώμης συγκρίνοντας το φετινό Κυπροβαρόμετρο με εκείνα των προηγούμενων χρόνων. Οι σημαντικότεροι τομείς, στους οποίους θα ωφεληθεί η Κύπρος από την ένταξη στην ΕΕ, κατά ιεραρχική σειρά είναι:

- ✓ η ασφάλεια,
- ✓ η οικονομική ανάπτυξη,
- ✓ τα ανθρώπινα δικαιώματα-προστασία του πολίτη,
- ✓ τα δικαιώματα των εργαζομένων,
- ✓ η προστασία του περιβάλλοντος και
- ✓ η καλύτερη λειτουργία της κρατικής μηχανής.

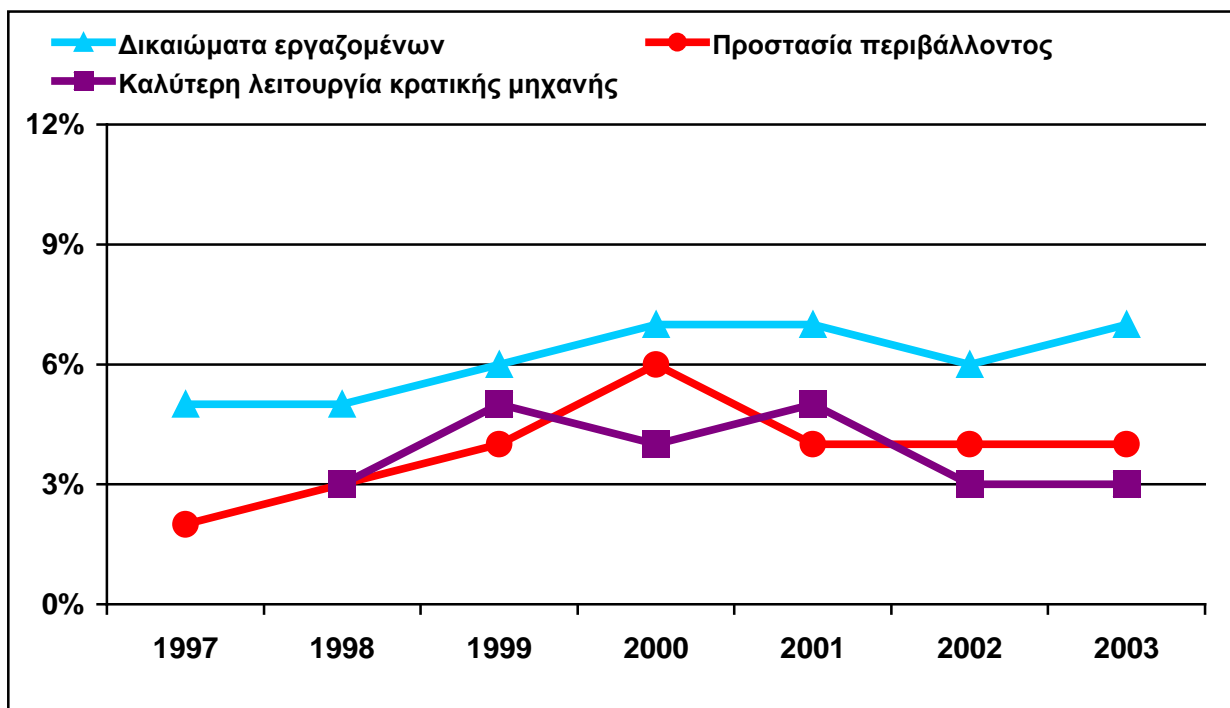
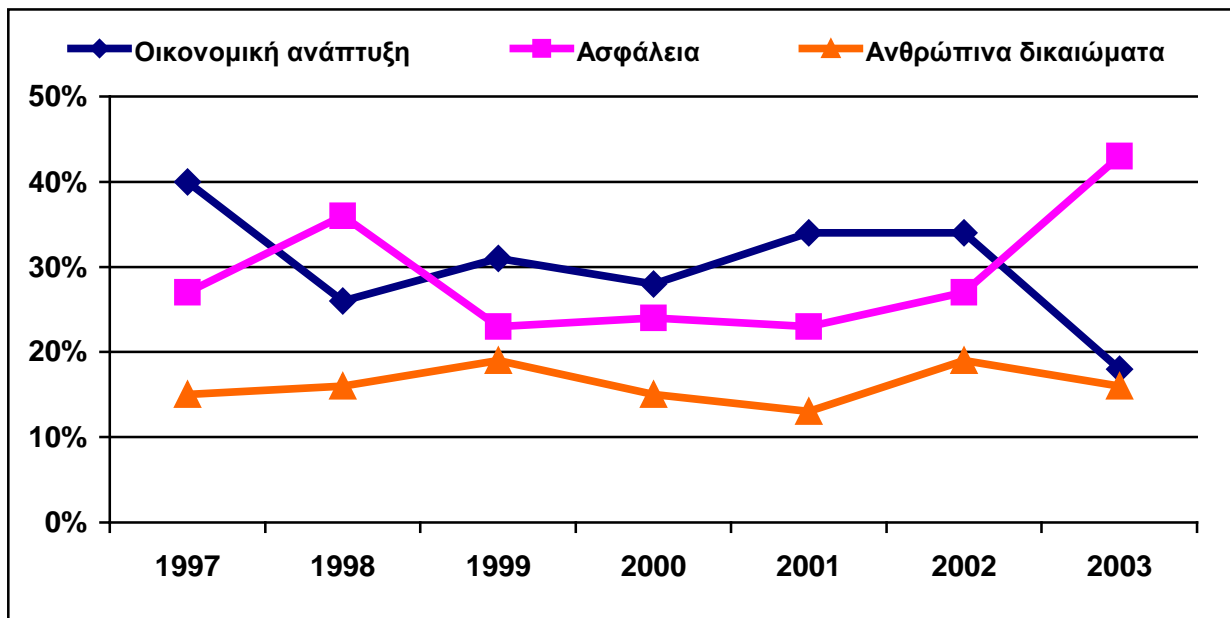
Όμως κάθε χρόνο οι πιο πάνω τομείς παρουσιάζουν σημαντική αυξομείωση των ποσοστών τους.

Η ασφάλεια του πολίτη είναι ο τομέας, σε σχέση με τον οποίο ο Κύπριος αναμένει να αποκομίσει τα περισσότερα οφέλη από την ένταξη (43%). Ακολουθεί η οικονομική ανάπτυξη και η διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (18% και 16% αντίστοιχα). Στο Κυπροβαρόμετρο (2002) η οικονομική ανάπτυξη ήταν στην πρώτη θέση με ποσοστό 34%, που είναι το ίδιο ποσοστό με τον προηγούμενο χρόνο. Ο τομέας της ασφάλειας κατέλαβε τη πρώτη θέση φέτος με σημαντική αύξηση από πέρσι, ποσοστό 43% σε σύγκριση με 27% το 2002. Τέλος, το 2003 το ποσοστό που αφορά την προστασία του πολίτη παραμένει στα ίδια με τα περσινά επίπεδα.

Η προστασία των εργαζομένων καταλαμβάνει σταθερά την τέταρτη θέση από το 1998 μέχρι το 2003. Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο το ποσοστό των ερωτηθέντων, που πιστεύουν ότι η Κύπρος θα έχει το μεγαλύτερο όφελος από την ένταξή της στην Ευρώπη στον τομέα της προστασίας των εργαζομένων, ανέρχεται στο 7% σε σχέση με 6% το 2002.

Τέλος, οι τομείς του περιβάλλοντος και της κρατικής μηχανής παραμένουν σταθερά στα περσινά επίπεδα.

Τομείς στους οποίους η Κύπρος θα αποκομίσει τα περισσότερα οφέλη από την ένταξή της

A3 Τρόποι λήψης αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ για διάφορους τομείς της κυβερνητικής πολιτικής

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν τους τομείς εκείνους της κυβερνητικής πολιτικής, τους οποίους πιστεύουν ότι πρέπει να χειρίζεται μόνη της η κυπριακή κυβέρνηση μετά την ένταξη, καθώς επίσης και εκείνους τους τομείς, τους οποίους η κυπριακή κυβέρνηση πρέπει να χειρίζεται σε συνεργασία με την ΕΕ στα πλαίσια μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής.

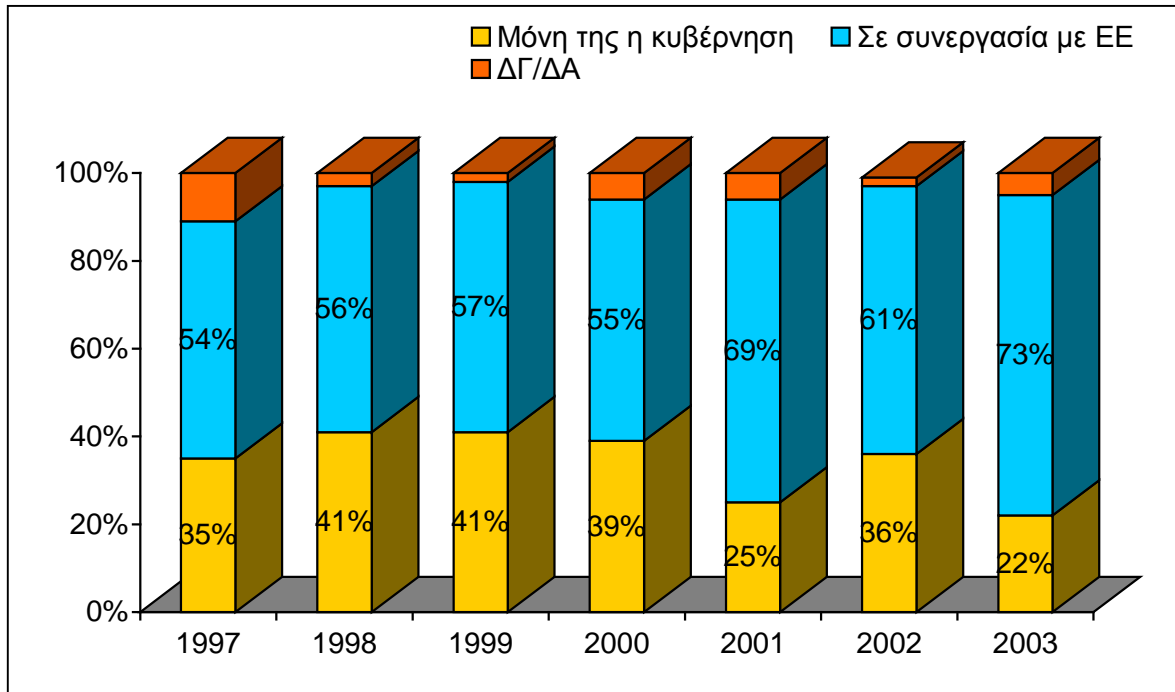
Οι απόψεις των ερωτηθέντων δε φαίνεται να παρουσιάζουν ιδιαίτερες μεταβολές τα τελευταία επτά χρόνια.

Πιο αναλυτικά, στο φετινό Κυπροβαρόμετρο πέντε στους δέκα ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η κυπριακή κυβέρνηση πρέπει να χειρίζεται τα θέματα της νομοθεσίας-κανονισμών για την παραμονή και εργοδότηση αλλοδαπών καθώς και της φορολογικής πολιτικής-συντελεστές ΦΠΑ, σε συνεργασία με την ΕΕ. Η αναλογία αυτή αυξάνεται στους τομείς εκπαίδευση, κοινωνική πρόνοια-υγεία, εξωτερική πολιτική και προστασία περιβάλλοντος σε εφτά (στους δέκα, περίπου, ερωτηθέντες) ενώ σε οκτώ στους τομείς για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και της άμυνας-ασφάλειας. Όσον αφορά τα θέματα επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, οι ερωτηθέντες υποστηρίζουν στη συντριπτική τους πλειοψηφία (92%) ότι η λήψη αποφάσεων πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με την ΕΕ.

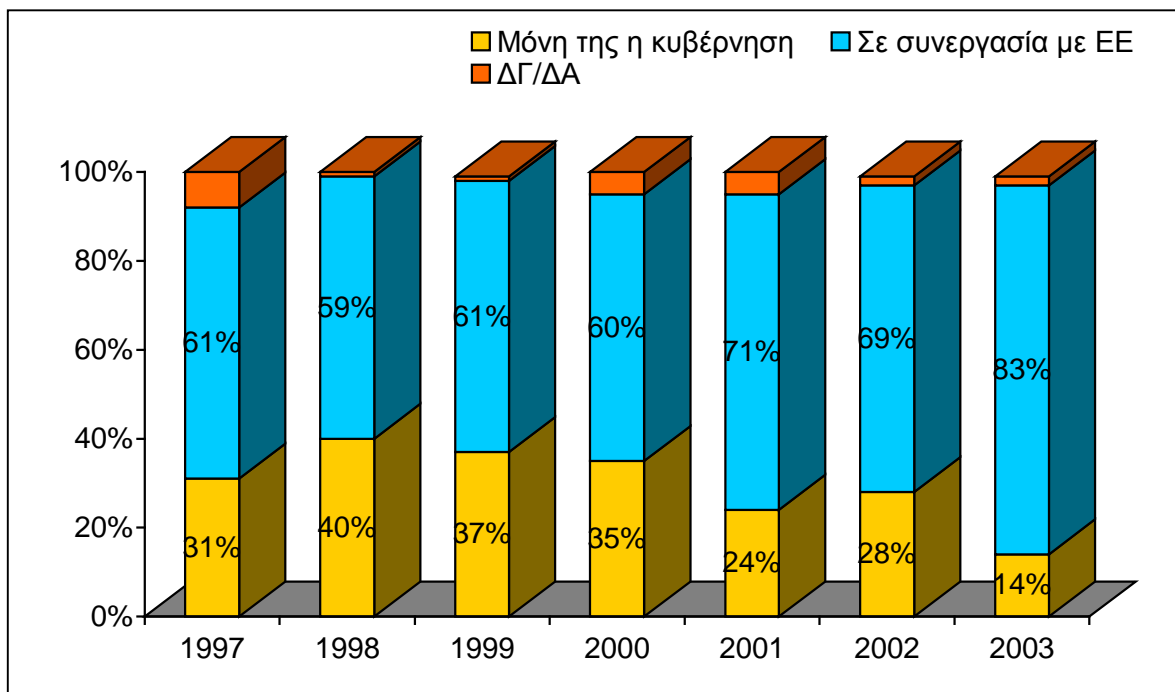
Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια υπάρχει ελάχιστη μεταβολή των ποσοστών. Σημαντική όμως αύξηση από το περσινό Κυπροβαρόμετρο παρουσιάζουν τα ποσοστά για τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και της ασφάλειας-άμυνας. Ενώ πέρσι έξι στους δέκα ερωτηθέντες (61%) δήλωναν ότι ο τομέας της εξωτερικής πολιτικής θα πρέπει να χειρίζεται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, φέτος το ποσοστό αυτό αυξάνεται κατά 12 εκατοστιαίες μονάδες (73%). Παράλληλα και ο τομέας της ασφάλειας-άμυνας αυξάνεται από 69% το 2002, σε 83% το 2003.

Λήψη αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ

Εξωτερική Πολιτική

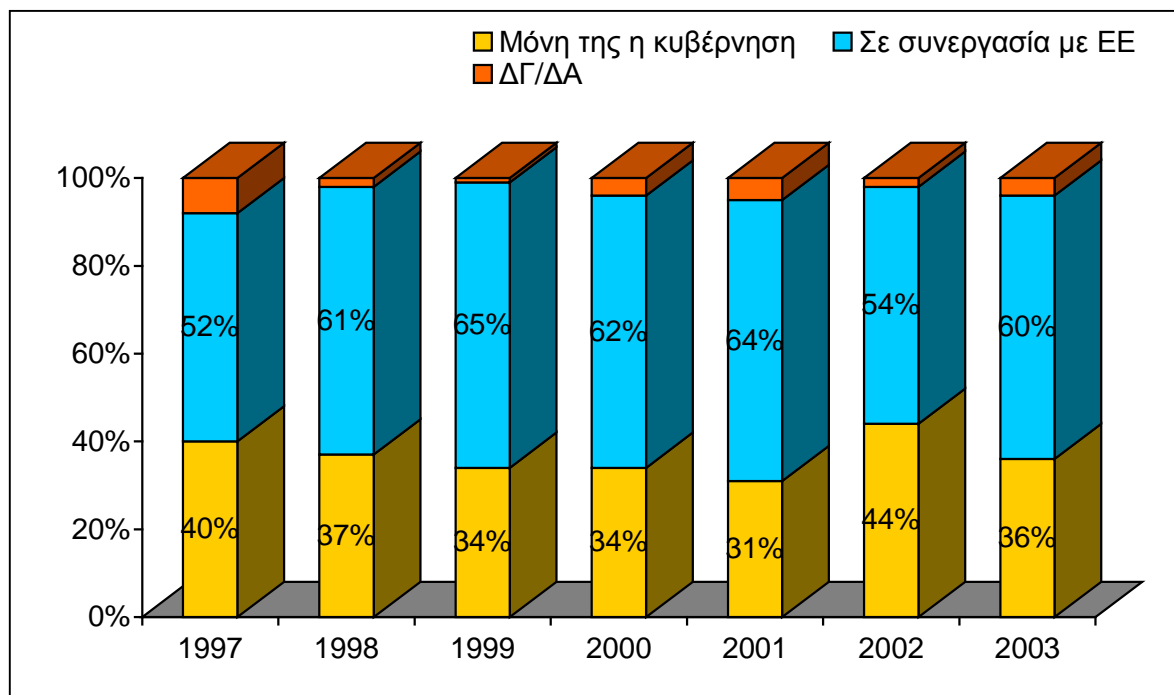
Ασφάλεια - Άμυνα

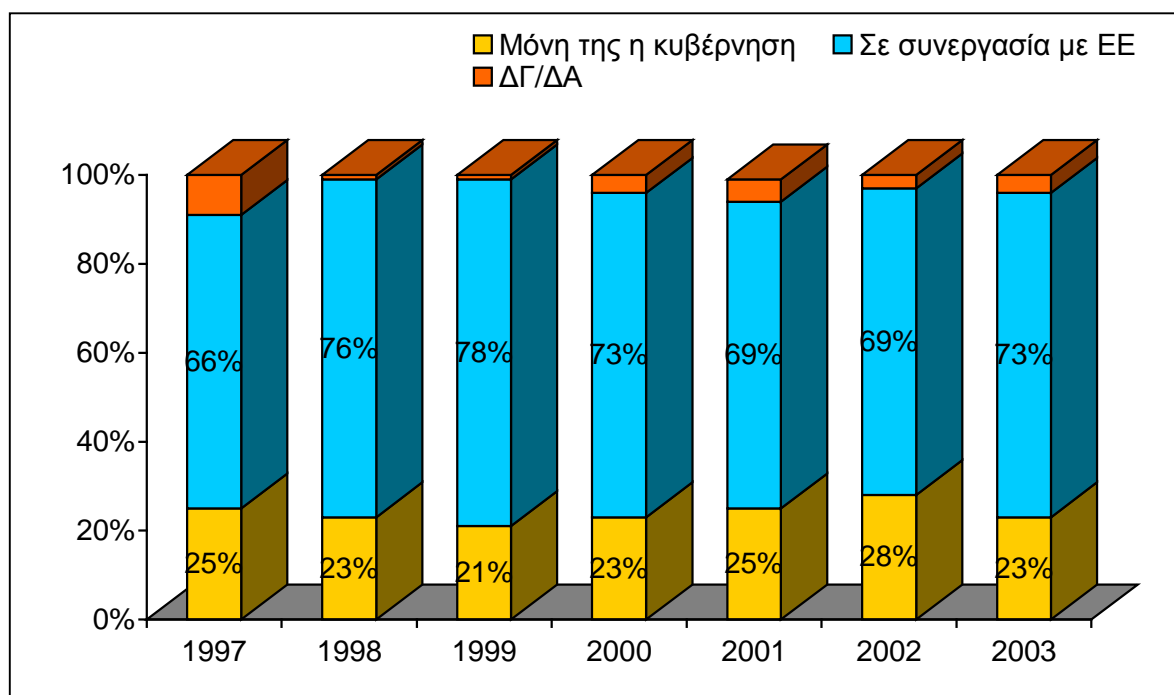

Λήψη αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ (συνέχεια)

Εκπαίδευση

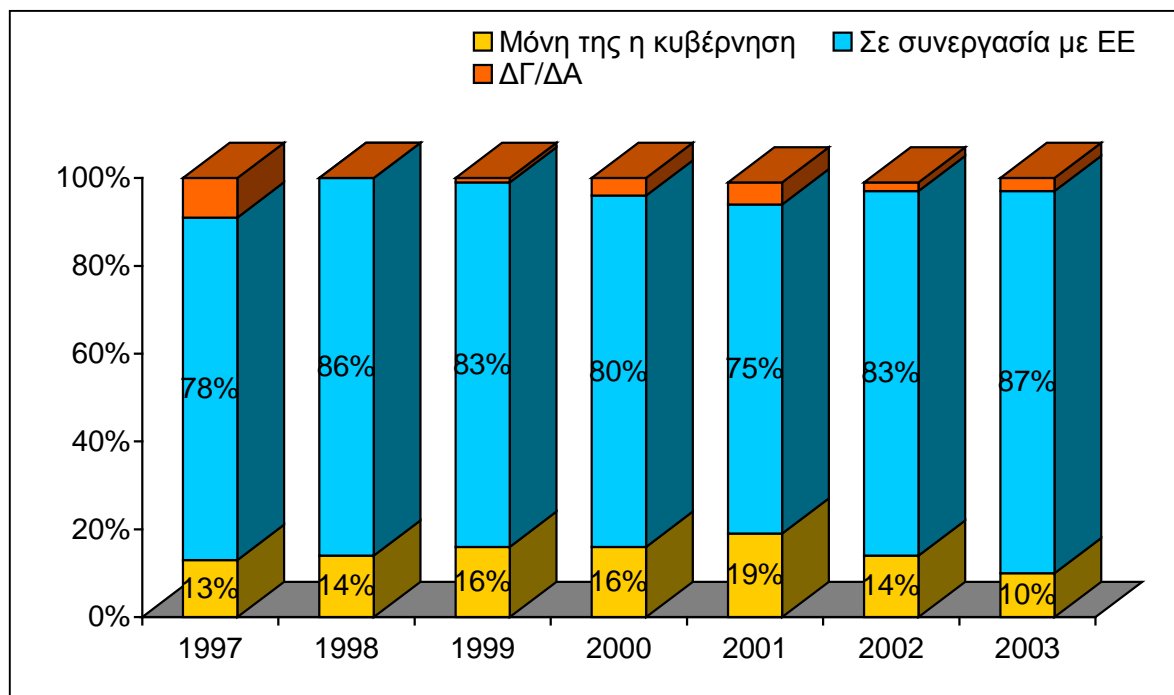

Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

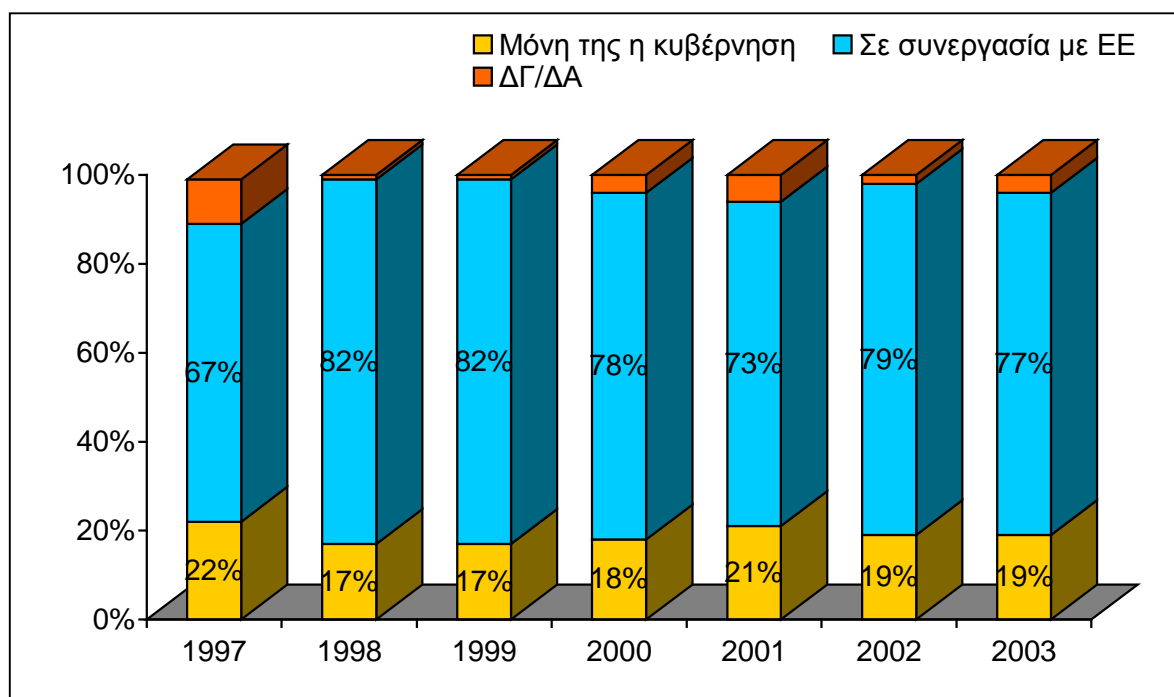

Λήψη αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ (συνέχεια)

Καταπολέμηση Ναρκωτικών

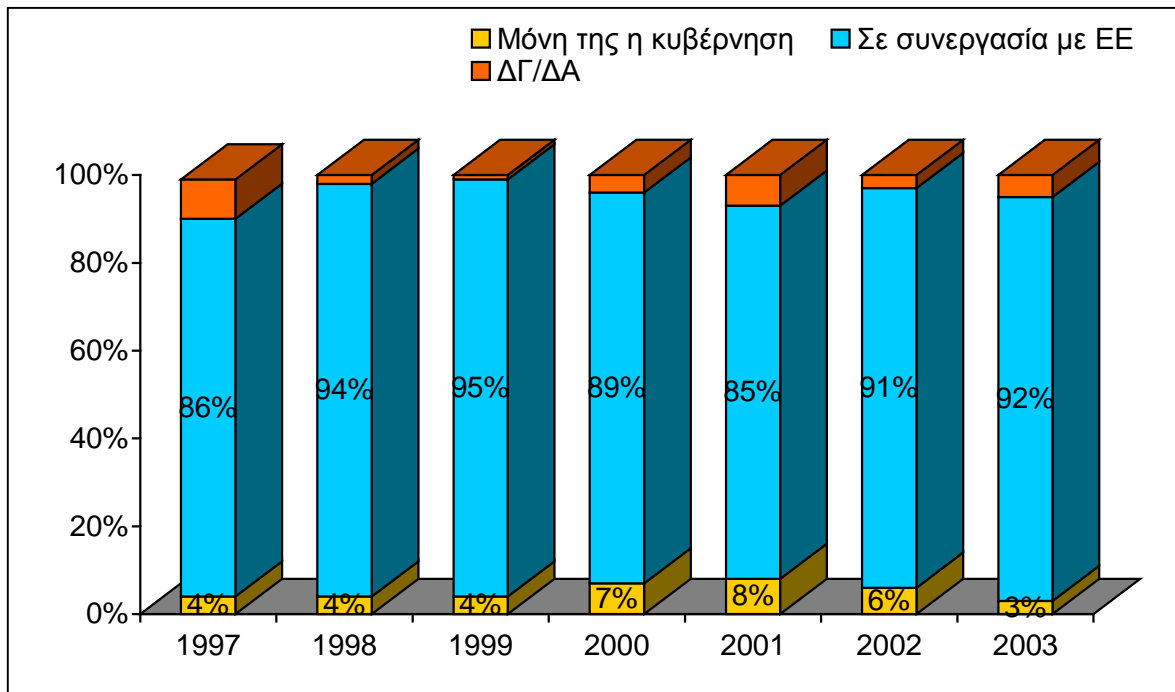

Προστασία του Περιβάλλοντος

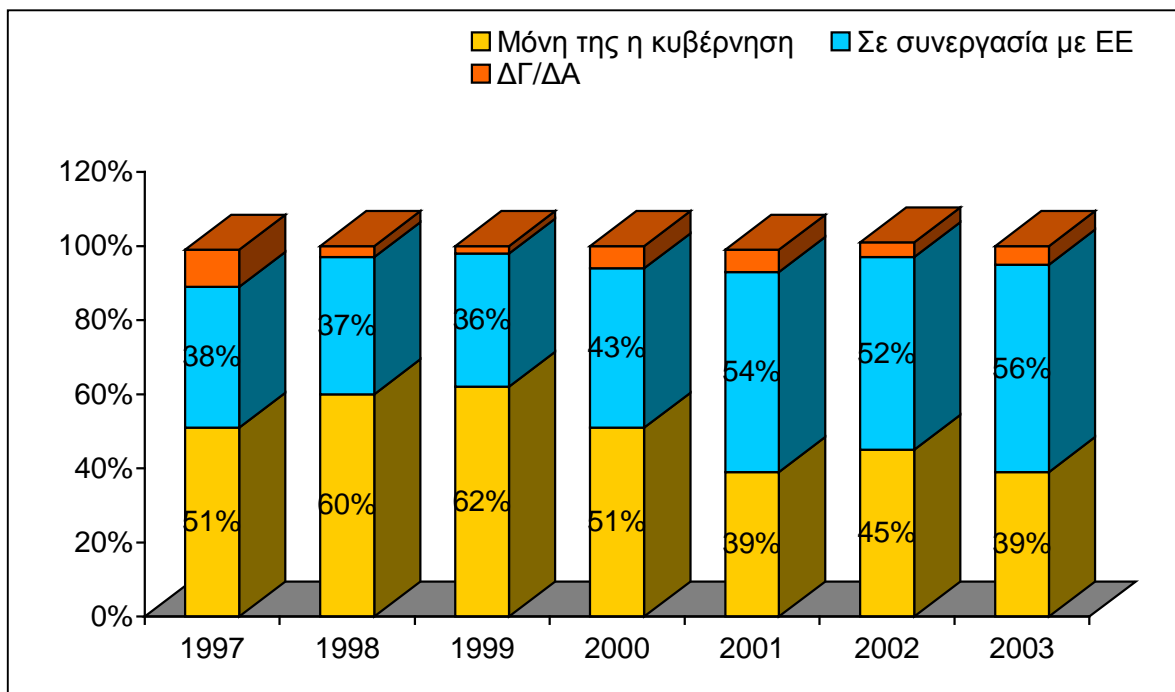

Λήψη αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ (συνέχεια)

Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα

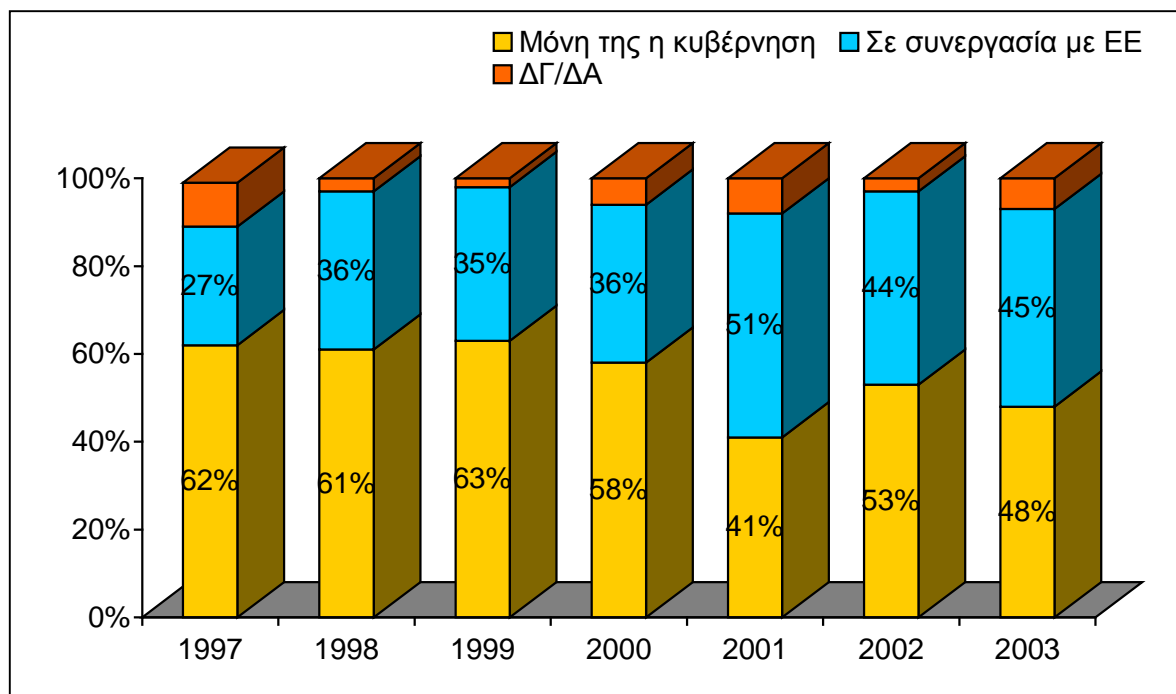

Νομοθεσία και Κανονισμοί για την Παραμονή και Εργοδότηση Αλλοδαπών

Λήψη αποφάσεων μετά την ένταξη στην ΕΕ (συνέχεια)

Φορολογική Πολιτική - Συντελεστές ΦΠΑ

A4 Πληροφόρηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Υπάρχει ή όχι επαρκής πληροφόρηση στην Κύπρο για την ΕΕ;

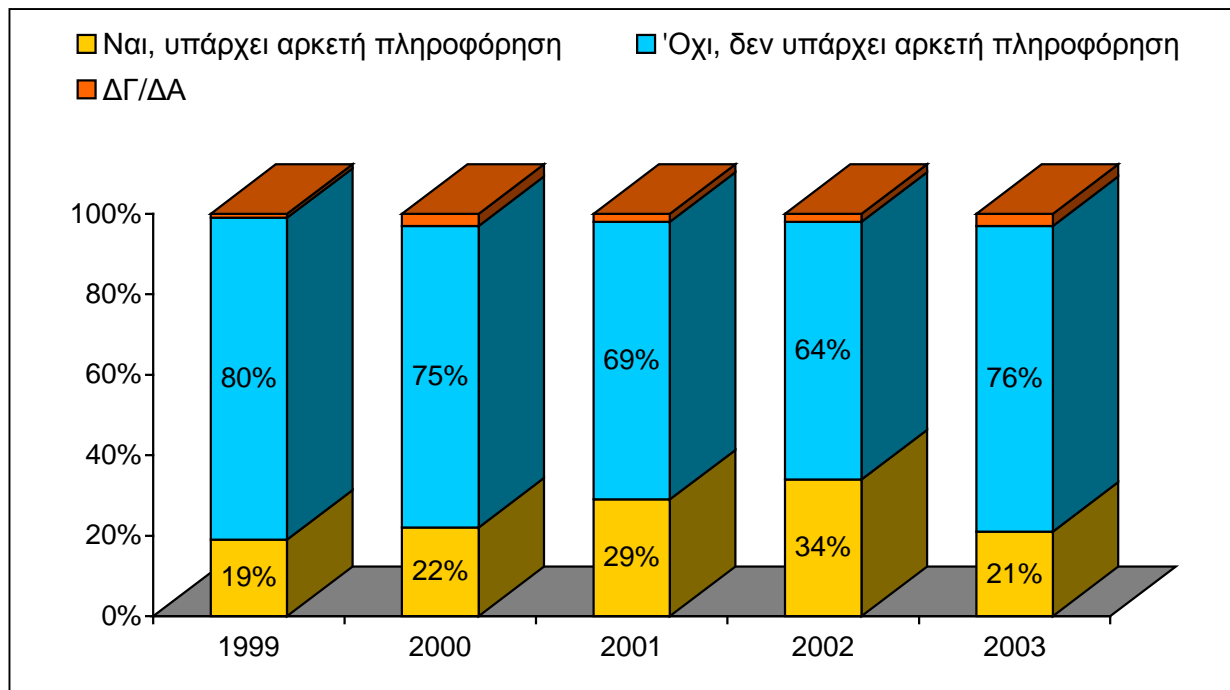
Η κυπριακή κοινή γνώμη επισημαίνει για άλλη μια χρονιά το έλλειμμα πληροφόρησης για τα ευρωπαϊκά δρώμενα.

Μόνο ένας στους πέντε δηλώνει ότι σήμερα υπάρχει επαρκής πληροφόρηση για τη λειτουργία, τους στόχους και τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων (76%) πιστεύουν πως δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση σε σύγκριση με 64% το 2002, 69% το 2001, 75% το 2000 και 80% το 1999.

Η ανεπάρκεια πληροφόρησης είναι περισσότερο αισθητή στους ερωτηθέντες των επαρχιών Λευκωσίας και Αμμοχώστου (83% και 77% αντίστοιχα), στους ερωτηθέντες των κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1 (80% και 83% αντίστοιχα), καθώς επίσης και ανάμεσα στις ηλικιακές ομάδες 35-54.

Πίνακας Α4

Επάρκεια πληροφόρησης για την ΕΕ

A5 Κυπριακές και διεθνείς πηγές πληροφόρησης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Γενική Διαπίστωση

Η ολότητα των Κυπρίων (100%) πληροφορείται για την ΕΕ από κυπριακές πηγές πληροφόρησης. Από αυτούς το 30% ενημερώνεται και από διεθνείς πηγές πληροφόρησης.

Ποιες είναι οι κυπριακές πηγές πληροφόρησης;

Οι κύριες κυπριακές πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ είναι η τηλεόραση (93%), οι εφημερίδες (55%) και το ραδιόφωνο (41%). Ακολουθούν με μεγάλη διαφορά ο χώρος εργασίας (14%) και τα περιοδικά (10%).

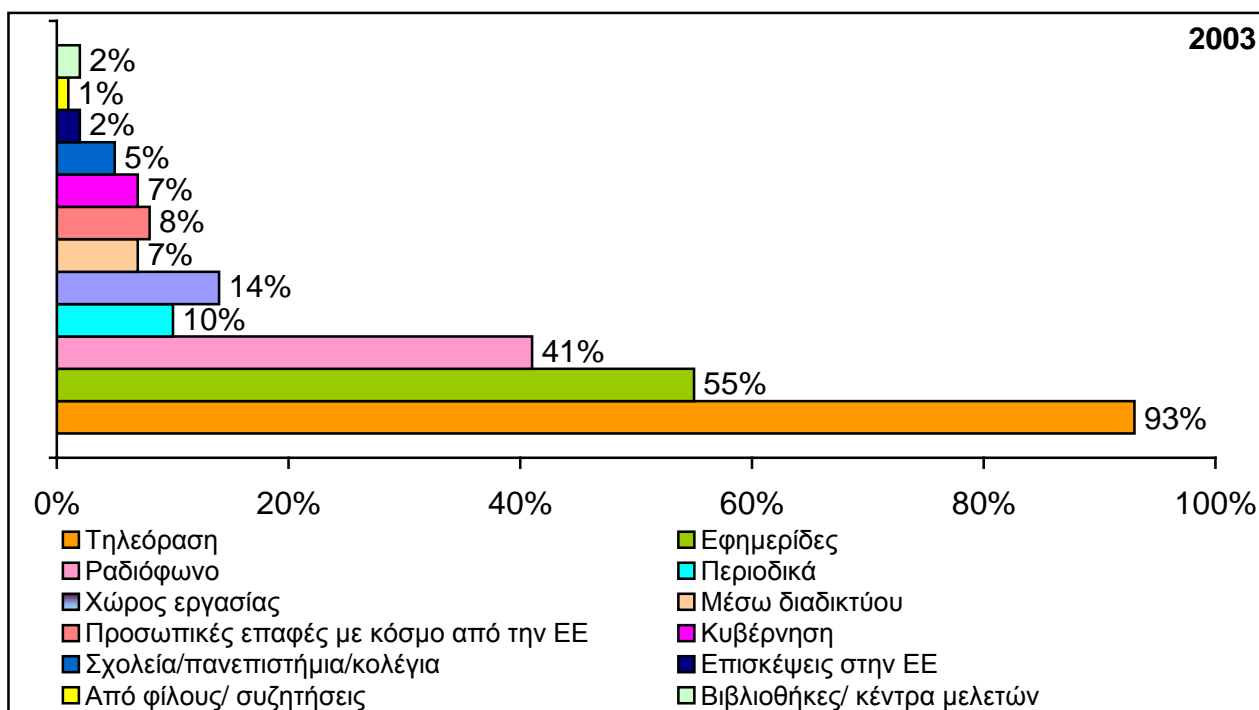
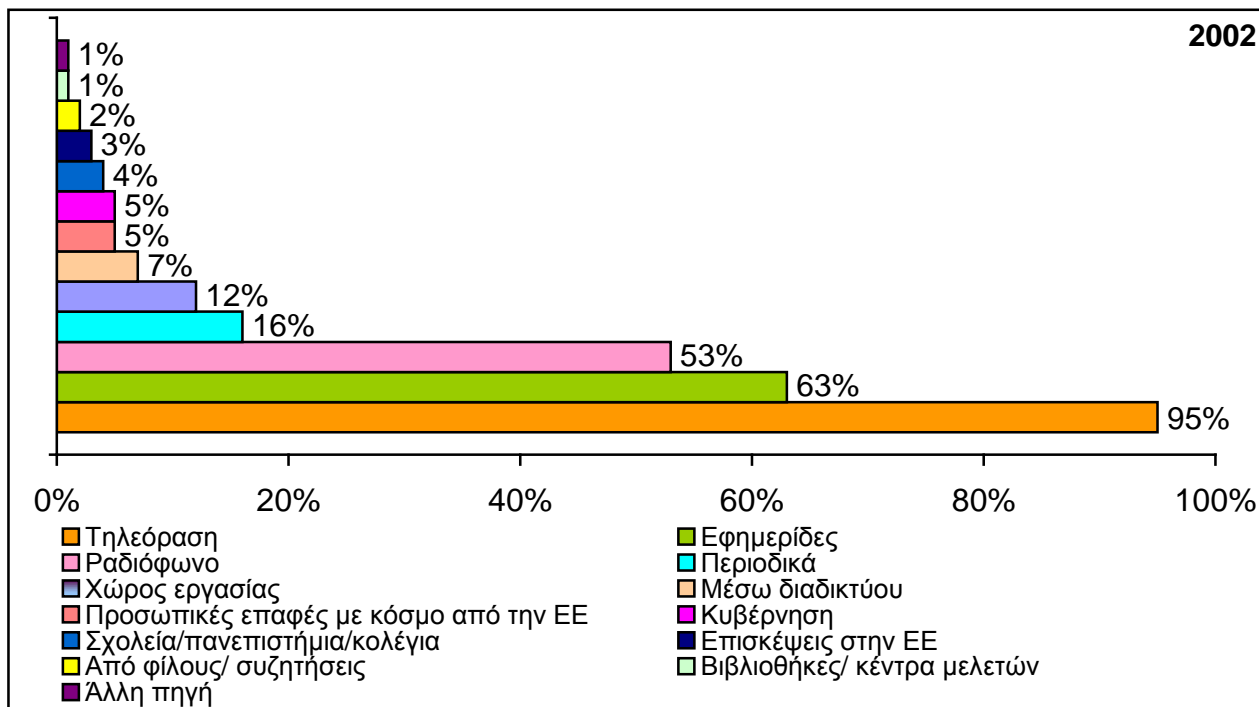
Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως το διαδίκτυο, ως πηγή πληροφόρησης για την ΕΕ, παραμένει στα ίδια με τα περσινά επίπεδα με ποσοστό 7%.

Ποιες είναι οι διεθνείς πηγές πληροφόρησης;

Οι κύριες διεθνείς πηγές πληροφόρησης της κοινής γνώμης για την ΕΕ είναι η ξένη τηλεόραση και οι ξένες εφημερίδες.

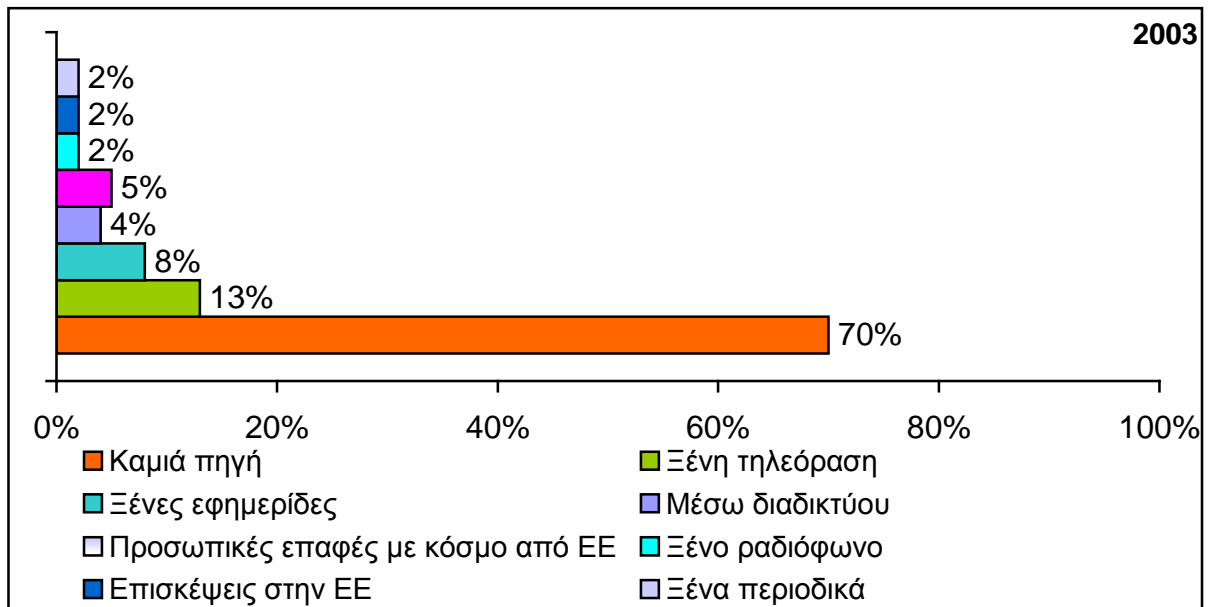
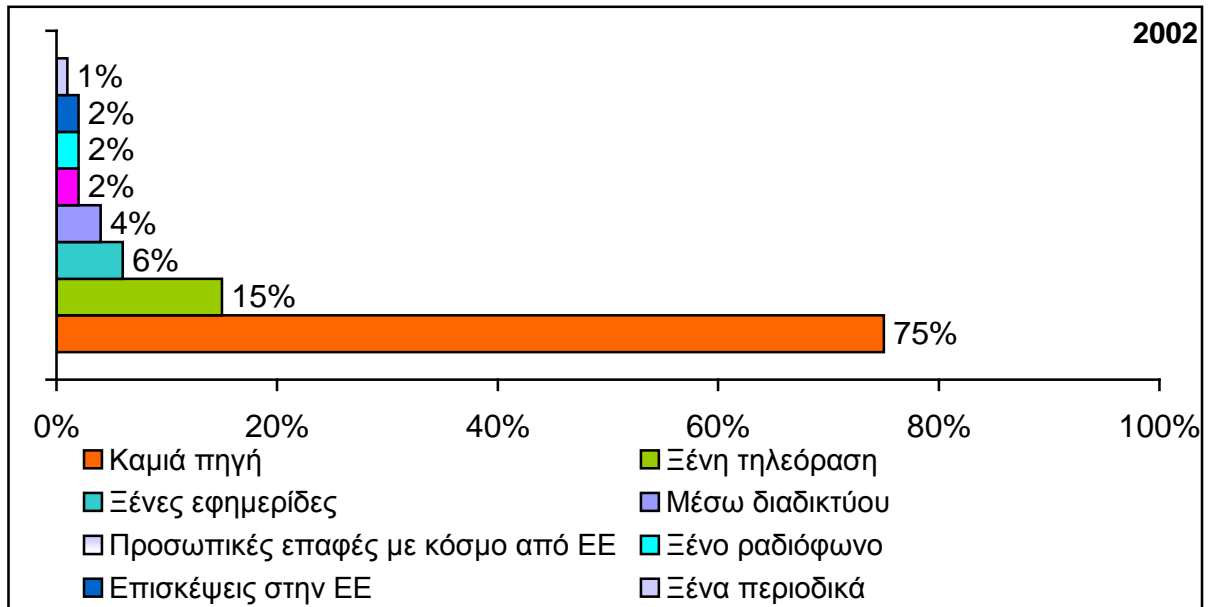
Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι η πλειονότητα (70%) δήλωσε ότι δεν έχει επαφή με καμιά πηγή του εξωτερικού για να ενημερώνεται σε θέματα ΕΕ.

Κυπριακές πηγές πληροφόρησης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

* Το ποσοστό για το 'Καμιά πηγή' είναι μικρότερο από το 1%.

Διεθνείς πηγές πληροφόρησης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

A6 Φόβοι σχετικοί με τη Λειτουργία – Ύπαρξη – Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι κύριοι τομείς για τους οποίους οι Κύπριοι ανησυχούν από τη λειτουργία και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής οικογένειας είναι κατά σειρά:

- ✓ εισροή αλλοδαπών εργατών
- ✓ αύξηση της διάδοσης των ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος
- ✓ προβλήματα στους γεωργούς.

Οκτώ στους δέκα Κυπρίους ανησυχούν για το βαθμό διάδοσης των ναρκωτικών και την αύξηση του οργανωμένου εγκλήματος καθώς και την αύξηση στην εισροή αλλοδαπών εργατών (80% και 83% αντίστοιχα). Το 64% της κοινής γνώμης ανησυχεί για τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν οι γεωργοί. Ακολουθεί σε ένταση η ανησυχία για τη μεταφορά των εργασιών σε χώρες με χαμηλότερο κόστος παραγωγής (62%). Πέντε στους δέκα, περίπου, ανησυχούν για την απώλεια της εθνικής ταυτότητας της κάθε χώρας (54%), για τη μείωση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας (50%), καθώς και για το ότι οι πλούσιες χώρες θα γίνουν πλουσιότερες σε αντίθεση με τις φτωχές (48%).

Αντίθετα, το 64% των ερωτηθέντων δεν ανησυχεί αν η ένταξη νέων χωρών θα προκαλέσει οικονομικό κόστος στις χώρες που είναι ήδη μέλη.

Είναι σημαντικό να λεχθεί ότι το μισό περίπου ερωτηθέντες δε θεωρούν ανησυχητικό το ότι το εθνικό νόμισμα τελικά θα αποσυρθεί, επίσης δε θεωρούν ανησυχητική την απώλεια ελέγχου για τις μικρότερες χώρες-μέλη καθώς και την απώλεια κοινωνικών παροχών (53%, 55% και 58% αντίστοιχα).

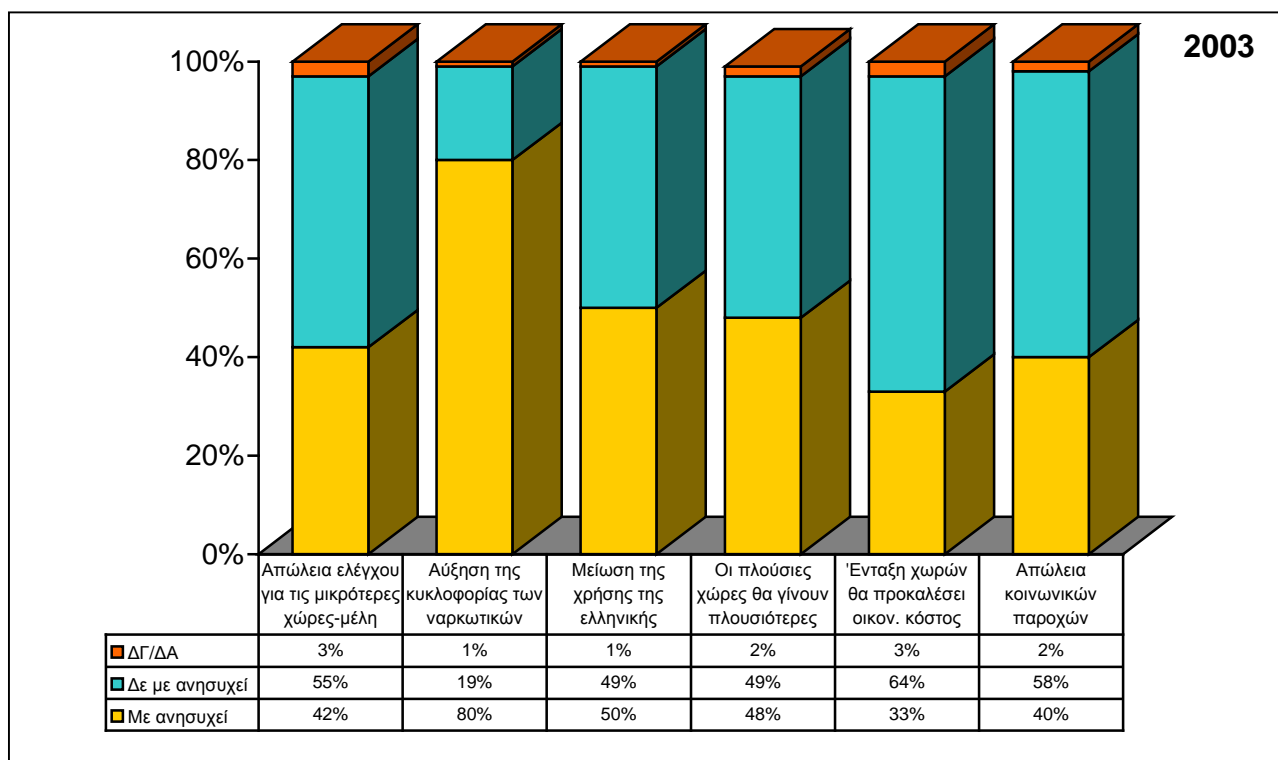
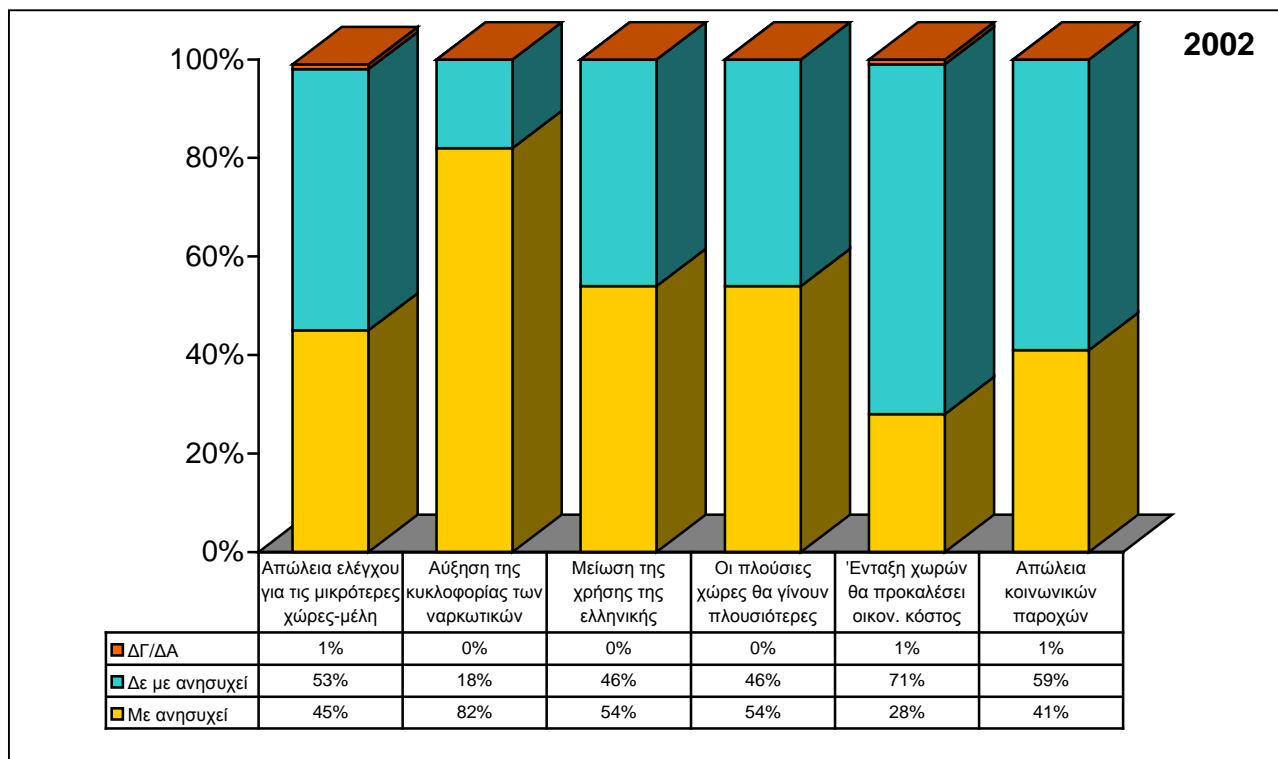
Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι η αύξηση της κυκλοφορίας των ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος ανησυχεί περισσότερο τους ερωτηθέντες από τις επαρχίες Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου (91%, 84% και 84% αντίστοιχα) και λιγότερο τα άτομα με ανώτερη μόρφωση (27%), καθώς επίσης και τα άτομα που προέρχονται από την ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη A-B (40%). Επίσης, το αν οι πλούσιες χώρες θα γίνουν πλουσιότερες σε σχέση με τις φτωχές, δημιουργεί μια ανησυχία στους διαμένοντες στην επαρχία Πάφου (66%) και Λεμεσού (59%) σε αντίθεση με τους διαμένοντες στην επαρχία Αμμοχώστου που δεν ανησυχούν, με ποσοστό 88%.

Η απώλεια κοινωνικών παροχών και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί ανησυχεί περισσότερο άτομα που προέρχονται από τη χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Δ-Ε, καθώς και άτομα με κατώτερη μόρφωση.

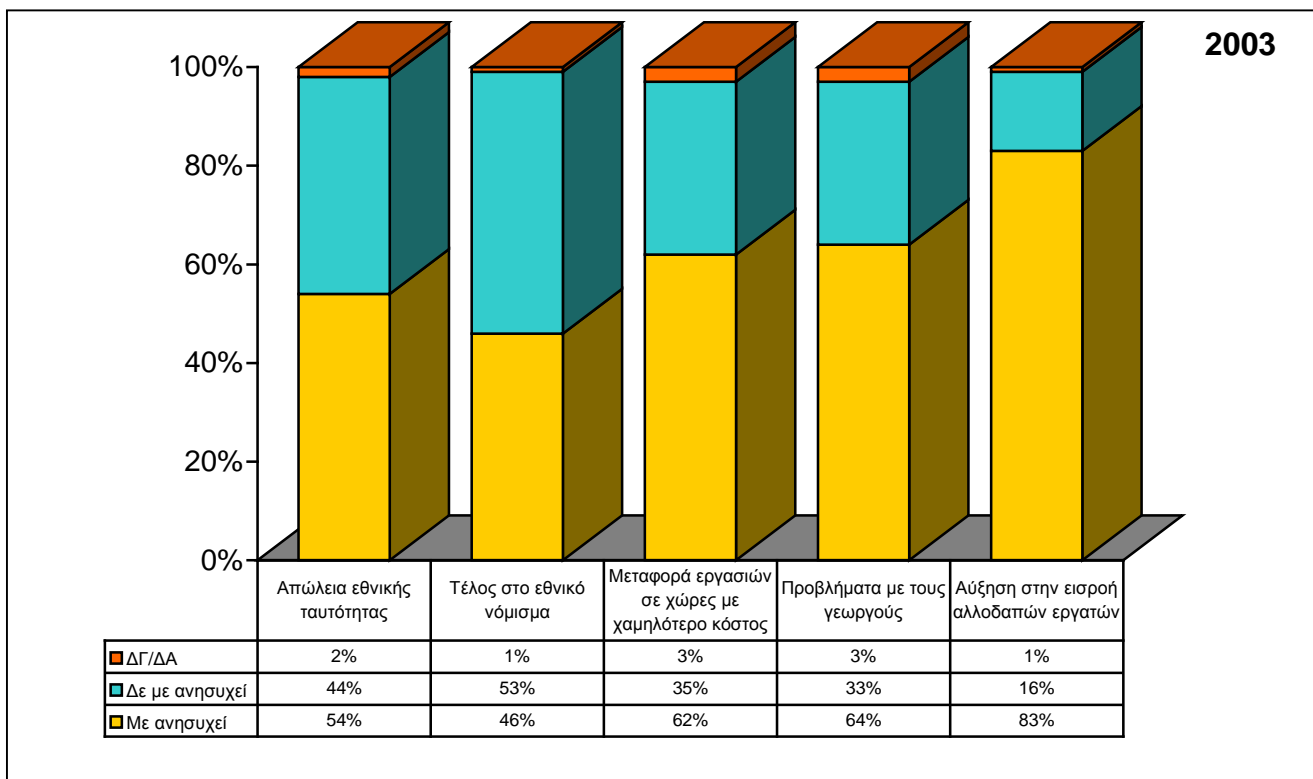
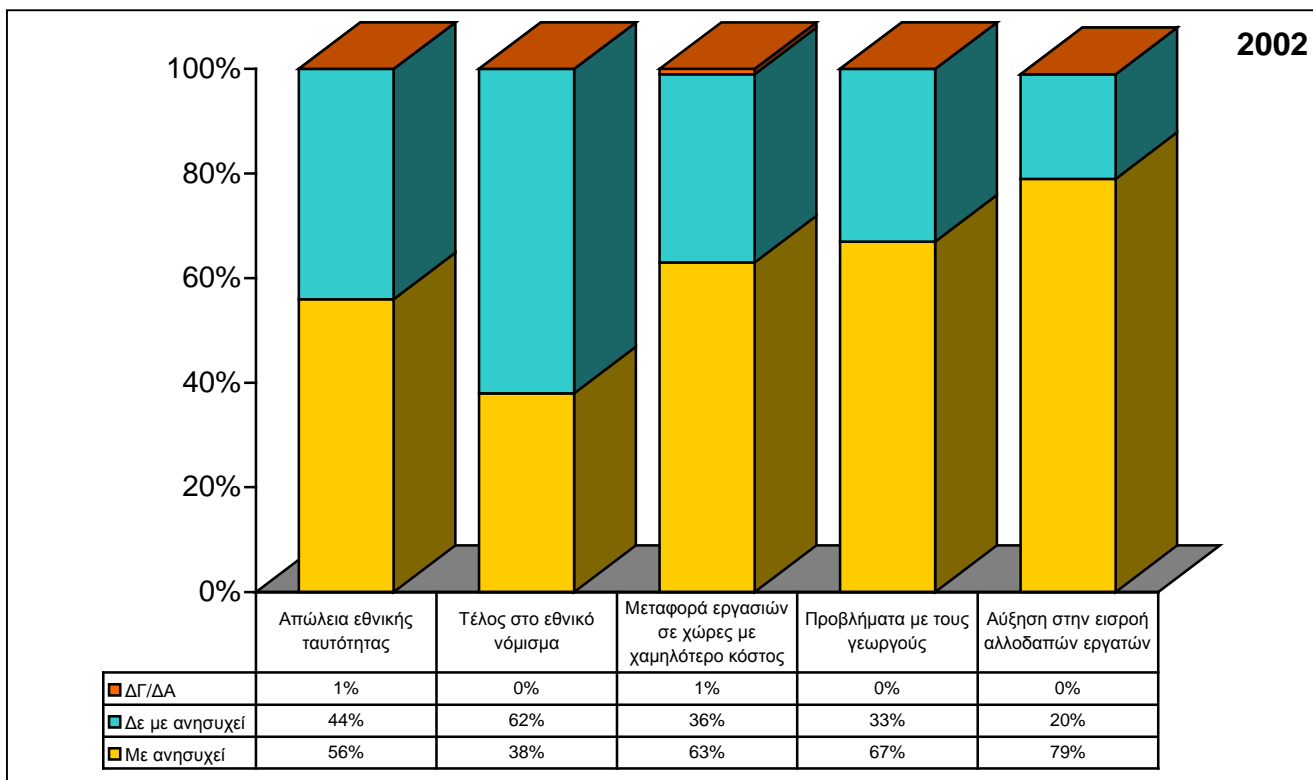
Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί ότι τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 18-34 ανησυχούν πολύ περισσότερο για την αύξηση της εισροής αλλοδαπών στην Κύπρο, τη μείωση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας καθώς και την απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας.

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα του 2003 με το προηγούμενο Κυπροβαρόμετρο, παρατηρείται πιο έντονη η ανησυχία της κοινής γνώμης για την ένταξη νέων χωρών, η οποία θα προκαλέσει οικονομικό κόστος στις χώρες που είναι ήδη μέλη (από 28% πέρσι σε 33% φέτος), καθώς και για το τέλος του εθνικού μας νομίσματος (46% φέτος σε σύγκριση με 38% πέρσι).

Φόβοι για τη λειτουργία / ύπαρξη / διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φόβοι για τη λειτουργία / ύπαρξη / διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συνέχεια)

A7 Γνώμη αναφορικά με το Ευρώ

Η εντύπωση που επικρατεί στην κοινή γνώμη είναι θετική στην ερώτηση κατά πόσο θα πρέπει να υπάρχει μόνο ένα νόμισμα, το Ευρώ, το οποίο να αντικαταστήσει τα νομίσματα όλων των χωρών-μελών.

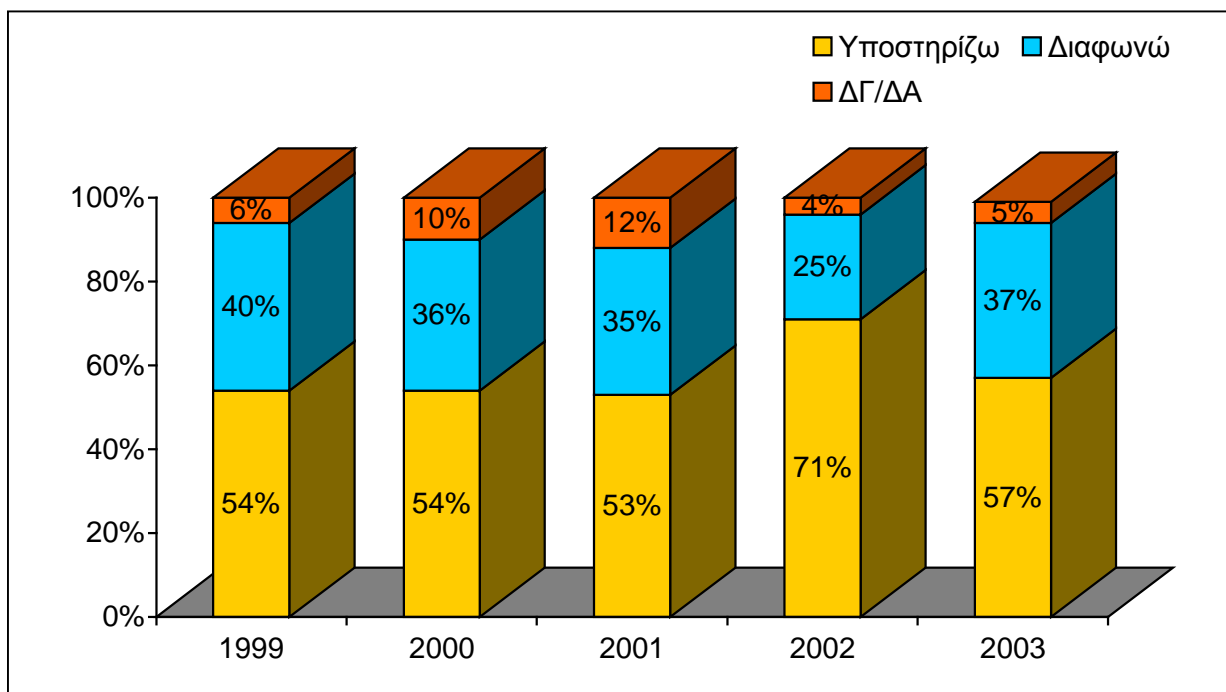
Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο υπάρχει μια μικρή μείωση στο ποσοστό στήριξης αυτής της γνώμης. Συγκεκριμένα, φέτος έξι στους δέκα ερωτηθέντες (57%) υποστήριξαν την άποψη «θα πρέπει να υπάρχει μόνο ένα νόμισμα, το Ευρώ, το οποίο να αντικαταστήσει τα εθνικά νομίσματα των χωρών μελών», αντίθετα με το 2002 όπου το ποσοστό των ερωτηθέντων που υποστήριξαν την ίδια άποψη ανερχόταν στο 71%.

Τα άτομα που υποστηρίζουν την άποψη αυτή προέρχονται από τις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1 (83% και 67% αντίστοιχα), με ανώτερη μόρφωση (71%), καθώς και οι ερωτηθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λευκωσίας (67%) και Λεμεσού (55%).

Το 37% των ερωτηθέντων, που διαφωνούν με την άποψη αναφορικά με το Ευρώ, είναι κυρίως τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 18-34 (43%), οι κάτοικοι της επαρχίας Αμμοχώστου (58%), και τα άτομα της χαμηλής κοινωνικοοικονομικής τάξης, Δ-Ε, με ποσοστό 50%.

Πίνακας Α7

Γνώμη αναφορικά με το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα (Ευρώ)

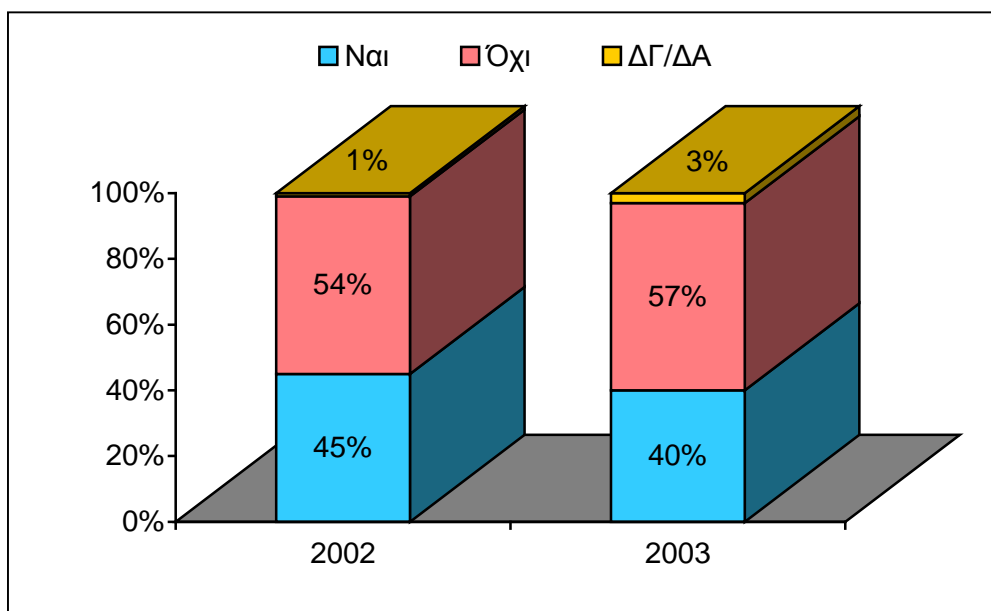
A8 Αν θα υπάρξει σύντομα λύση στο Κυπριακό

Στα ίδια με τα περσινά επίπεδα παρουσιάζεται φέτος η κοινή γνώμη όσον αφορά το κατά πόσο θα υπάρξει σύντομη λύση στο Κυπριακό, ανεξάρτητα από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Δύο στους πέντε ερωτηθέντες (40%) παρουσιάζονται θετικοί ως προς τη λύση, ενώ οι υπόλοιποι (57%) παρουσιάζονται απαισιόδοχοι.

Οι διαμένοντες στις επαρχίες Πάφου και Λεμεσού, παρουσιάζονται περισσότερο αισιόδοχοι ως προς τις προοπτικές επίλυσης του Κυπριακού (47% και 44% αντίστοιχα). Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι 12% των ερωτηθέντων από την επαρχία Αμμοχώστου δεν εξέφρασε άποψη.

Πίνακας Α8

Αν θα υπάρξει σύντομα λύση στο Κυπριακό

A9 Κατά πόσο η λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά

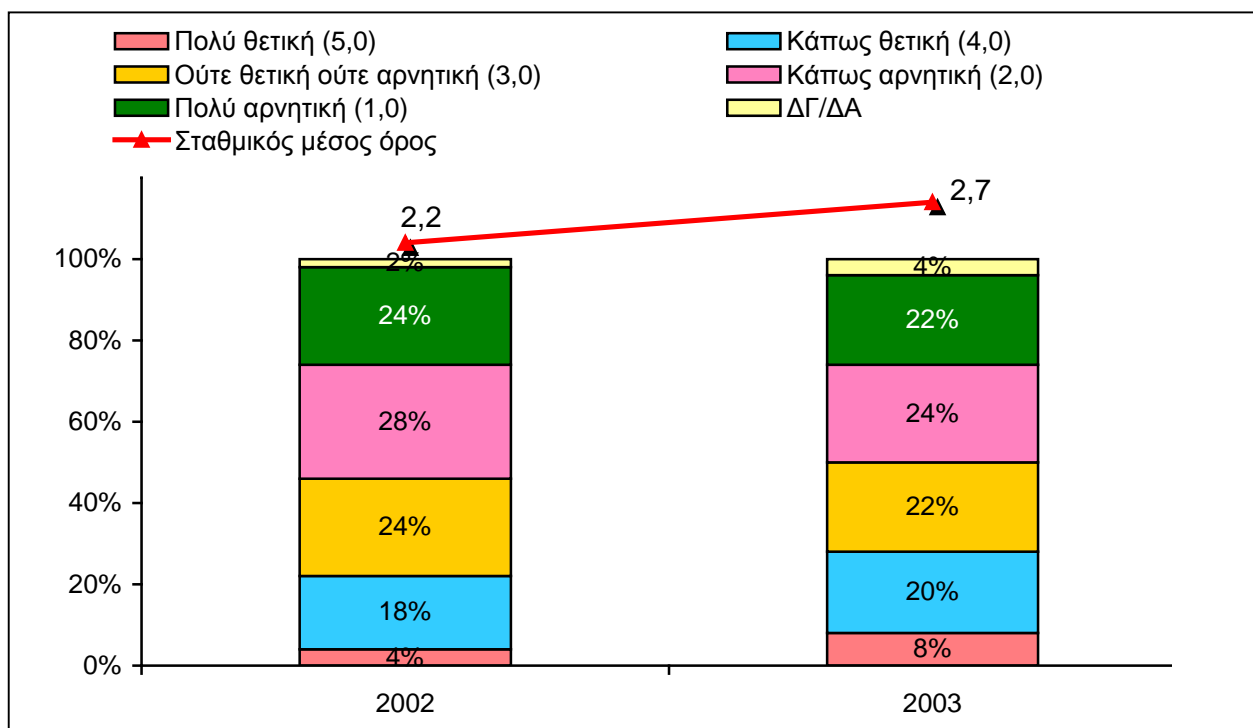
Και φέτος παρουσιάζεται η ίδια περίπου εικόνα απαισιοδοξίας με το 2002, όσον αφορά το αποτέλεσμα που θα φέρει η λύση του Κυπριακού για την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Συγκεκριμένα, φέτος το 46% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι αρνητική (πολύ ή λίγο) για την ελληνοκυπριακή πλευρά. Ένας στους πέντε (22%) ερωτηθέντες δεν εκφράζει ούτε θετική ούτε αρνητική άποψη για τη λύση, ενώ μόνο το 28% έχει τη γνώμη ότι η λύση του προβλήματος θα είναι θετική (πολύ ή λίγο).

Με βαθμολογία 5 για το «πολύ θετική» και 1 για το «πολύ αρνητική», η μέση άποψη των Κυπρίων κυμάνθηκε στα όρια του «ελαφρά αρνητική» με σταθμικό μέσο όρο το 2,7 και με τη δημογραφική ανάλυση να δείχνει ότι η άποψη αυτή υποστηρίζεται από τα άτομα που διαμένουν στις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας (50% αντίστοιχα) καθώς και από τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 35-44 (54%).

Πίνακας Α9

Κατά πόσο η λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά

A10 Κατά πόσο η οικονομική λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά

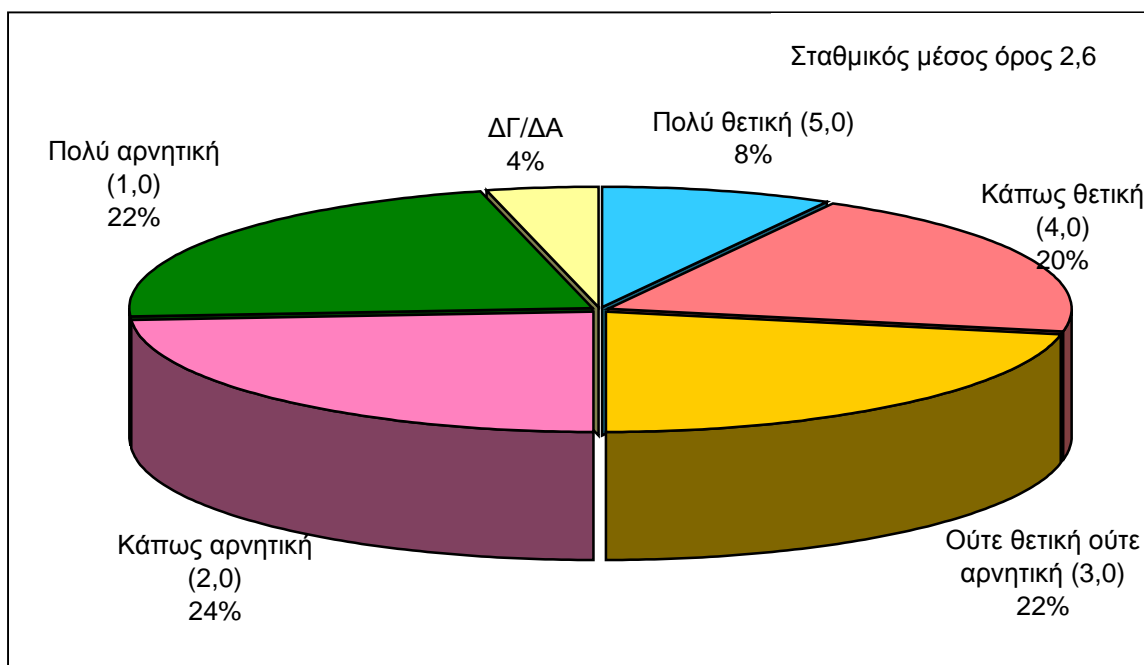
Ένας στους δύο, περίπου, Κυπρίους (47%) πιστεύει ότι η οικονομική λύση του Κυπριακού θα είναι κάπως ή πολύ αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά. Αντίθετα, μόνο το 28% υποστηρίζει ότι η Κύπρος θα έχει οικονομικά οφέλη από τη λύση του κυπριακού προβλήματος. Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξης του 18% θεωρεί ότι η οικονομική λύση του προβλήματος δε θα επηρεάσει αρνητικά ή θετικά την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Με βαθμολογία 5 για το «πολύ θετική» και 1 για το «πολύ αρνητική», η μέση άποψη των Κυπρίων κυμαίνεται στα όρια του «ελαφρά αρνητική» με σταθμικό μέσο όρο το 2,6. Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι η άποψη αυτή υποστηρίζεται κυρίως από τα άτομα που διαμένουν στην Λευκωσία (53%) καθώς και από την ψηλή κοινωνικοοικονομική τάξη, Α-Β, με ποσοστό 63%.

Τέλος, είναι αξιοσημείωτο ότι το 39% των ερωτηθέντων που διαμένουν στην επαρχία Πάφου δηλώνουν ότι η οικονομική πτυχή της λύσης του κυπριακού προβλήματος θα είναι κάπως ή πολύ θετική για την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Πίνακας A10

Κατά πόσο η οικονομική λύση του κυπριακού προβλήματος θα είναι θετική ή αρνητική για την ελληνοκυπριακή πλευρά

A11 Πόσο εύκολη είναι η ειρηνική συμβίωση με τους Τουρκοκυπρίους:

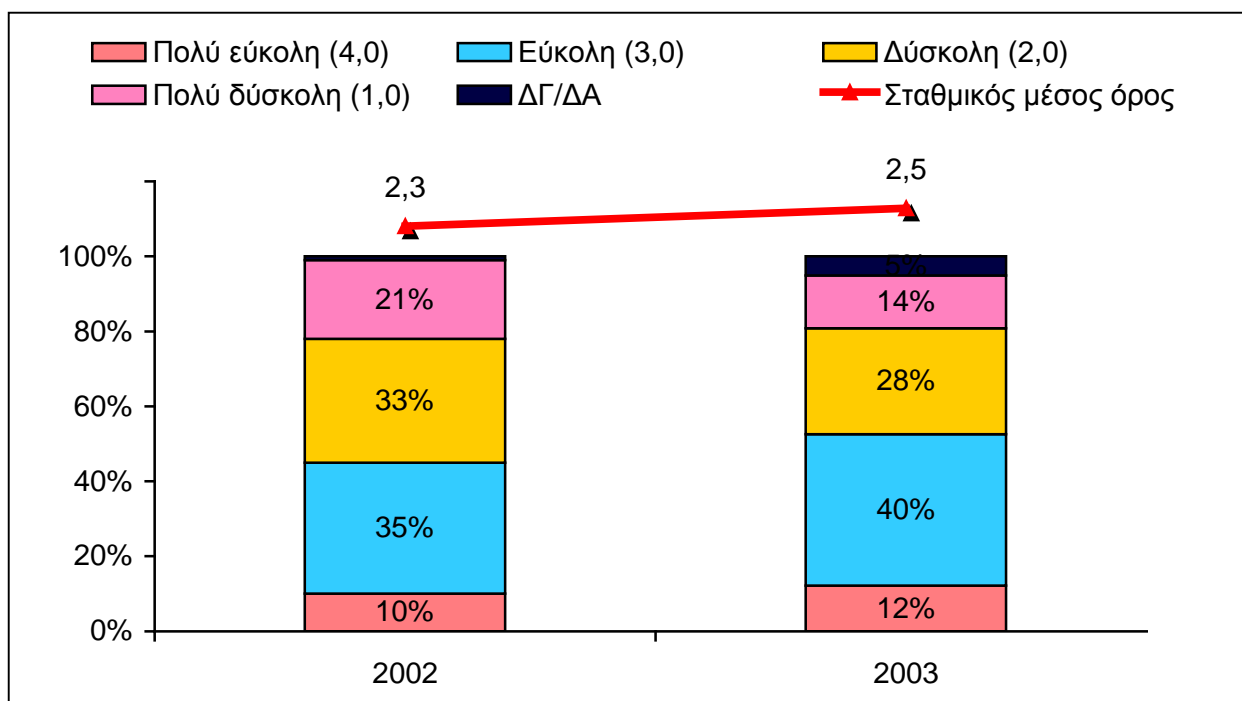
Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να εκφράσουν την άποψή τους κατά πόσο θεωρούν εύκολη ή δύσκολη τη συμβίωση μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού. Είναι προφανές ότι, με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων από τον κατοχικό ηγέτη και τη διακίνηση των Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα, επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό η άποψη της κοινής γνώμης, όσον αφορά τη συμβίωση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων σε σχέση με το 2002.

Συγκεκριμένα, φέτος 52% των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η συμβίωση με τους Τουρκοκυπρίους είναι εύκολη. Το αντίστοιχο ποσοστό πέρσι έφτανε το 45%. Επίσης, το ποσοστό των ατόμων που πιστεύει ότι η συμβίωσή μας με τους Τουρκοκυπρίους είναι δύσκολη, έπεσε από το 54% το 2002, στο 42% φέτος.

Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι τα άτομα της χαμηλής κοινωνικοοικονομικής τάξης Δ-Ε (63%), καθώς και άτομα με κατώτερη μόρφωση (50%) βρίσκουν τη συμβίωση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εύκολη. Την άποψη αυτή υποστηρίζουν και τα άτομα άνω των 55 ετών (67%) καθώς και οι διαμένοντες στην επαρχία Αμμοχώστου (75%).

Πίνακας A11

Πόσο εύκολη είναι η ειρηνική συμβίωση με τους Τουρκοκυπρίους:

A12 Επίσκεψη στα κατεχόμενα εδάφη

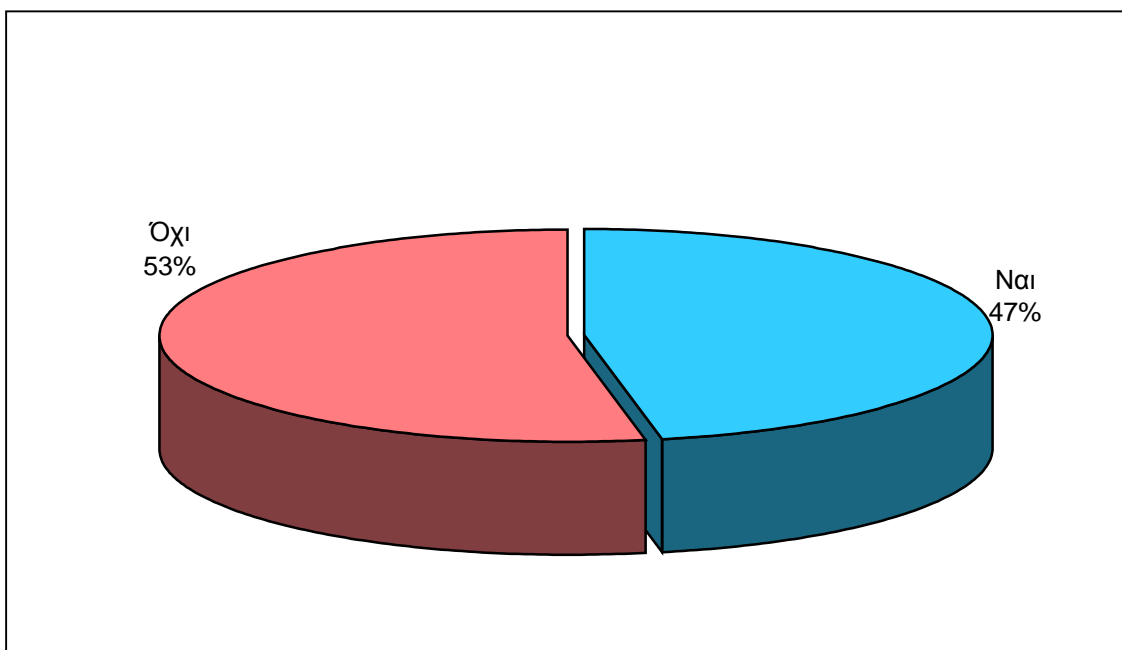
Για πρώτη φορά φέτος, η Έρευνα ασχολήθηκε με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων και την επίσκεψη Κυπρίων στα κατεχόμενα εδάφη μας.

Στην ερώτηση κατά πόσο έχουν επισκεφθεί τα κατεχόμενα εδάφη, το 47% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά.

Φαίνεται, ότι ένας στους δύο Κυπρίους θέλησε να επισκεφθεί την κατεχόμενη Κύπρο και κυρίως οι πρόσφυγες με ποσοστό 70%. Παράλληλα, οι διαμένοντες στις επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα σε μεγαλύτερο βαθμό (54%, 55% και 62% αντίστοιχα) από αυτούς που διαμένουν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου (38% και 27%).

Πίνακας A12

Επίσκεψη στα κατεχόμενα εδάφη

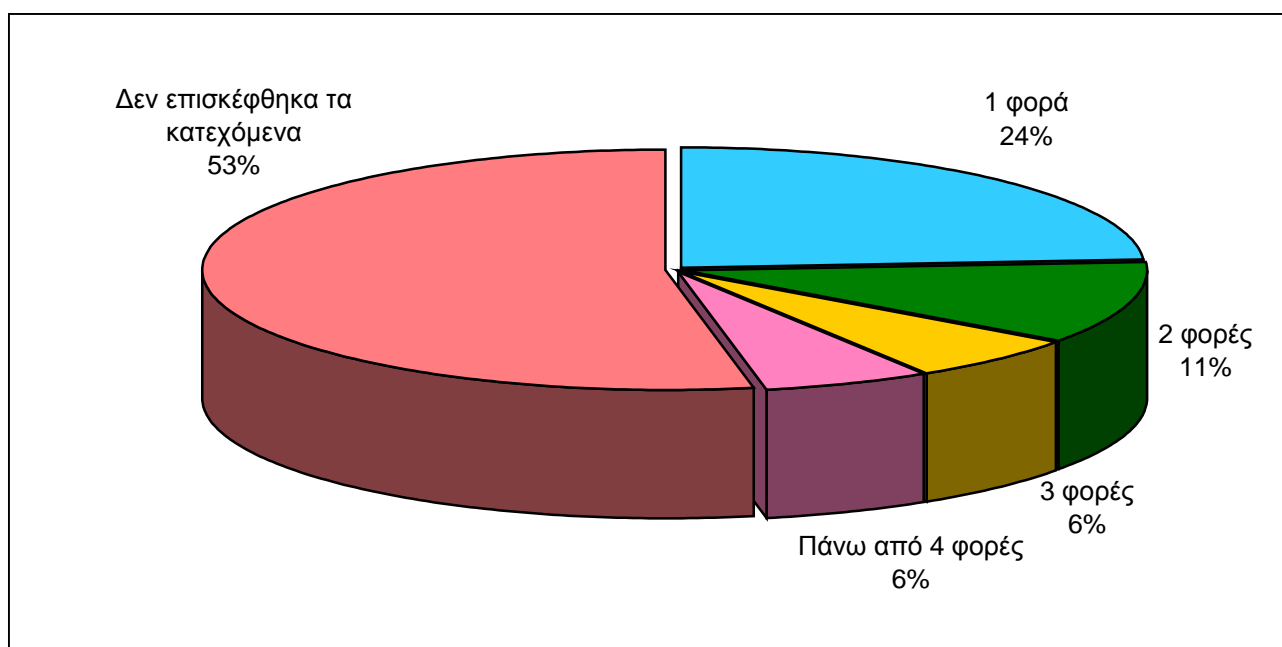

A13 Πόσες φορές πήγαν στα κατεχόμενα

Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να αναφέρουν πόσες φορές επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα. Όπως φαίνεται, ένας στους τέσσερις, περίπου, ερωτηθέντες (24%) έχει επισκεφθεί μια φορά τα κατεχόμενα, 11% δύο φορές, 6% τρεις φορές και ένα άλλο 6% πάνω από 4 φορές. Ο μέσος όρος επισκέψεων στα κατεχόμενα ανέρχεται στις 1,2.

Πίνακας A13

Πόσες φορές πήγαν στα κατεχόμενα

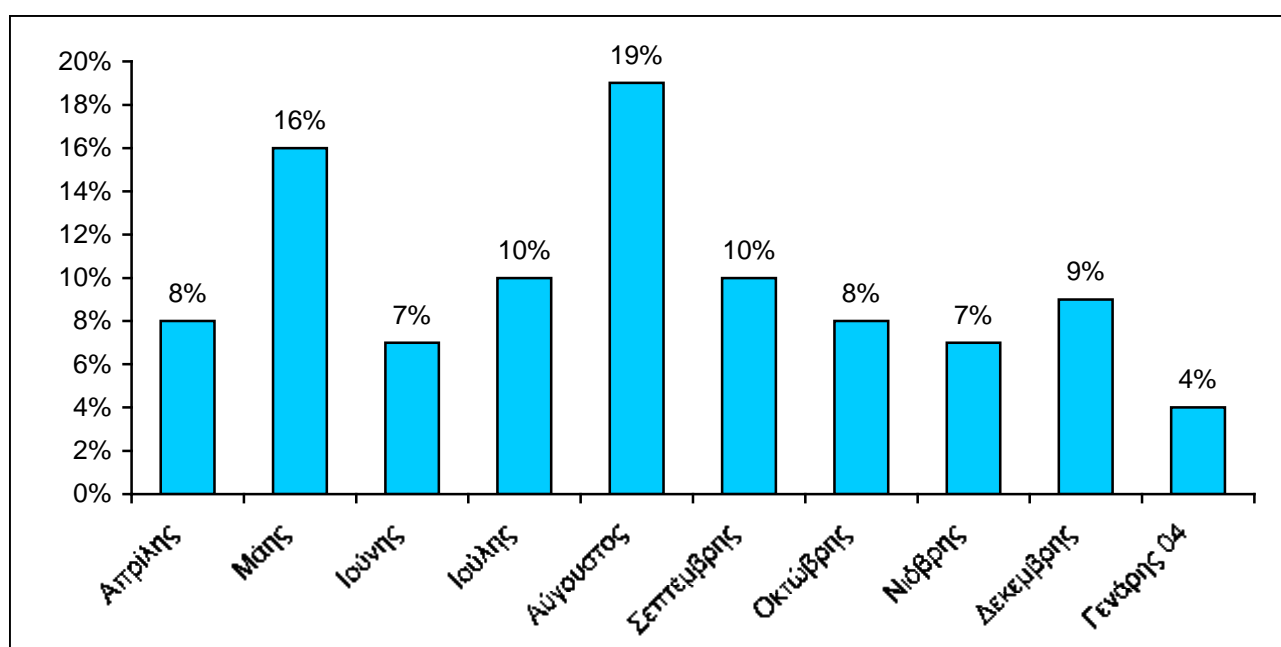

A14 Πότε ήταν η τελευταία φορά που πήγαν στα κατεχόμενα

Ζητήθηκε από τους ερωτούμενους που επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα, να αναφέρουν πότε ήταν η τελευταία φορά που το έπραξαν. Το 8% ανέφερε ότι επισκέφθηκε για τελευταία φορά τα κατεχόμενα τον Απρίλιο, 16% το Μάιο, 7% τον Ιούνιο, 10% τον Ιούλιο, 19% τον Αύγουστο και 10% το Σεπτέμβριο. Τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο τα ποσοστά ανήλθαν στο 8%, 7% και 9%, αντίστοιχα. Φαίνεται ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα τους μήνες Μάιο και Αύγουστο.

Πίνακας A14*

Πότε ήταν η τελευταία φορά που πήγαν στα κατεχόμενα

*Βάση: Όλοι όσοι επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα εδάφη

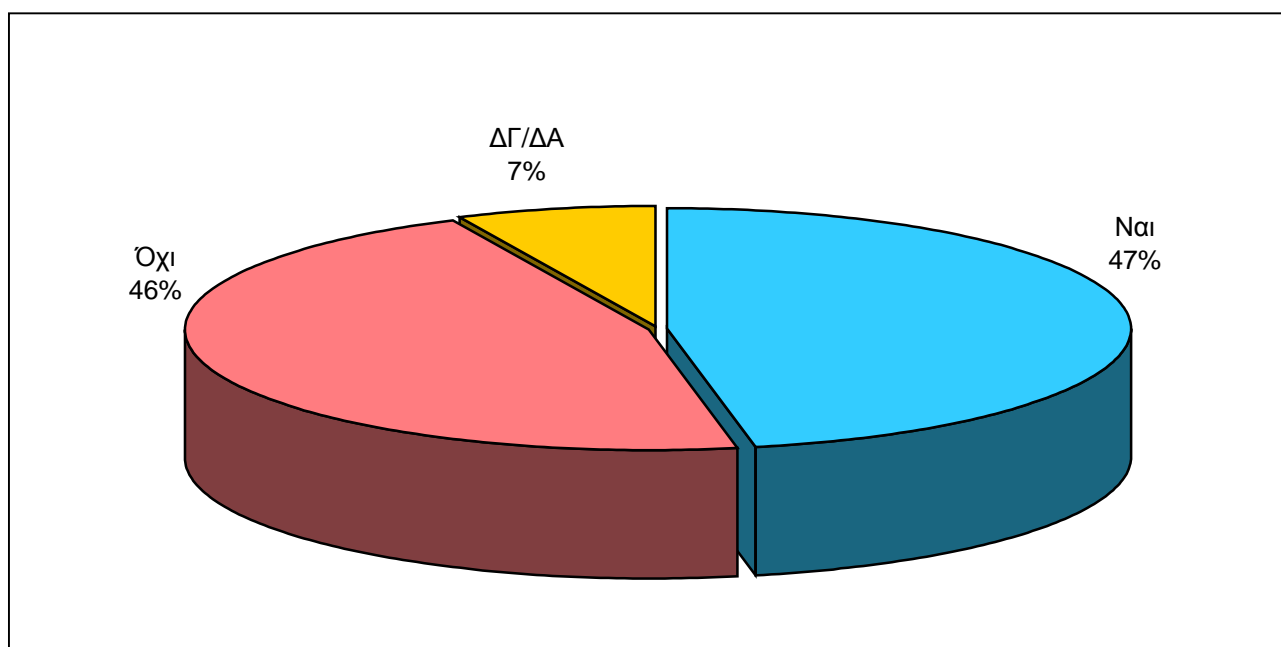
A15 Αν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα

Ένας στους δύο, περίπου, Κυπρίους (47%), που επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα, δήλωσαν ότι σκοπεύουν να τα επισκεφθούν ξανά.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί, ότι η δημογραφική ανάλυση στην ερώτηση αυτή δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις ηλικιακές ομάδες, τις επαρχίες και την κοινωνικοοικονομική τάξη.

Πίνακας A15*

Αν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα

*Βάση: Όλοι όσοι επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα εδάφη

A16 Λόγοι για τους οποίους δεν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα

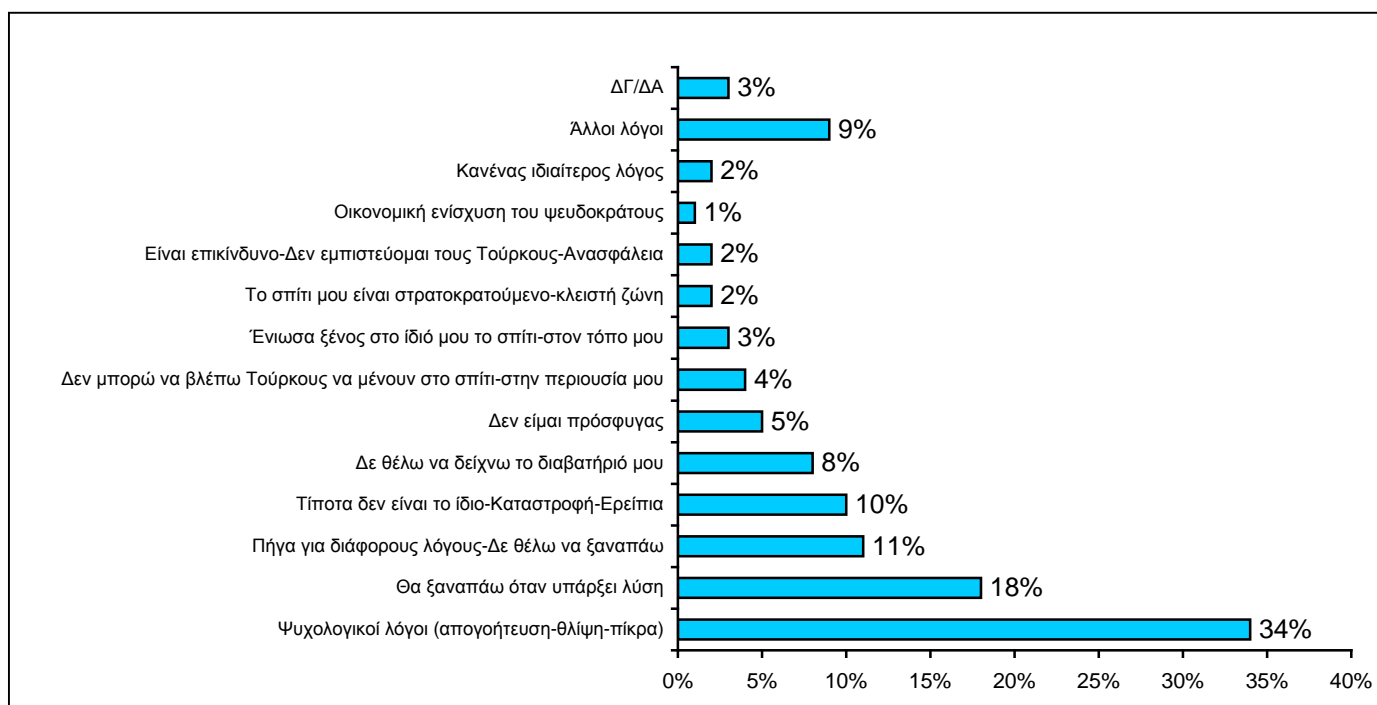
Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες, οι οποίοι επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα αλλά δεν σκοπεύουν να πάνε ξανά, να αναφέρουν τους λόγους που τους οδήγησαν σε αυτή την απόφαση.

Ένας στους τρεις, περίπου, ερωτηθέντες (34%) δηλώνει ότι δε θα επισκεφθεί ξανά τα κατεχόμενα για ψυχολογικούς λόγους (απογοήτευση – θλίψη - πίκρα), ένα ποσοστό 18% θέλει να πάει ξανά στα κατεχόμενα όταν θα υπάρξει λύση, το 11% πήγε για διάφορους λόγους και απλώς δεν σκοπεύει να πάει ξανά, ένα ποσοστό της τάξης του 10% ανέφερε ότι τίποτα δεν είναι το ίδιο, αφού επικρατεί μια εικόνα καταστροφής, 8% δε θέλουν να δείξουν το διαβατήριό τους, ενώ 5% δηλώνουν ότι δεν είναι πρόσφυγες γι' αυτό δε θα επισκεφθούν ξανά τα κατεχόμενα.

Όσον αφορά τη δημογραφική ανάλυση των λόγων, για τους οποίους οι Κύπριοι δεν επιθυμούν να επισκεφθούν ξανά την κατεχόμενη, από τους Τούρκους, Κύπρο, εξάγονται αρκετά συμπεράσματα. Φαίνεται ότι τα άτομα άνω των 45 ετών έχουν απογοητευτεί από την εικόνα που αντίκρισαν και για ψυχολογικούς λόγους δε θα ήθελαν να επισκεφθούν ξανά τα κατεχόμενα. Παράλληλα, δηλώνουν ότι τίποτα δεν είναι το ίδιο και η καταστροφή που έχει υποστεί ο τόπος είναι μεγάλη.

Πίνακας A16*

Λόγοι για τους οποίους δεν θα πάνε ξανά στα κατεχόμενα

*Βάση: Όλοι όσοι πήγαν, αλλά δε θα ξαναπάνε στα κατεχόμενα εδάφη

A17 Λόγοι για τους οποίους δεν πήγαν στα κατεχόμενα

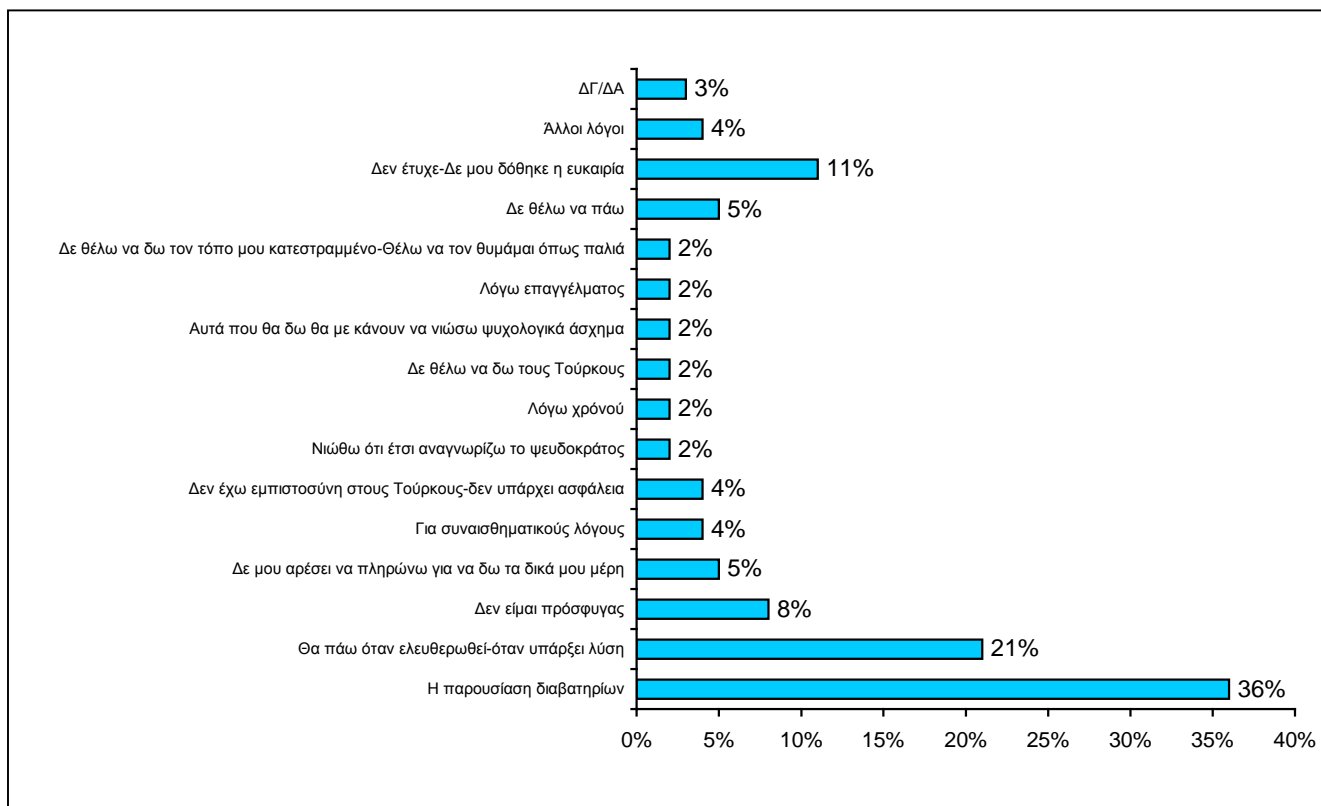
Ζητήθηκε από τους Κυπρίους οι οποίοι δεν επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα να αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους δεν πήγαν.

Ένας στους τρεις, περίπου, ερωτηθέντες (36%) δήλωσαν ότι ένας από τους λόγους που δεν πήγαν στα κατεχόμενα ήταν η αναγκαστική παρουσίαση διαβατηρίων. Επίσης, το 21% προτιμά να επισκεφθεί τη σκλαβωμένη μας γη όταν υπάρξει λύση, όταν αυτή ελευθερωθεί. Ένα ποσοστό της τάξης του 8% δεν είναι πρόσφυγες και γι' αυτό δεν επισκέφθηκε τα κατεχόμενα. Άλλοι λόγοι ήταν η έλλειψη ασφάλειας με ποσοστό 4% όπως και οι συναισθηματικοί λόγοι με το ίδιο ποσοστό. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι 5% δήλωσαν ότι δε θέλουν να επισκεφθούν τα κατεχόμενα, ενώ 11% δεν πήγαν επειδή απλώς δεν έτυχε ή δεν τους δόθηκε η κατάλληλη ευκαιρία.

Όσον αφορά τη δημογραφική ανάλυση των λόγων της μη-επίσκεψης στα κατεχόμενα δεν παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο λόγος που υποστηρίζουν οι περισσότεροι, δηλαδή η παρουσίαση διαβατηρίων, υποστηρίζεται από όλες τις ηλικιακές ομάδες, τις επαρχίες και τις κοινωνικοοικονομικές τάξεις.

Πίνακας A17*

Λόγοι για τους οποίους δεν πήγαν στα κατεχόμενα

*Βάση: Όλοι όσοι επισκέφθηκαν τα κατεχόμενα εδάφη

B.A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

B.A.1 Σύγκριση των οικονομικών εξελίξεων

Σταθερή φαίνεται να είναι η εικόνα που έχει η κοινή γνώμη όσον αφορά την οικονομία το 2003, με το δείκτη να παραμένει στα ίδια επίπεδα σε σχέση με το 2002.

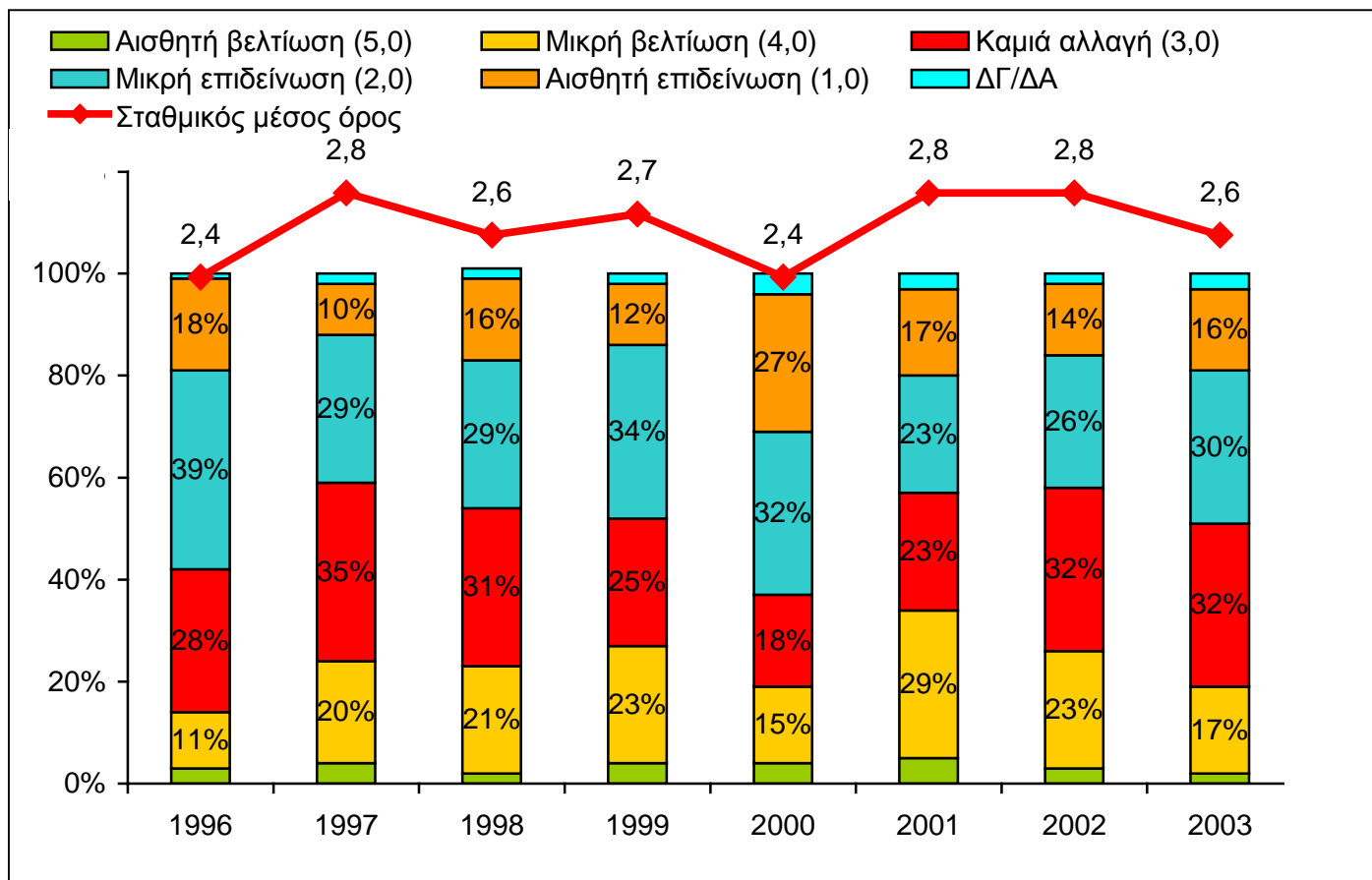
Η αντίληψη που έχει η κοινή γνώμη όσον αφορά τις εξελίξεις της κυπριακής οικονομίας κατά την περίοδο 1996-2003 παρουσιάζει σχετική διακύμανση. Στο ίδιο διάστημα η μέση άποψη είναι ελαφρά απαισιόδοξη, δηλ. ελαφρά πιο κάτω από την ουδέτερη άποψη.

Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο το 46% των ερωτηθέντων εξέφρασε την άποψη ότι οι εξελίξεις της οικονομίας το 2003 σε σχέση με το 2002 παρουσίασαν επιδείνωση (μικρή ή αισθητή). Αντίθετα μόνο το 19% των ερωτηθέντων φαίνεται να είναι αισιόδοξο, ενώ το 32% της κοινής γνώμης υποστηρίζει ότι δεν υπήρξε καμιά ιδιαίτερη αλλαγή. Συνοπτικά, ο σταθμικός μέσος όρος παραμένει στο 2,6 (ελαφρά απαισιοδοξία - ελαφρά πιο κάτω από την ουδέτερη άποψη).

Τα άτομα που διαμένουν στις επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου, έχουν την πιο αρνητική εντύπωση για την κατάσταση της οικονομίας και στα οκτώ χρόνια της έρευνας, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό ατόμων που ανήκουν στις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις A-B και Γ1, με ανώτερη μόρφωση και κατοικούν στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού, πιστεύουν ότι η οικονομία παρουσίασε βελτίωση.

Εκτίμηση – Εξέλιξη της κυπριακής οικονομίας

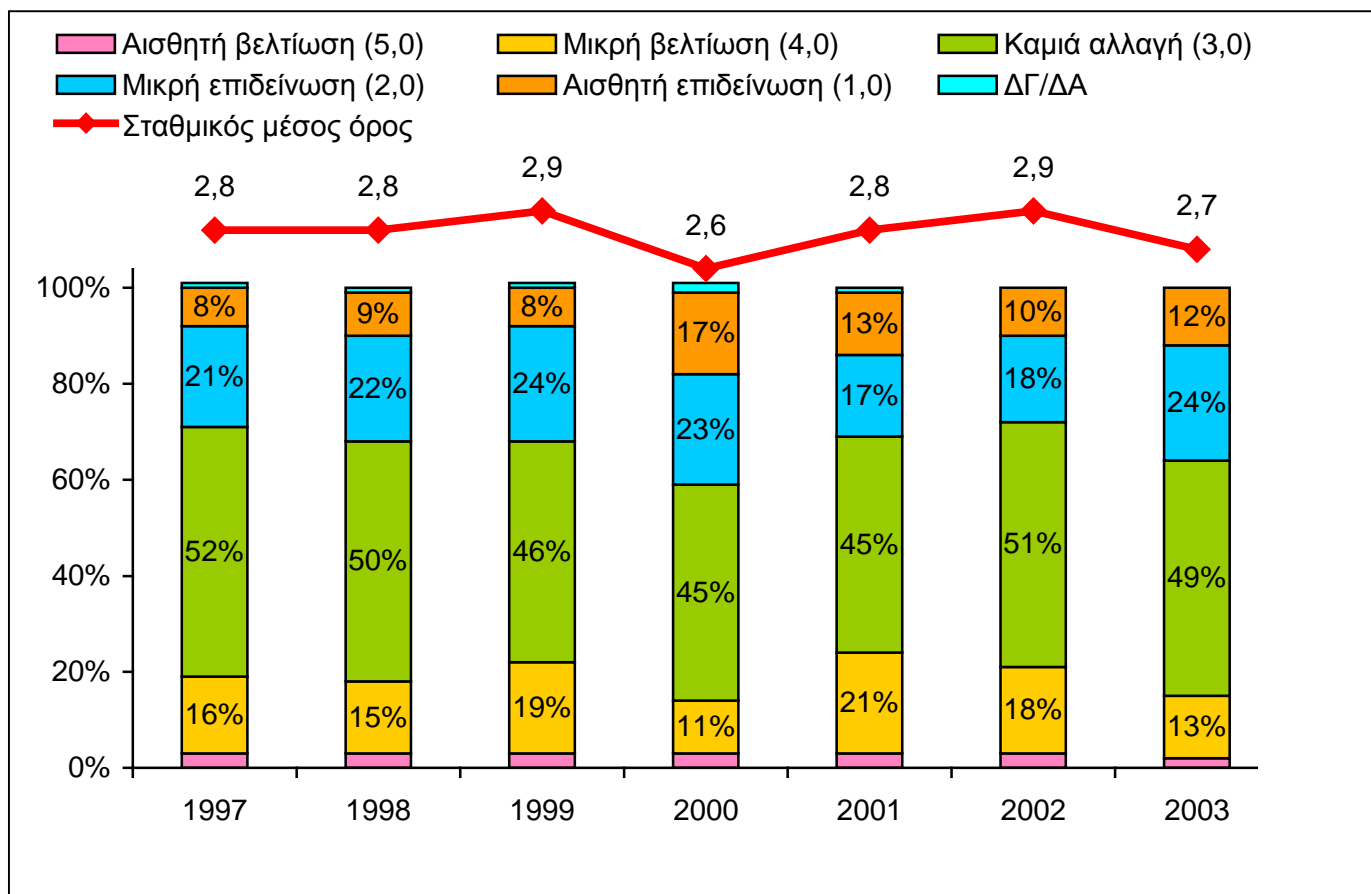
B.A.2 Εκτίμηση της προσωπικής οικονομικής κατάστασης κατά το 2003 σε σχέση με το 2002

Μείωση παρατηρείται στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, στην εκτίμηση του μέσου Κυπρίου όσον αφορά την προσωπική του οικονομική κατάσταση, σε σχέση με τα τελευταία δύο χρόνια (2002 και 2001) όπου η εκτίμησή του παρουσίαζε μια πιο θετική εικόνα. Ο σταθμικός μέσος όρος μειώθηκε στο 2,7 από 2,9 το 2002 και 2,8 το 2001, παρουσιάζοντας μια ελαφρά απαισιόδοξη εικόνα.

Στο Κυπροβαρόμετρο (2003) μόνο 15% των ερωτηθέντων εκτιμούν ότι η οικονομική τους κατάσταση είχε μικρή ή αισθητή βελτίωση σε σχέση με το 21% το 2002. Ποσοστό 36% δήλωσε ότι η οικονομική τους κατάσταση έχει επιδεινωθεί σε σύγκριση με το 28% το 2002. Τέλος, ένας στους δύο ερωτηθέντες (49%) υποστηρίζει ότι δεν παρουσιάστηκε καμιά αλλαγή στην οικονομική τους κατάσταση.

Σημαντικές διαφορές παρατηρούνται ανάμεσα στις δημογραφικές ομάδες. Τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 18-34, οι διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας και οι ερωτηθέντες από τις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, δήλωσαν ότι η προσωπική τους κατάσταση παρουσίασε αισθητή ή μικρή βελτίωση. Αντίθετα με τους ερωτηθέντες των επαρχιών Πάφου και Αμμοχώστου και των ηλικιακών ομάδων 35-44 και 45-54 και της κοινωνικοοικονομικής τάξης Δ-Ε, οι οποίοι παρουσιάζονται περισσότερο απαισιόδοξοι όσον αφορά τη διαμόρφωση της προσωπικής οικονομικής τους κατάστασης. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων άνω των 55 χρόνων εκτιμούν ότι η προσωπική τους οικονομική κατάσταση δεν παρουσίασε καμιά αλλαγή το 2003 σε σχέση με το 2002.

Εκτίμηση της προσωπικής οικονομικής κατάστασης

B.A.3 Προβλέψεις για μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να προβλέψουν την εξέλιξη της οικονομίας κατά το 2004 σε σχέση με το 2003, καθώς και την εξέλιξη του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών στην Κύπρο τα προσεχή χρόνια.

A. Εκτίμηση της εξέλιξης της κυπριακής οικονομίας το 2004 σε σχέση με το 2003

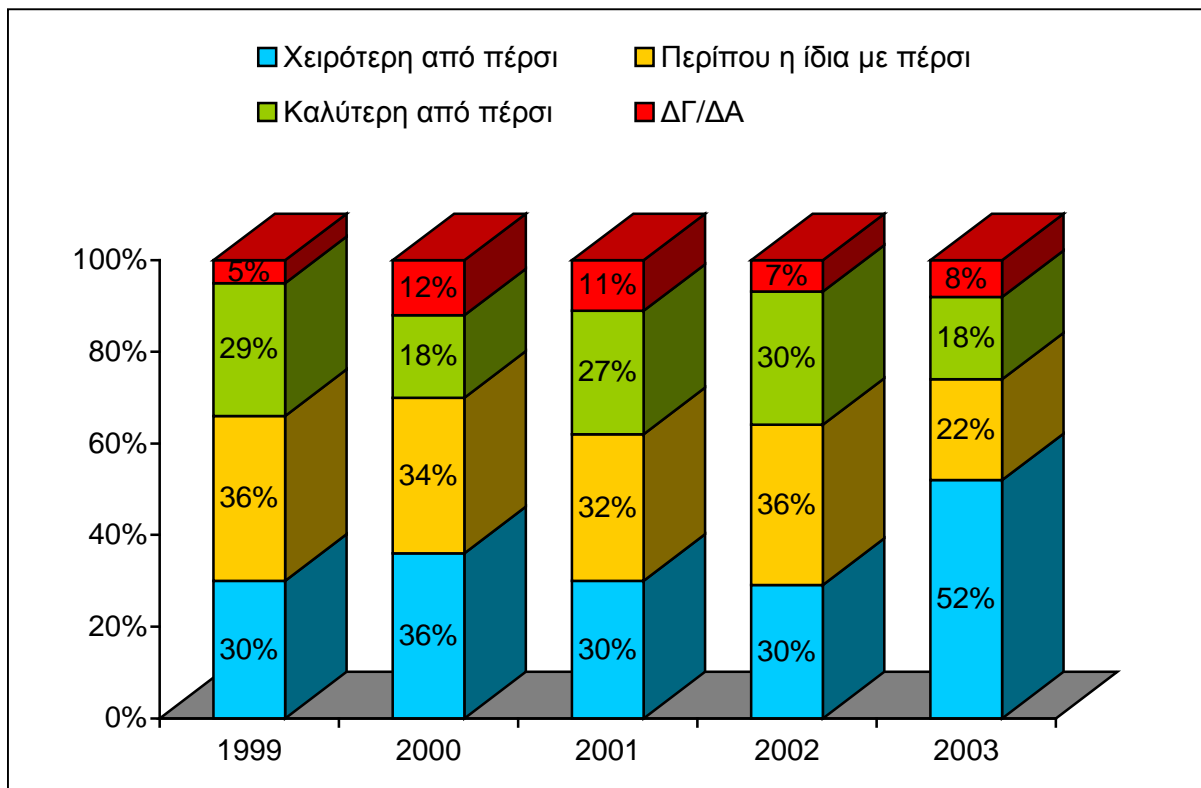
Απαισιόδοξη παρουσιάζεται να είναι φέτος η κοινή γνώμη για την πορεία της οικονομίας το 2004 σε σχέση με το 2003, αφού ένας στους δύο Κυπρίους πιστεύει ότι η οικονομία της Κύπρου θα παρουσιάσει επιδείνωση, αντίθετα με τα προηγούμενα χρόνια όπου παρουσιαζόταν μια πιο αισιόδοξη εικόνα.

Το ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν φέτος ότι η οικονομία θα χειροτερεύσει το 2004 έχει αυξηθεί πολύ σε σχέση με το 2002 (52% και 30% αντίστοιχα).

Ένας στους πέντε, περίπου, ερωτηθέντες (18%) εκτιμούν ότι η πορεία της οικονομίας θα είναι καλύτερη το 2004, ενώ το υπόλοιπο 22% φρονούν ότι η κατάσταση της οικονομίας κατά το 2004 θα παραμείνει περίπου στα ίδια επίπεδα του 2003.

Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι περισσότερη αισιοδοξία για το 2004 εκφράζουν μόνο τα άτομα από τις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις A-B και Γ1 με ποσοστό 28% και 21%, αντίστοιχα. Αντίθετα, οι διαμένοντες στην επαρχία Πάφου (62%), και οι ερωτηθέντες από τις χαμηλές και μεσαίες κοινωνικοοικονομικές τάξεις (53%) εκφράζουν την άποψη ότι η οικονομία θα χειροτερέψει μέσα στο 2004.

Εκτίμηση - Πρόβλεψη της κατάστασης της κυπριακής οικονομίας

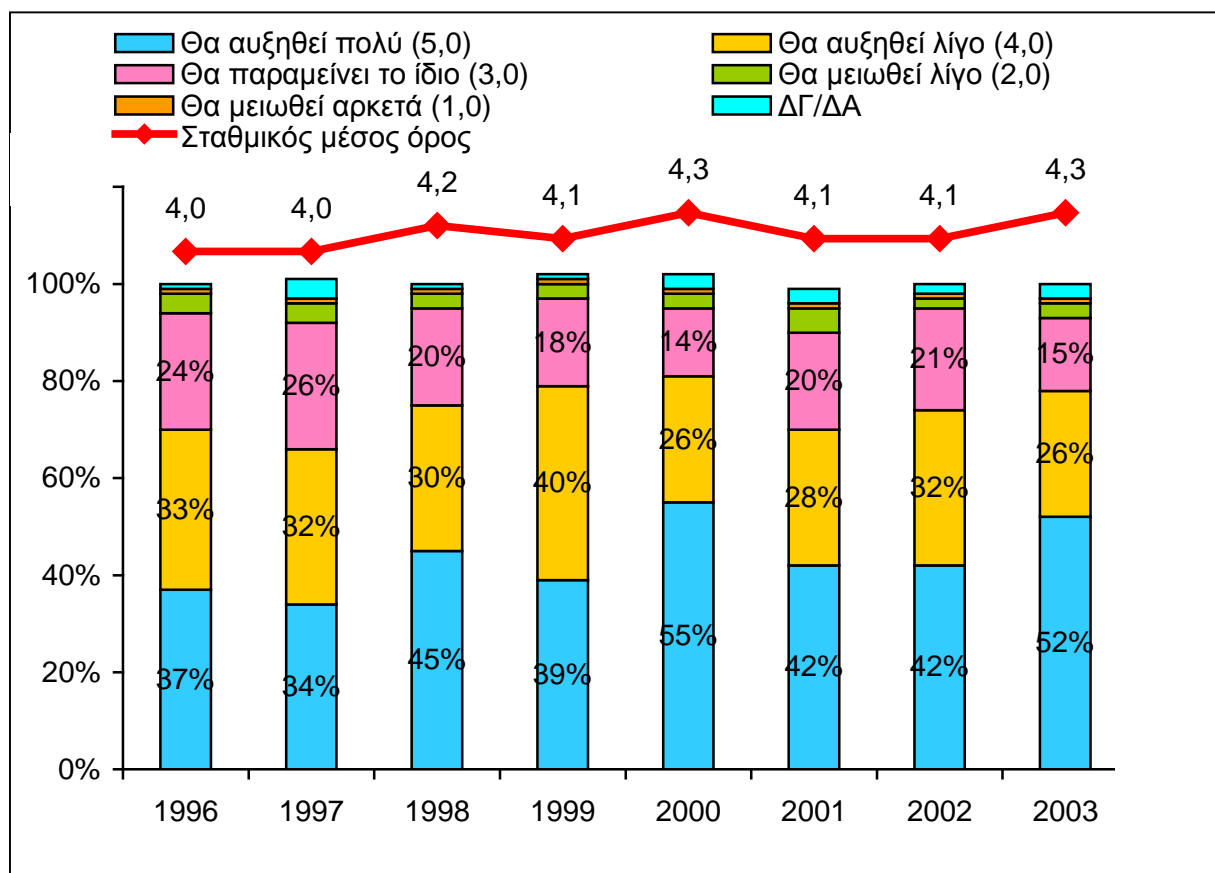
B. Εκτίμηση της εξέλιξης του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών στην Κύπρο

Η εντύπωση που επικρατεί στην κοινή γνώμη είναι ότι στα προσεχή χρόνια το οικονομικό χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών θα διευρυνθεί (πολύ ή λίγο). Με την άποψη αυτή συμφώνησε το 78% των ερωτηθέντων, σε σύγκριση με 74% και 70% των ερωτηθέντων το 2002 και το 2001. Στο Κυπροβαρόμετρο (2003) ποσοστό 15% των Κυπρίων πιστεύει ότι το χάσμα θα παραμείνει το ίδιο, ενώ μόνο 4% των ερωτηθέντων εκτιμά ότι το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών θα μειωθεί (πολύ ή λίγο).

Στη δημογραφική ανάλυση φαίνεται πως την άποψη ότι το χάσμα μεταξύ φτωχών και πλουσίων θα διευρυνθεί συμμερίζονται εντονότερα οι ερωτηθέντες από την επαρχία Λεμεσού (83%), οι κατώτερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε με αντίστοιχα ποσοστά 82% και 77%, καθώς και τα άτομα με κατώτερη μόρφωση (77%).

Πίνακας Β.Α3β

Η εξέλιξη για το χάσμα πλουσίων και φτωχών στην Κύπρο

B.A.4 Ποιοι είναι οι κύριοι ενδογενείς παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο;

Οι κύριοι ενδογενείς παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο είναι κατά σειρά προτεραιότητας:

- ✓ η ανασφάλεια λόγω του εθνικού προβλήματος
- ✓ η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο
- ✓ το εργατικό κόστος
- ✓ η κυβερνητική οικονομική πολιτική και
- ✓ το χρηματοοικονομικό σύστημα.

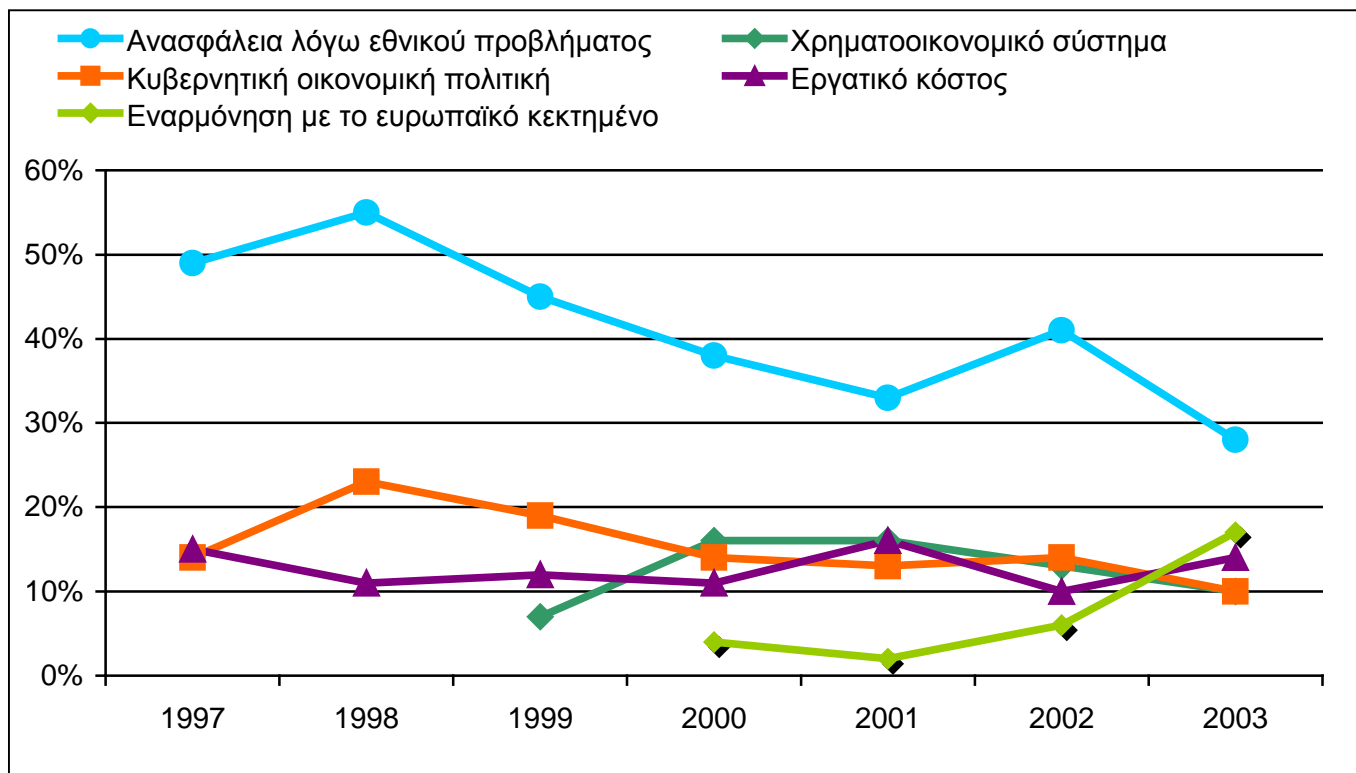
Το ποσοστό ανασφάλειας λόγω του εθνικού προβλήματος μειώνεται κατά πολύ στο φετινό Κυπροβαρόμετρο σε σχέση με το Κυπροβαρόμετρο 2002 (από 40% σε 28%). Φέτος είναι η πρώτη χρονιά, όπου η ανασφάλεια λόγω του εθνικού προβλήματος παρουσιάζει το πιο χαμηλό ποσοστό από τα οκτώ χρόνια που γίνεται η έρευνα.

Σημαντικό είναι επίσης να αναφερθεί ότι φέτος ένας στους έξι, περίπου, Κυπρίους (17%) δηλώνει πως ο παράγοντας «εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο» επηρεάζει αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο. Το εργατικό κόστος σημειώνει φέτος μικρή άνοδο σε σύγκριση με πέρσι (από 10% το 2002, στο 14% το 2003).

Τέλος, ένας στους δέκα ερωτηθέντες (10%) δηλώνει ότι οι οικονομικές εξελίξεις επηρεάζονται αρνητικά από τον τρόπο που λειτουργεί σήμερα το χρηματοοικονομικό σύστημα καθώς και από την κυβερνητική οικονομική πολιτική, παράγοντες που παραμένουν στα ίδια με τα περσινά επίπεδα.

Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι οι ερωτηθέντες από την επαρχία Πάφου νιώθουν μεγαλύτερη ανασφάλεια λόγω του εθνικού προβλήματος και ανησυχούν περισσότερο όσον αφορά το εργατικό κόστος. Αντίθετα, οι ερωτηθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας δηλώνουν ότι οι οικονομικές εξελίξεις θα επηρεαστούν από την εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Το χρηματοοικονομικό σύστημα θεωρείται παράγοντας αρνητικών οικονομικών εξελίξεων, κυρίως από τους κατοίκους της Λεμεσού. Παράλληλα οι ερωτηθέντες των ηλικιακών ομάδων 35-44 και 55+ δηλώνουν μεγαλύτερη ανησυχία όσον αφορά το εθνικό πρόβλημα.

Ενδογενείς παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο

B.A.5 Έσοδα και έξοδα του κράτους

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τους τομείς στους οποίους θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα, αν έπρεπε απαραίτητα: α) να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους και β) να περικοπούν οι κρατικές δαπάνες.

α. Αν χρειαζόταν να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους, σε ποιους τομείς θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα;

Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών παραμένει διαχρονικά ως ο τομέας στον οποίο θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα για σκοπούς αύξησης των εσόδων του κράτους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Κυπροβαρόμετρου 2003, η κοινή γνώμη πιστεύει ότι, σε περίπτωση που θα καταστεί αναγκαία η αύξηση των εσόδων του κράτους, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις πιο κάτω κατηγορίες εσόδων:

- ✓ φόρος κεφαλαιουχικών κερδών (38%)
- ✓ εταιρικός φόρος (12%)
- ✓ φόρος εισοδήματος (9%)
- ✓ τέλη χρηματιστηριακών συναλλαγών (9%).

Τα αποτελέσματα του 2003 παραμένουν στα ίδια με τα περσινά επίπεδα.

Διαφορές παρατηρούνται στις δημογραφικές ομάδες. Οι διαμένοντες στις επαρχίες Λεμεσού και Αμμοχώστου, οι κατώτερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις (Γ1 και Δ-Ε) και τα άτομα με κατώτερη μόρφωση παρουσιάζονται να δίνουν προτεραιότητα στον τομέα των κεφαλαιουχικών κερδών. Αντίθετα, οι ερωτηθέντες της επαρχίας Πάφου και της ψηλότερης κοινωνικοοικονομικής τάξης Α-Β θα έδιναν προτεραιότητα στον τομέα των χρηματιστηριακών συναλλαγών. Τέλος, στον εταιρικό φόρο προτεραιότητα δίνουν περισσότερο οι ερωτηθέντες της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34.

β. Αν χρειαζόταν απαραίτητως να γίνουν περικοπές στον κρατικό προϋπολογισμό, σε ποιους τομείς θα έπρεπε να δοθεί έμφαση;

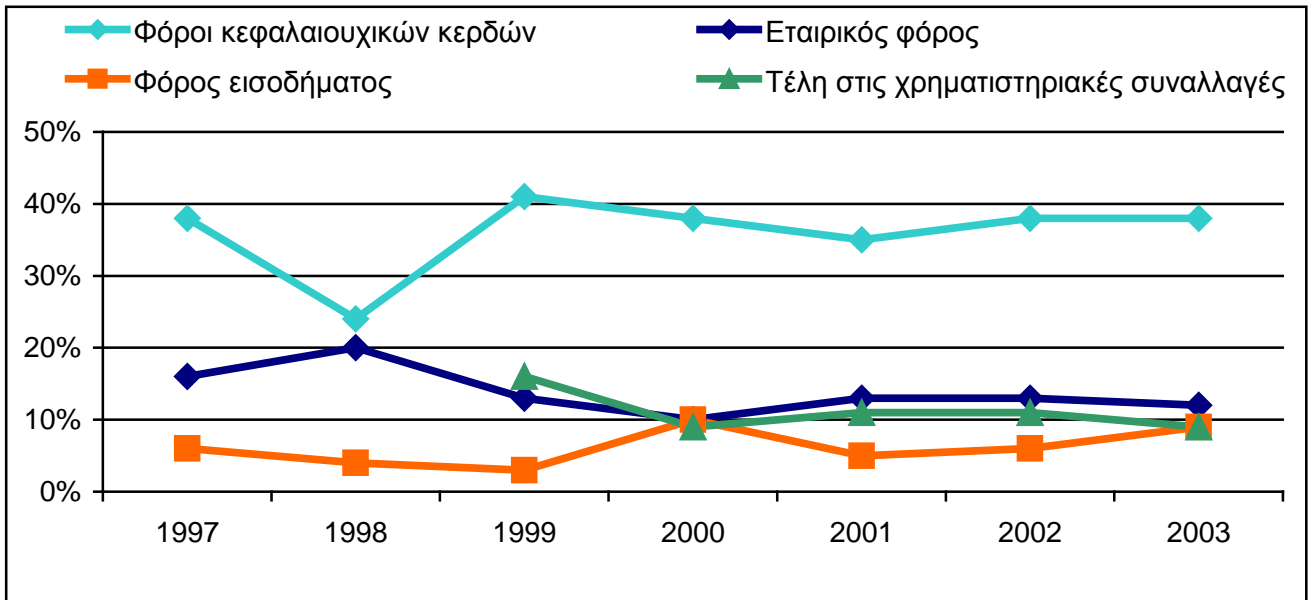
Σε μια τέτοια περίπτωση οι Κύπριοι φρονούν πως η κυβέρνηση πρέπει να προβεί σε περικοπές ξεκινώντας από το κρατικό μισθολόγιο. Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο παρατηρήθηκε μια σημαντική μείωση του ποσοστού που υποστηρίζει την άποψη αυτή κατά 9 εκατοστιαίες μονάδες (από 36% το 2002 μειώθηκε στο 27% το 2003).

Το 22% της κοινής γνώμης υποστηρίζει ότι η κυβέρνηση πρέπει να κάνει περικοπές και στις επιχορηγήσεις των ημικρατικών οργανισμών, σε σχέση με 21% το 2002. Στη συνέχεια προτείνονται περικοπές στην άμυνα, όπου παρατηρείται σημαντική αύξηση του σχετικού ποσοστού, από το 13% το 2001 σε 14% το 2002 και στο 20% το 2003. Τέλος, οι υπό ιδιωτικοποίηση ημικρατικοί οργανισμοί με ελλείμματα παρουσίασαν μια αυξητική τάση από το 1997 μέχρι το 1999, η οποία όμως μειώνεται σημαντικά από το 2000 μέχρι το 2002, για να παραμείνει στα ίδια και το 2003 (5%). Στα ίδια επίπεδα με τις προηγούμενες χρονιές βρίσκεται και ο τομέας των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Στη δημογραφική ανάλυση φαίνεται ότι τα άτομα που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Α-Β, που διαμένουν στις επαρχίες Λευκωσίας και Πάφου, καθώς και τα άτομα με ανώτερη μόρφωση, υποστηρίζουν την άποψη να γίνουν περικοπές στις αμυντικές δαπάνες, ενώ οι διαμένοντες στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου υποστηρίζουν περισσότερο να γίνουν περικοπές στις πολιτιστικές δραστηριότητες.

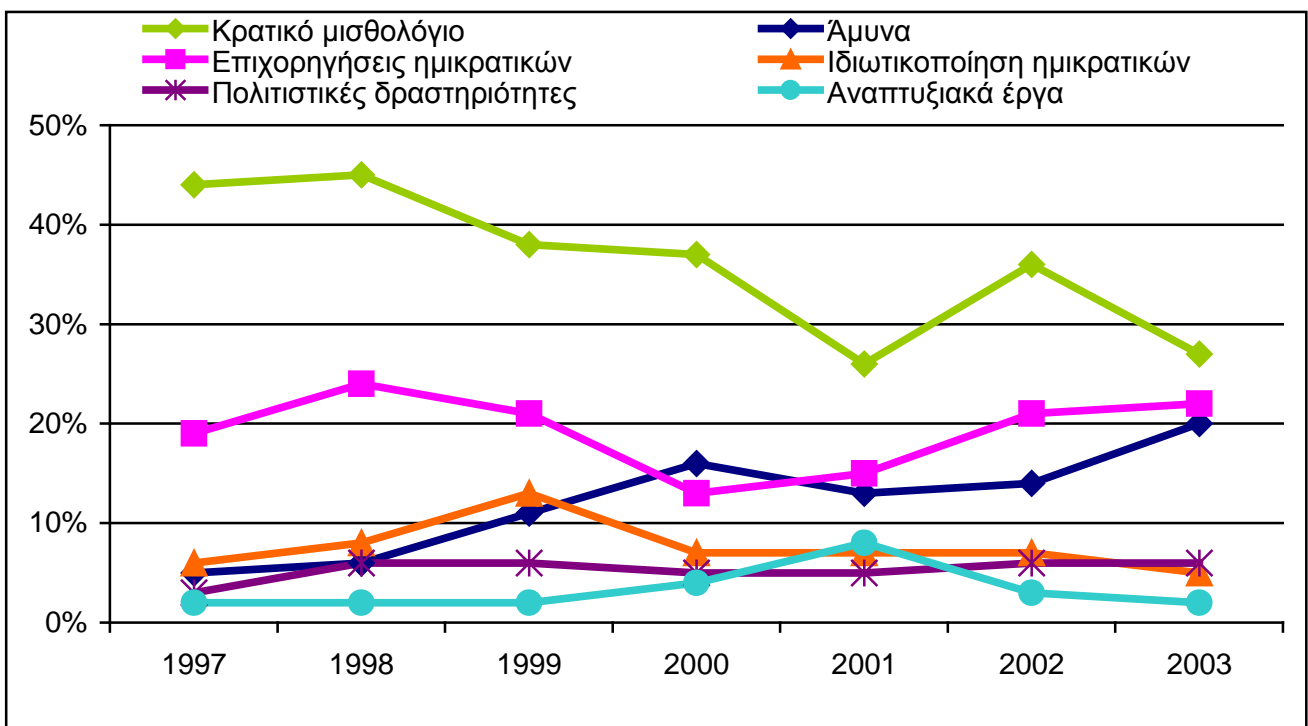
Πίνακας Β.Α5α

Τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, αν έπρεπε να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους

Πίνακας Β.Α5β

Τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, αν έπρεπε να μειωθούν τα έσοδα του κράτους

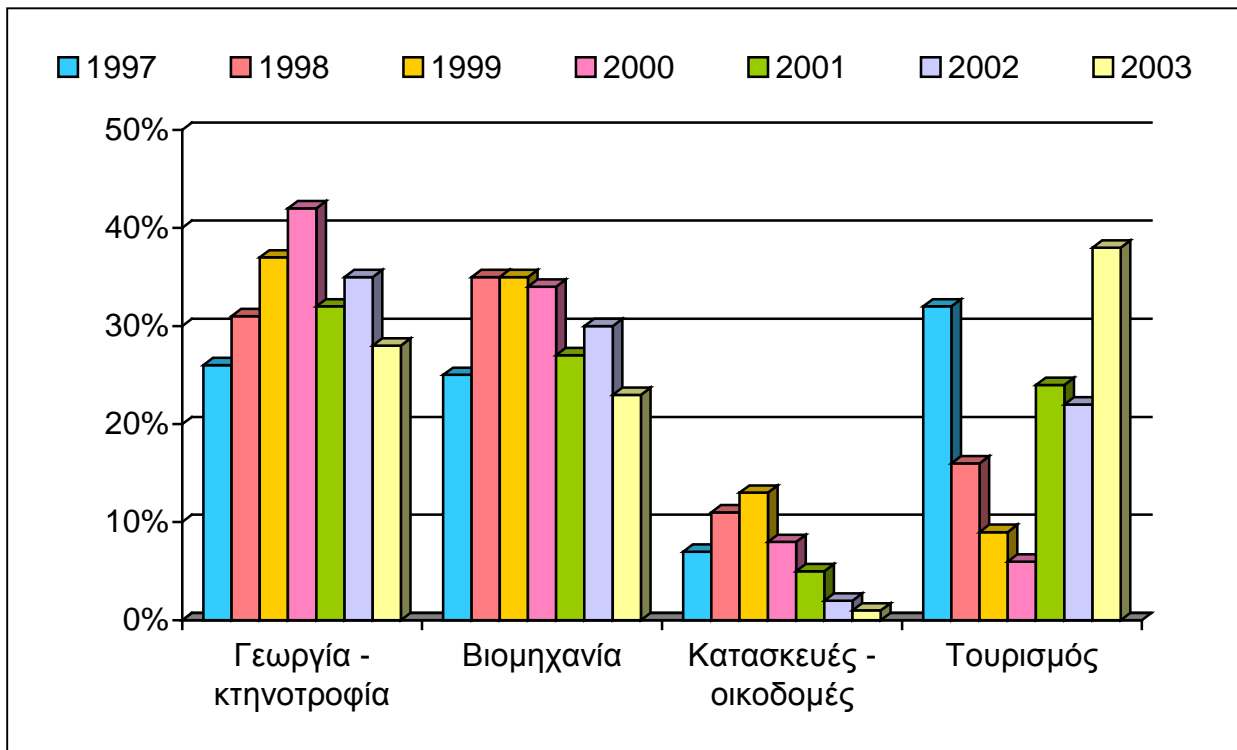
B.A.6 Ποιοι είναι οι τομείς της οικονομίας που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα;

Η κοινή γνώμη εκτιμά ότι οι τέσσερις σημαντικοί τομείς της οικονομίας που αντιμετωπίζουν προβλήματα είναι ο τουρισμός, η γεωργία-κτηνοτροφία-αλιεία, η βιομηχανία, και σε μικρότερο βαθμό το εμπόριο και οι κατασκευές-οικοδομές.

Ο τομέας του τουρισμού παρουσιάζει σημαντική αύξηση από το 2002 και φτάνει στα ίδια επίπεδα του 1997, που και αυτή ήταν χρονιά έντονης ανησυχίας. Δύο στους πέντε ερωτηθέντες (38%) δηλώνουν ότι ο τουρισμός είναι ο τομέας που αντιμετωπίζει σήμερα τα περισσότερα προβλήματα, αντίθετα με το 2002 όπου μόνο ένας στους πέντε (22%) συμφωνούσε με την ίδια άποψη. Οι τομείς της γεωργίας-κτηνοτροφίας-αλιείας και της βιομηχανίας παρουσιάζονται στο φετινό Κυπροβαρόμετρο κατά 7 εκατοστιαίες μονάδες χαμηλότεροι από το 2002 (28% από 35% και 23% από 30%, αντίστοιχα).

Ο τομέας του τουρισμού θεωρείται ως ο τομέας με τα μεγαλύτερα προβλήματα περισσότερο από τους ερωτηθέντες της επαρχίας Αμμοχώστου και της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34, με αντίστοιχα ποσοστά 65% και 42%, ενώ ο τομέας της γεωργίας-κτηνοτροφίας-αλιείας παρουσιάζεται να απασχολεί περισσότερο τους κατοίκους της επαρχίας Πάφου. Τέλος, οι ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις A-B, καθώς και οι διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας δηλώνουν ότι ο τομέας της βιομηχανίας και του εμπορίου αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα προβλήματα.

Τομείς της οικονομίας με τα σοβαρότερα προβλήματα

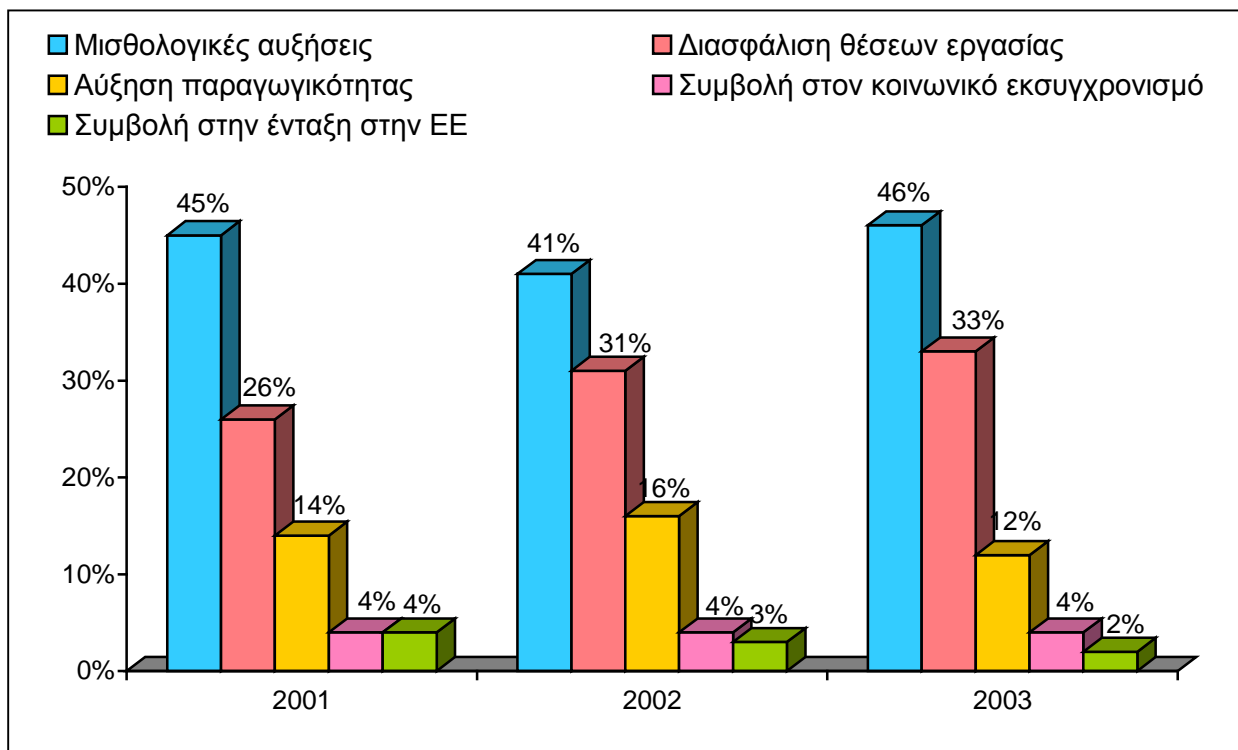
Β.Α.7 Ποιοι είναι οι τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί έμφαση από τις συντεχνίες;

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να καθορίσουν τους τομείς στους οποίους, κατά τη γνώμη τους, θα πρέπει οι συντεχνίες να δώσουν έμφαση. Η κοινή γνώμη εκτιμά ότι οι τρεις κύριοι τομείς είναι οι μισθολογικές αυξήσεις (46%), η διασφάλιση των θέσεων εργασίας (33%) και η αύξηση της παραγωγικότητας (12%). Ακολουθούν με πολύ χαμηλότερα ποσοστά η συμβολή στον κοινωνικό εκσυγχρονισμό και την ένταξη στην ΕΕ, καθώς και η πολιτικοποίηση.

Οι ερωτηθέντες που προέρχονται από τις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις (Γ2 και Δ-Ε), καθώς επίσης τα άτομα με κατώτερη μόρφωση δηλώνουν ότι έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις μισθολογικές αυξήσεις, αντίθετα με τους ερωτηθέντες από τις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1 που δηλώνουν ότι έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην διασφάλιση των θέσεων εργασίας και στην αύξηση της παραγωγικότητας. Την ίδια άποψη έχουν και οι διαμένοντες σε όλες τις επαρχίες εκτός της Λάρνακας. Αντίθετα, οι κάτοικοι της επαρχίας Λάρνακας συμφωνούν ότι πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση στον τομέα των μισθολογικών αυξήσεων.

Πίνακας Β.Α7

Τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί έμφαση από τις συντεχνίες

B.A.8 Ιδιωτικοποίηση Κρατικών Υπηρεσιών και Ημικρατικών Οργανισμών

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την ιδιωτικοποίηση διαφόρων κρατικών υπηρεσιών και ημικρατικών οργανισμών. Γενικά, παρατηρείται ότι οι Κύπριοι βλέπουν αρνητικά την προοπτική της ιδιωτικοποίησης των κρατικών και ημικρατικών οργανισμών-υπηρεσιών. Έξι από τους δέκα οργανισμούς παρουσιάζουν ποσοστά διαφωνίας πάνω από 50% στο ενδεχόμενο ιδιωτικοποίησης τους. Συγκεκριμένα, τα πιο ψηλά ποσοστά διαφωνίας στο φετινό Κυπροβαρόμετρο (2003) συγκεντρώνουν η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (67%), η υδατοπρομήθεια (60%), οι Δασικές Βιομηχανίες (56%), τα αεροδρόμια (53%), τα ταχυδρομεία (52%) και τα λιμάνια-μαρίνες (52%). Χαμηλότερο βαθμό διαφωνίας εξέφρασαν οι ερωτούμενοι όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση της ΑΗΚ (48%), των Κυπριακών Αερογραμμών (47%), της κατασκευής και διαχείρισης δρόμων (44%) και της ιδιωτικοποίησης της ΑΤΗΚ (42%).

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι βαθμοί συμφωνίας στο ενδεχόμενο ιδιωτικοποίησης των κρατικών και ημικρατικών οργανισμών-υπηρεσιών κυμαίνεται από 25% μέχρι 46% ενώ μόνο στην ΑΤΗΚ πλησιάζει το 50%.

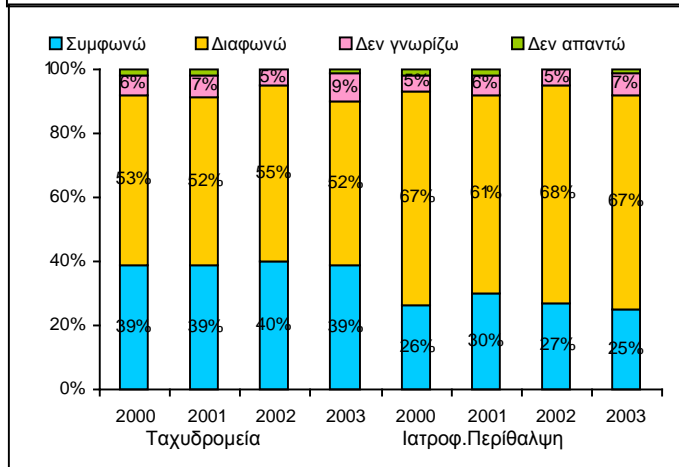
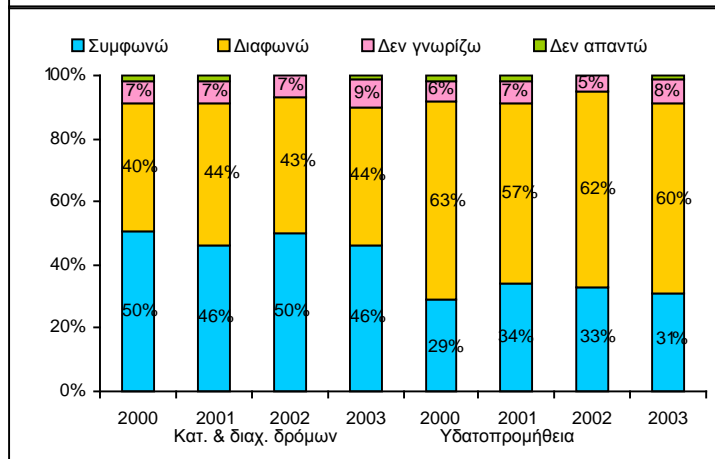
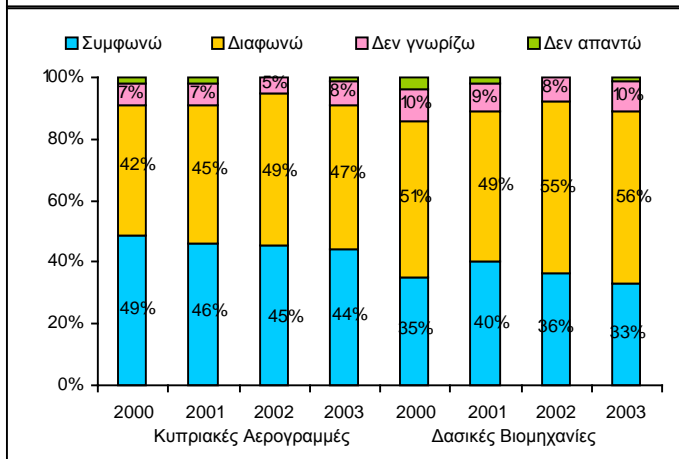
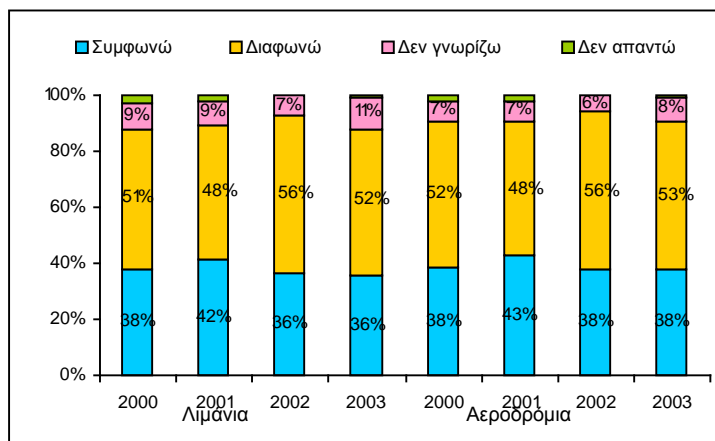
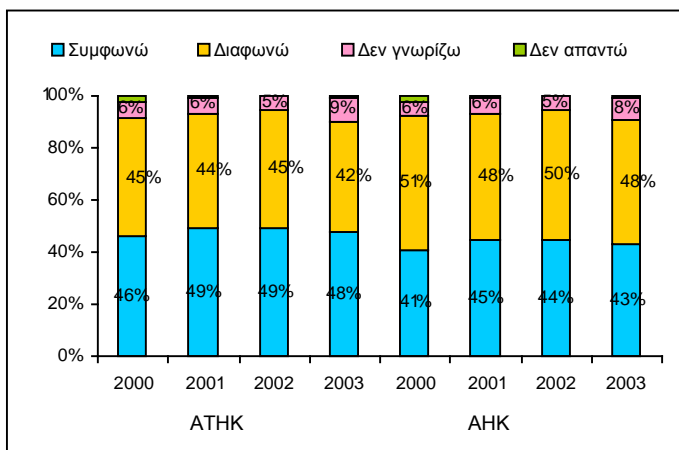
Σε σχέση με πέρσι, παρατηρείται σχετική μείωση στον βαθμό διαφωνίας των Κυπρίων στην ιδιωτικοποίηση κρατικών και ημικρατικών οργανισμών-υπηρεσιών και η οποία κυμαίνεται από 1% μέχρι και 4% (λιμάνια-μαρίνες). Στα ίδια επίπεδα παραμένουν οι απόψεις για την ιδιωτικοποίηση στις Δασικές Βιομηχανίες και στην κατασκευή και διαχείριση δρόμων.

Η δημογραφική ανάλυση παρουσιάζει μια αναλυτικότερη εικόνα των Κυπρίων όσον αφορά τις ιδιωτικοποιήσεις. Συγκεκριμένα, υπέρ της ιδιωτικοποίησης της ΑΤΗΚ, της ΑΗΚ, των Κυπριακών Αερογραμμών, των Δασικών Βιομηχανιών, της κατασκευής και διαχείρισης δρόμων, των Ταχυδρομείων καθώς και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης τάσσονται τα άτομα που προέρχονται από τις ψηλότερες και μεσαίες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β, Γ1 και Γ2, με ανώτερη και μέση μόρφωση, καθώς και τα άτομα που διαμένουν στις επαρχίες Λευκωσίας και Πάφου. Σημαντικές ηλικιακές διαφορές παρουσιάζονται στις Δασικές Βιομηχανίες και στα Ταχυδρομεία, όπου τα άτομα ηλικίας 18-34 διαφωνούν στην ιδιωτικοποίηση των συγκεκριμένων οργανισμών ενώ τα άτομα ηλικίας 35-44 συμφωνούν. Υπέρ της ιδιωτικοποίησης της κατασκευής και διαχείρισης δρόμων παρουσιάζονται επίσης τα άτομα ηλικίας 18-34. Όσον αφορά το ενδεχόμενο της ιδιωτικοποίησης της Υδατοπρομήθειας, θετικοί παρουσιάζονται οι ερωτούμενοι που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Α-Β, όπως και οι διαμένοντες στις επαρχίες Λευκωσίας και Πάφου. Την αντίθεσή τους στο ενδεχόμενο αυτό εκφράζουν τα άτομα της ηλικίας 18-34 και οι διαμένοντες στις επαρχίες Λάρνακας και Λεμεσού.

Σύμφωνοι με την ιδιωτικοποίηση των αεροδρομίων και των λιμανιών-μαρίνων φαίνεται να είναι οι περισσότεροι Κύπριοι που διαμένουν στην Πάφο και προέρχονται από τις ψηλότερες και μεσαίες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β, Γ1 και Γ2, με ανώτερη και μέση μόρφωση. Παράλληλα, υπέρ της ιδιωτικοποίησης των λιμανιών-μαρίνων τάσσονται τα άτομα ηλικίας 35-44 και εναντίον τα άτομα ηλικίας 18-34.

Πίνακας Β.Α8

Βαθμός συμφωνίας και διαφωνίας για την ιδιωτικοποίηση Κρατικών Υπηρεσιών και Ημικρατικών Οργανισμών

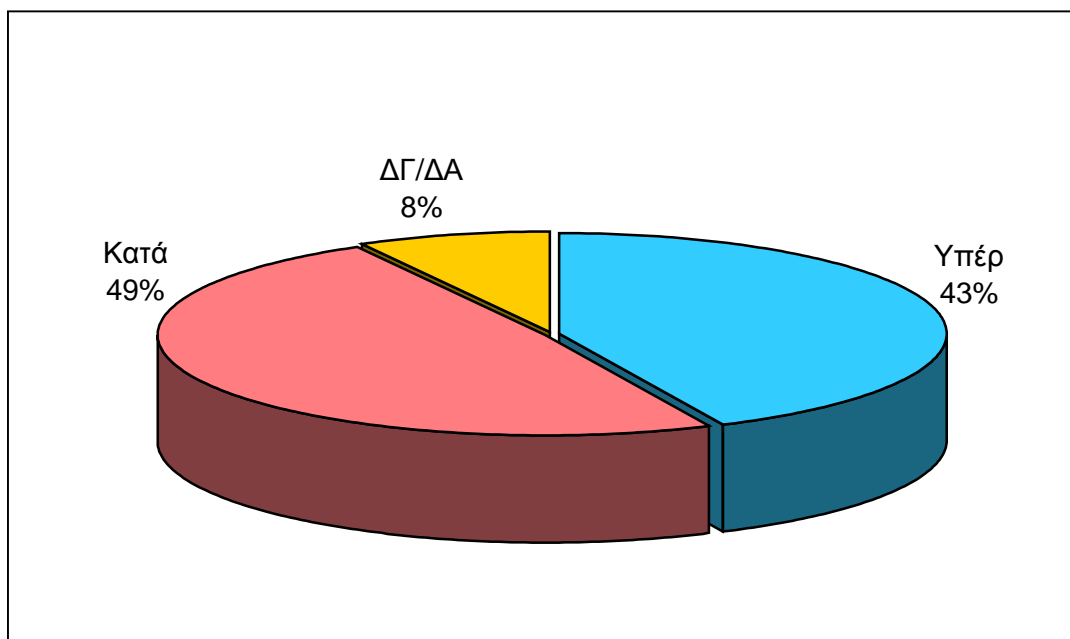
B.A.9 Απεργίες στις ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους

Για πρώτη φορά στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο είναι υπέρ ή κατά της απαγόρευσης δια νόμου των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες. Διχασμένοι φαίνεται να είναι οι Κύπριοι όσον αφορά το ερώτημα αυτό, αφού 43% τάσσονται υπέρ της απαγόρευσης, 49% κατά, και 8% των ερωτηθέντων δεν εξέφρασε άποψη.

Υπέρ της απαγόρευσης των απεργιών δηλώνουν οι κάτοικοι των επαρχιών Λευκωσίας, και Λεμεσού καθώς και οι ερωτηθέντες που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη (A-B) με αντίστοιχα ποσοστά 51%, 48% και 56%. Αντίθετα, οι διαμένοντες στις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου τάσσονται κατά της απαγόρευσης (58% και 67% αντίστοιχα), ενώ ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων από την επαρχία Λάρνακας δεν εξέφρασε γνώμη.

Πίνακας B.A.9

Απεργίες στις ουσιώδεις υπηρεσίες

B.B. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

B.B1 Χρήση και συνήθειες σε σχέση με το διαδίκτυο

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν, αν χρησιμοποιούν ή όχι το διαδίκτυο. Ένας στους πέντε, περίπου, ερωτηθέντες (22%) το χρησιμοποιεί, ενώ το υπόλοιπο 78% δεν ασχολείται με αυτό.

Συγκριτικά ψηλά ποσοστά χρηστών παρατηρούνται ανάμεσα στα άτομα των ηλικιών 18-34 και 35-44 (45% και 29% αντίστοιχα), στους κατοίκους της επαρχίας Λευκωσίας (33%), σε άτομα ψηλών κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1 (66% και 40% αντίστοιχα) και ανώτερης μόρφωσης (55%).

Το σπίτι και ο χώρος εργασίας με ποσοστό 86% και 48%, αντίστοιχα, είναι οι δύο πιο κοινοί χώροι για όσους ασχολούνται με το διαδίκτυο. Ακολουθούν, με μικρότερα ποσοστά, το σχολείο-πανεπιστήμιο-κολέγιο (9%), τα σπίτια γνωστών και φίλων (5%), καθώς και τα internet καφέ (1%).

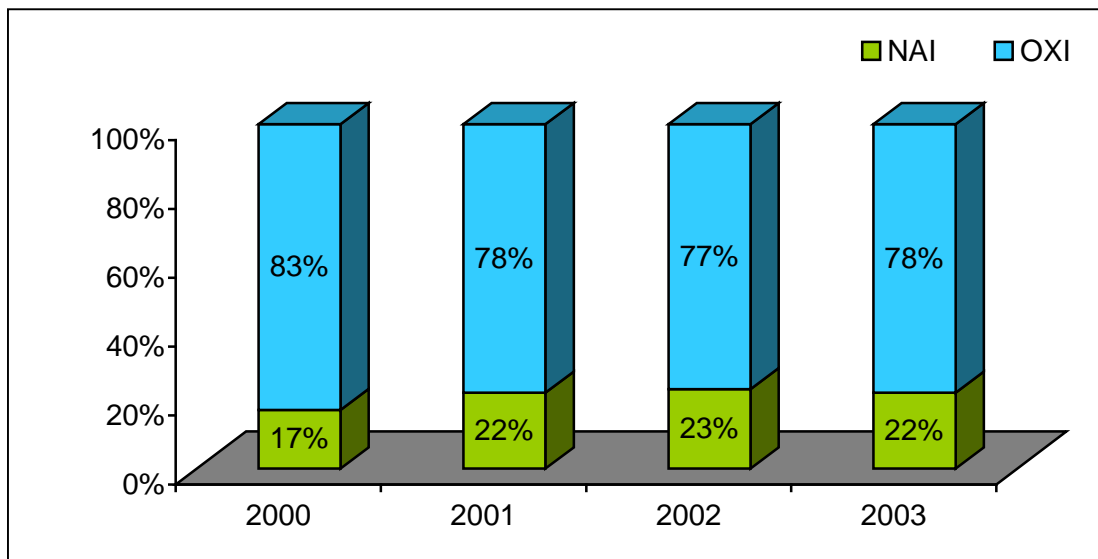
Η μέση χρονική διάρκεια ενασχόλησης των Κυπρίων με το διαδίκτυο είναι γύρω στις επτά ώρες τη βδομάδα σε σύγκριση με έξι ώρες τη βδομάδα πέρσι. Οι ερωτηθέντες της ηλικιακής ομάδας 18-34 φαίνεται να ασχολούνται περισσότερες ώρες (γύρω στις οκτώ ώρες) απ' ό,τι οι άλλες ηλικιακές ομάδες.

Τα θέματα που αρέσκονται να παρακολουθούν είναι κατά κύριο λόγο εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά (48%), ενώ ακολουθούν οι επαγγελματικοί λόγοι (46%), η γενική ενημέρωση (24%) και οι ειδήσεις για την Κύπρο (19%). Άλλα θέματα είναι οι τραπεζικές συναλλαγές (10%), οι συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου (10%) και τα χρηματιστηριακά (6%).

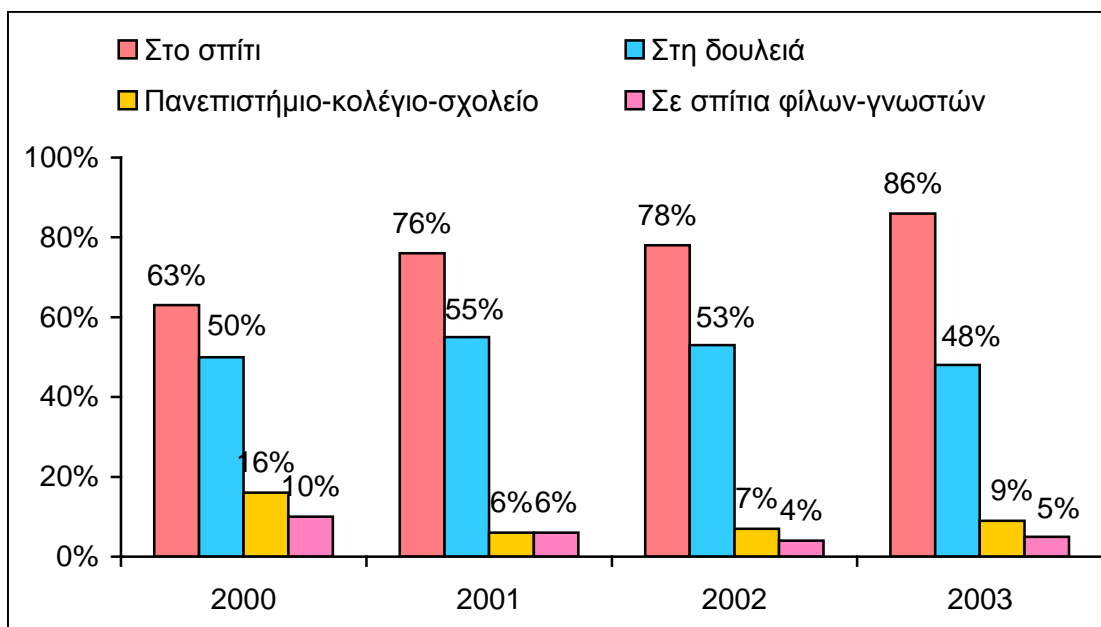
Τα νεαρά άτομα παρουσιάζονται να ασχολούνται περισσότερο με το διαδίκτυο για λόγους ψυχαγωγίας, ενώ τα άτομα ηλικίας 35-44 χρόνων ασχολούνται περισσότερο για επαγγελματικούς σκοπούς. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ερωτηθέντες που ανήκουν στις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις (Α-Β και Γ1). Τέλος, εκπαιδευτικά θέματα αρέσκονται να παρακολουθούν περισσότερο τα άτομα με ανώτερη μόρφωση.

Πίνακας Β.Β1α

Χρήση διαδικτύου και συνήθειες διαδικτύου

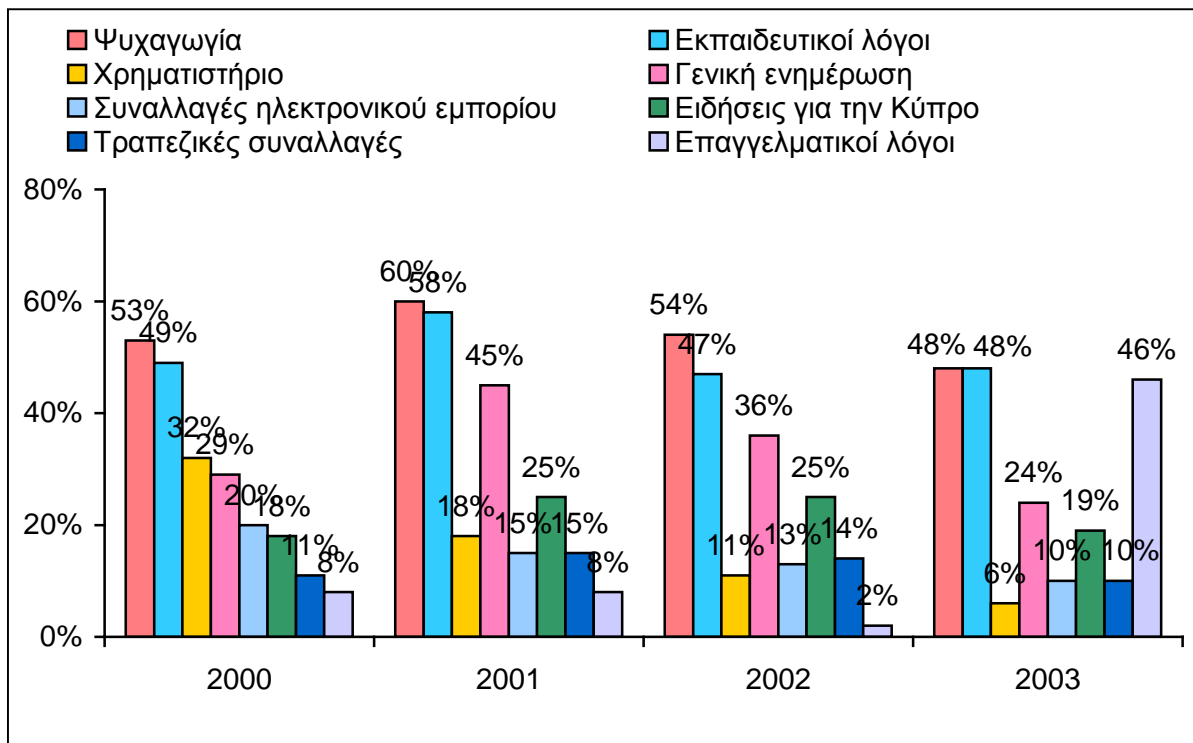

Πίνακας Β.Β1β*

*Βάση: Όλοι όσοι είναι χρήστες του διαδικτύου

Πίνακας Β.Β1γ*

*Βάση: Όλοι όσοι είναι χρήστες του διαδικτύου

B.B2 Βαθμός γνώσης και χρήσης εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

Κατά την περίοδο 1998-2001 δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές αλλαγές στο βαθμό γνώσης των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου, καθώς η μεγάλη πλειονότητα των Κυπρίων εμφανιζόταν να είχε πλήρη ή μεγάλη άγνοια. Το 2001 μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (8%), το οποίο αυξάνεται αργά, αλλά σταθερά, τα τελευταία τέσσερα χρόνια, δήλωνε ότι γνωρίζει αρκετά γι' αυτές, ενώ ένας στους πέντε (22%) υποστήριξε το 2001 ότι γνωρίζει λίγα ή πολύ λίγα για τις εμπορικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου.

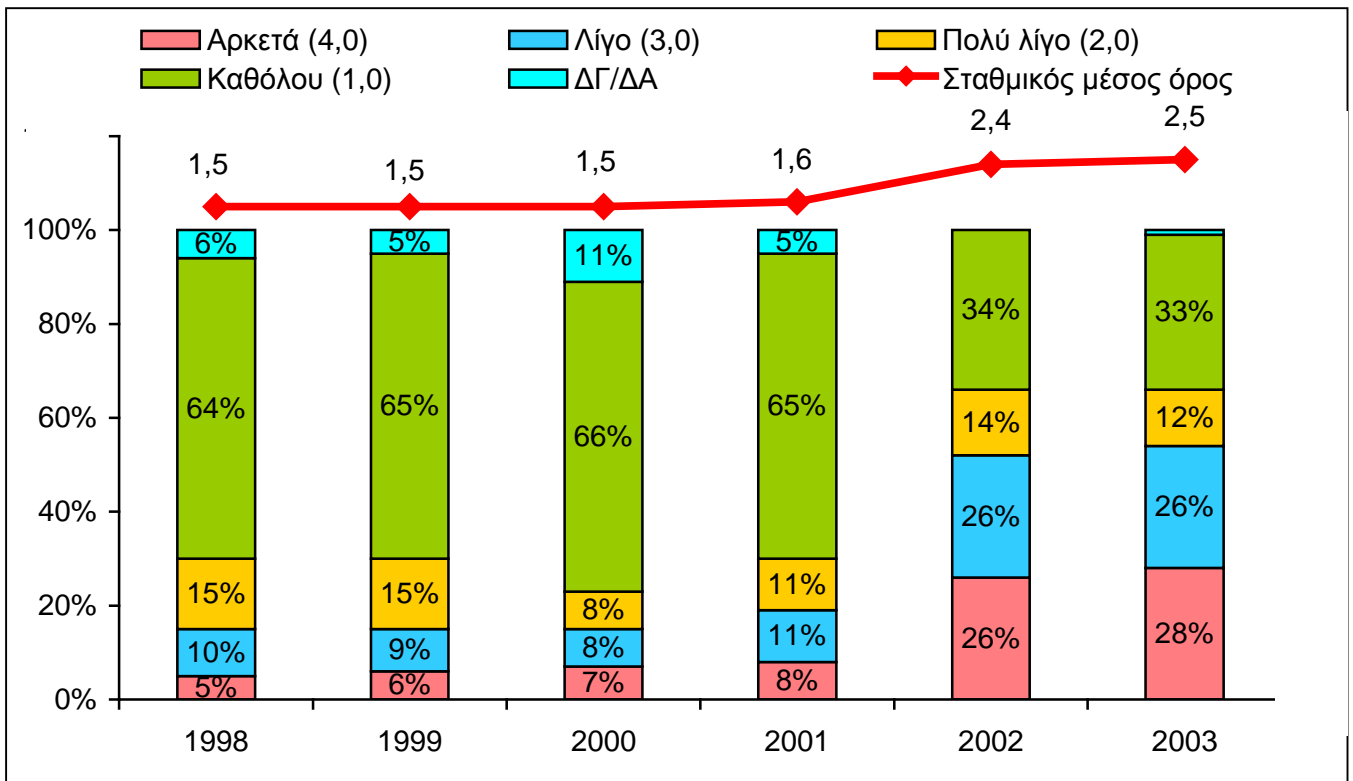
Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, όπως και στο περσινό, εμφανίζεται μια σημαντική αύξηση στο βαθμό γνώσης για τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου. Συγκεκριμένα, τρεις στους δέκα ερωτηθέντες (28%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν αρκετά για το θέμα και ένας στους τέσσερις (26%) λίγα. Το ποσοστό των Κυπρίων που γνωρίζουν πολύ λίγα ή καθόλου για τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου φτάνει στο 45%.

Αυτοί που δηλώνουν ότι γνωρίζουν αρκετά για τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου είναι κυρίως άτομα με ανώτερη μόρφωση, άτομα των ηλικιακών ομάδων 18-34 και άτομα προερχόμενα κυρίως από τις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις A-B και Γ1.

Όσον αφορά τη χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω διαδικτύου ποσοστό 30% των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν την υπηρεσία αυτή, ενώ το υπόλοιπο 70% δεν κάνουν χρήση.

Πίνακας Β.Β2α*

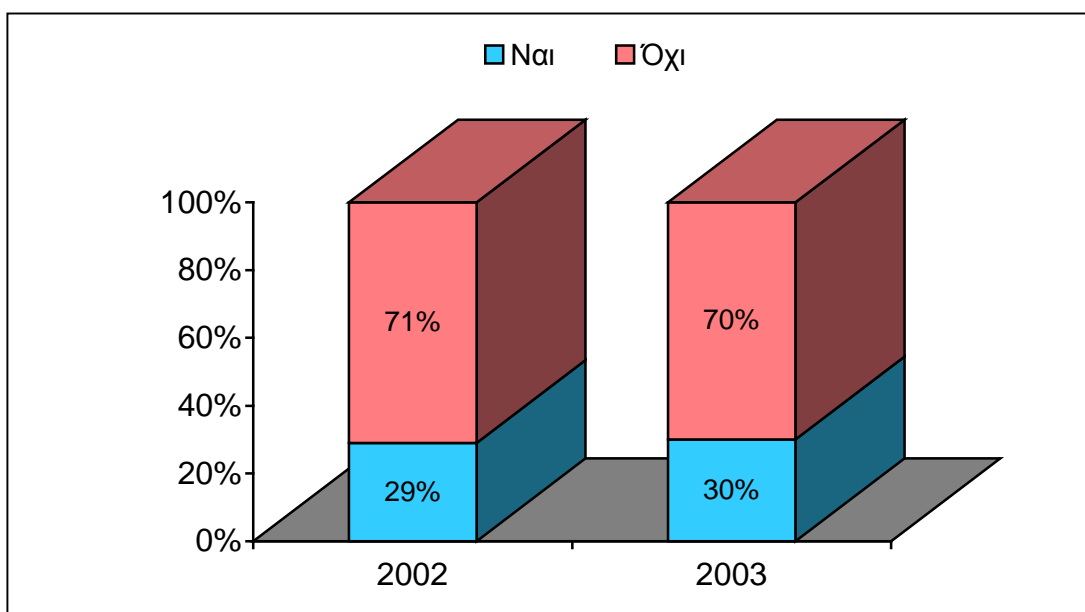
Βαθμός γνώσης εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

*Βάση: Όλοι όσοι είναι χρήστες του διαδικτύου

Πίνακας Β.Β2β*

Βαθμός χρήσης εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

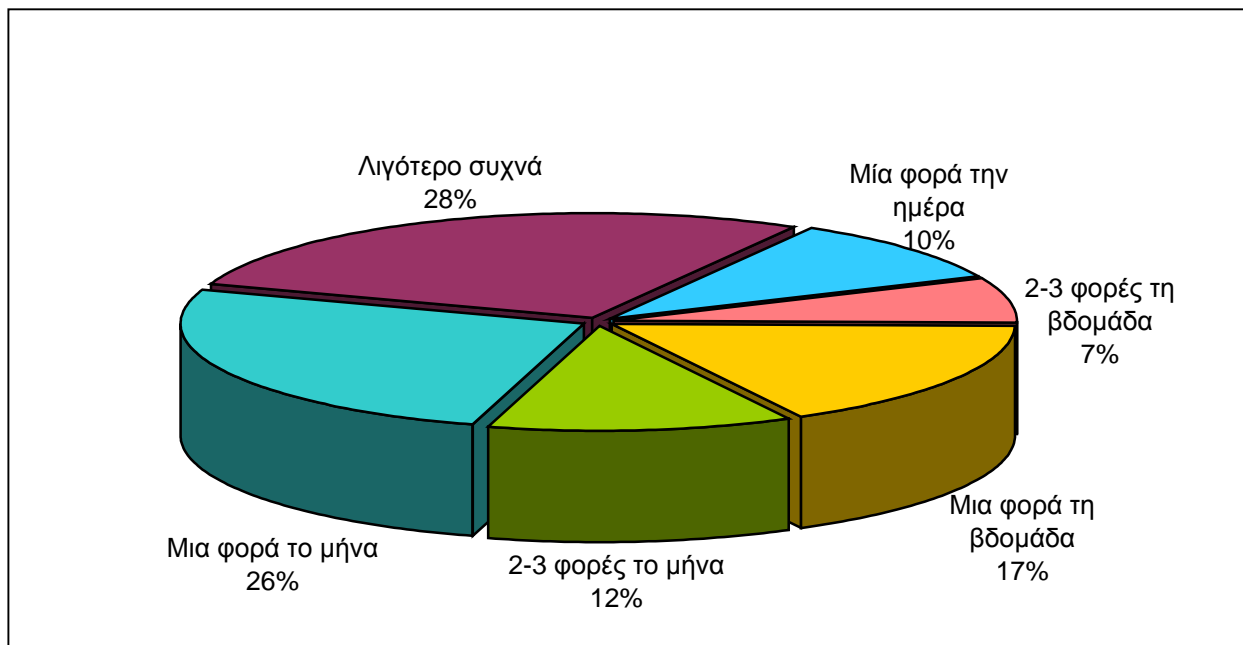
*Βάση: Όλοι όσοι γνωρίζουν αρκετά, πολύ ή λίγα για τις χρηματικές και εμπορικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου

B.B.3 Συχνότητα για χρηματικές και εμπορικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου

Ο σταθμικός μέσος όρος για τη συχνότητα χρηματικών και εμπορικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου είναι 4,8. Αυτό σημαίνει ότι πέντε φορές τον μήνα οι ερωτηθέντες χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για χρηματικές και εμπορικές συναλλαγές. Δεν παρατηρούνται αξιόλογες διαφορές ανάμεσα στις δημογραφικές ομάδες.

Πίνακας Β.Β3*

Συχνότητα χρήσης εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

*Βάση: Όλοι όσοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές

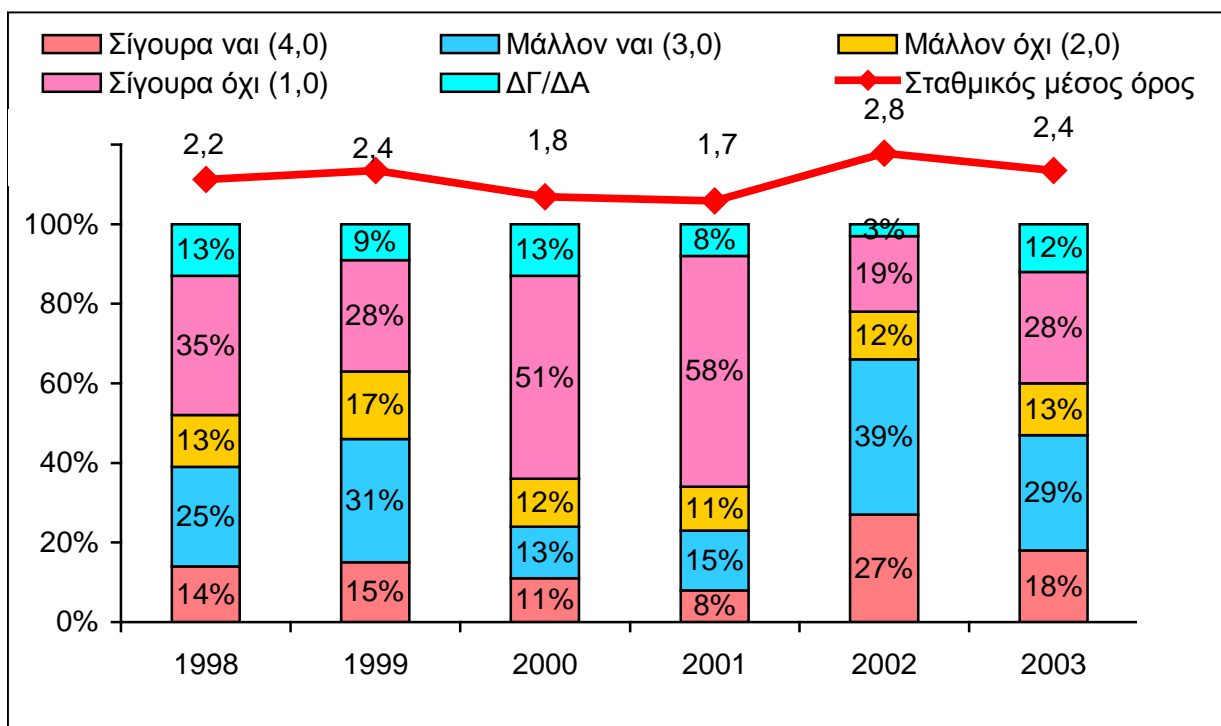
B.B.4 Μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

Κατά την περίοδο 1998-2001 η μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου καταγράφηκε από το Κυπροβαρόμετρο ως αρνητική με μικρές αυξομειώσεις. Η πιο μεγάλη αρνητική προδιάθεση για μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου καταγράφηκε το 2001 με ποσοστό 69%. Αντίθετα, το 2002 επικρατεί μια θετική προδιάθεση απέναντι στη μελλοντική χρήση αυτής της υπηρεσίας με ποσοστό που φτάνει το 66% σε αντίθεση με 23% το 2001. Φέτος, παρατηρείται μεν σχετική αύξηση σε σχέση με το 2001, αλλά το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνουν ότι θα χρησιμοποιήσουν στο μέλλον τις εμπορικές και χρηματικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου, ανέρχεται στο 47%.

Περισσότερο θετικοί ως προς τη χρήση εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου παρουσιάζονται κυρίως τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34 με ποσοστό 50%, τα άτομα που προέρχονται από την επαρχία Λεμεσού (60%), από τις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1 (56% και 50% αντίστοιχα) καθώς και οι ερωτηθέντες με ανώτερη μόρφωση (54%).

Πίνακας Β.Β4*

Μελλοντική χρήση των εμπορικών και χρηματικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου

*Βάση: Όλοι όσοι είναι χρήστες του διαδικτύου

Β.Γ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Β.Γ.1 Επένδυση κάποιου σημαντικού ποσού

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τις επιδιώξεις που θα είχαν, αν διέθεταν ένα σημαντικό ποσό για επένδυση. Οι τέσσερις πιο βασικές επιλογές επένδυσης της κοινής γνώμης είναι οι εξής:

- ✓ Αγορά γης (45%)
- ✓ Διάθεση του ποσού στα παιδιά τους (22%)
- ✓ Κατάθεση του ποσού στην τράπεζα (16%)
- ✓ Αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος (9%)

Οι επιδιώξεις αυτές παρουσιάζουν ενδιαφέρον σε σχέση με τις αυξομειώσεις των ποσοστών τους τα τελευταία πέντε χρόνια.

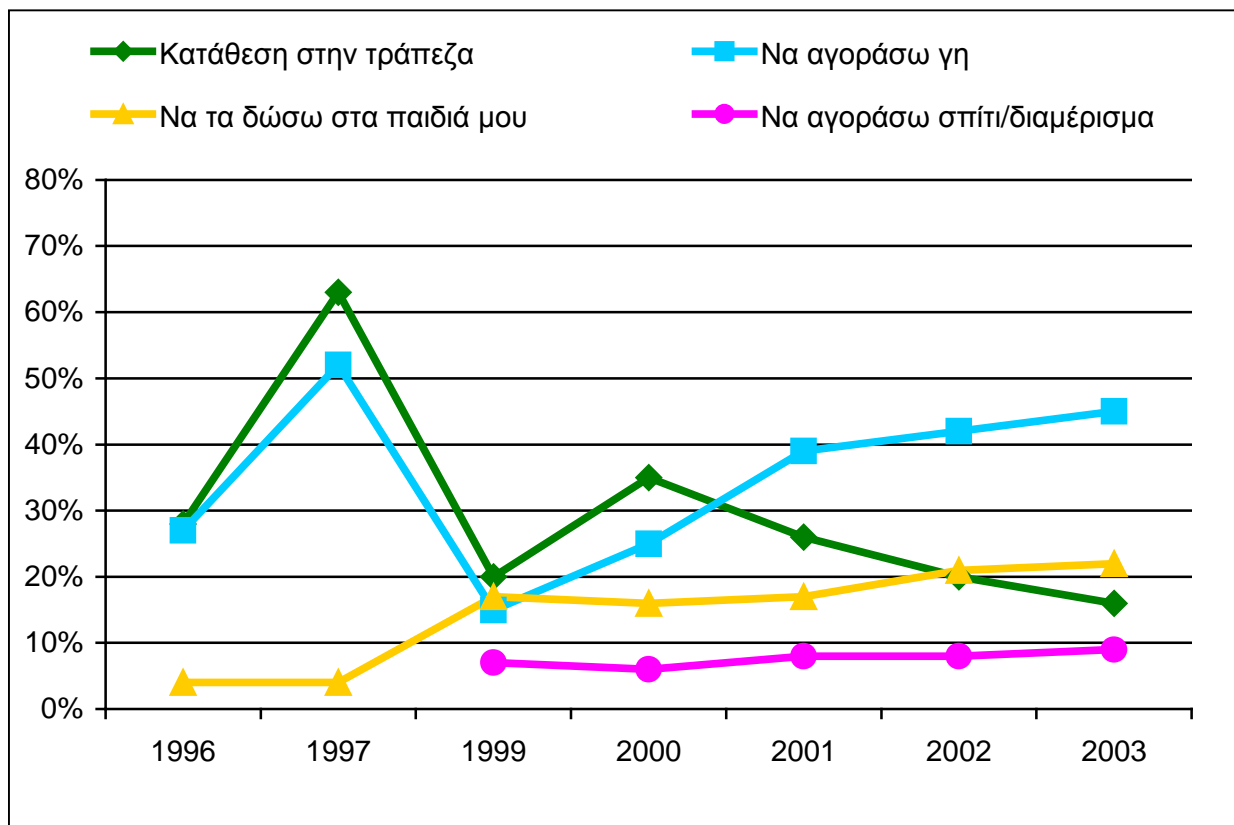
Η τάση των Κυπρίων για επιδίωξη αγοράς γης αυξάνεται σταθερά τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Το 1999 15% των Κυπρίων θα επένδυε σε αγορά γης, ενώ το 2003 το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 45%. Ψηλότερη τάση παρουσιάζουν τα άτομα που προέρχονται από τις επαρχίες Λευκωσίας και Πάφου, από την ψηλή κοινωνική τάξη Α-Β, άτομα με ανώτερη μόρφωση και των ηλικιακών ομάδων 35-44 και 45-54.

Όσον αφορά τις καταθέσεις στην τράπεζα, παρατηρήθηκε μια αυξητική τάση το 1996 και το 1997 (28% και 63%, αντίστοιχα), ενώ το ποσοστό μειώθηκε στο 20% το 1999 για να αυξηθεί και πάλι το 2000 στο 35%. Στο Κυπροβαρόμετρο (2001) το ποσοστό των ερωτηθέντων, που θα έκαναν κάποια κατάθεση στην τράπεζα, μειώθηκε και έφτασε στα ίδια περίπου επίπεδα με το 1999 (26%). Στο φετινό, όπως και στο περσινό, Κυπροβαρόμετρο το ποσοστό αυτό συνεχίζει να μειώνεται και φτάνει το 16%. Την άποψη αυτή συμμαρίζονται περισσότερο τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 18-34.

Η διάθεση του ποσού στα παιδιά τους υποστηρίζεται κυρίως από τις γυναίκες, από τους ερωτηθέντες των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων 45-54 και 55+, καθώς και από τις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι την τέταρτη θέση, με ποσοστό 9%, στις επιδιώξεις των Κυπρίων κατέχει η αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος για να κατοικήσουν. Αυτό δηλώνουν περισσότερο τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34.

Αν είχατε ένα σημαντικό ποσό να επενδύσετε ποιες θα ήταν οι επιδιώξεις σας;

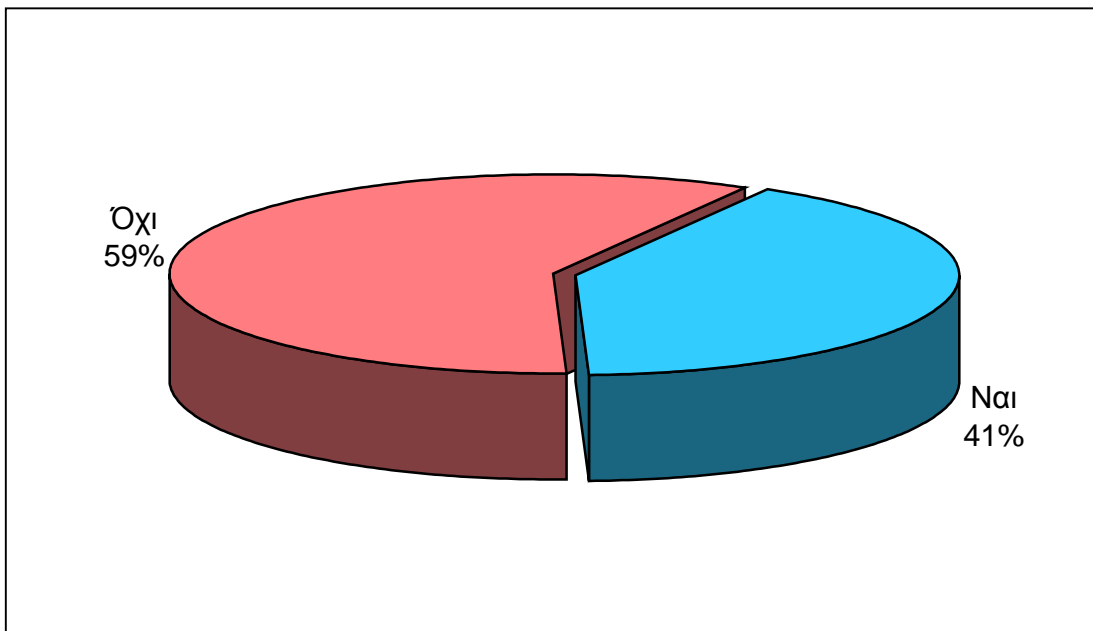
Β.Γ.2 Μετοχές εταιρειών στο χρηματιστήριο

Στην ερώτηση κατά πόσο έχουν μετοχές εταιρειών που είναι στο χρηματιστήριο, 41% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά ενώ το υπόλοιπο 59% απάντησε αρνητικά. Τα άτομα που έχουν μετοχές στο ΧΑΚ, προέρχονται κυρίως από τις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, με αντίστοιχα ποσοστά 52% και 47%, και από τις ηλικιακές ομάδες 45-54 και 55+ (48% και 44%, αντίστοιχα).

Η ερώτηση για τις μετοχές εταιρειών περιλαμβάνεται για πρώτη φορά στο Κυπροβαρόμετρο.

Πίνακας Β.Γ2

Μετοχές Εταιρειών στο χρηματιστήριο

Β.Γ.3 Ποσό που έχασαν στο ΧΑΚ

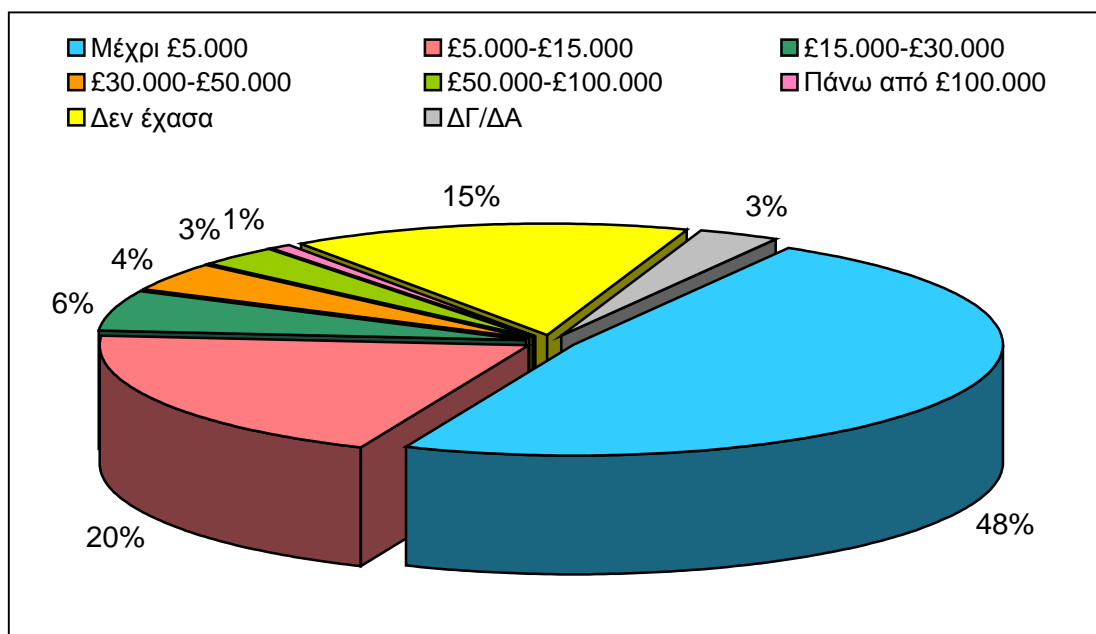
Από τους ερωτηθέντες που έχουν τώρα μετοχές στο χρηματιστήριο ζητήθηκε να απαντήσουν πόσα περίπου χρήματα έχασαν σ' αυτό. Ποσοστό 15% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν έχασε καθόλου χρήματα. Ένας στους δύο, περίπου, (48%) από τους ερωτηθέντες απάντησε ότι έχασε μέχρι £5.000, ένας στους πέντε (20%) £5.000-£15.000, 10% £30.000-£50.000, ενώ το υπόλοιπο 4% δήλωσε ότι έχασε στο χρηματιστήριο πάνω από £50.000. Ποσοστό 3% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Τα άτομα που έχασαν στο ΧΑΚ μέχρι £5.000, προέρχονται κυρίως από τη μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα 55+ (55%), από τις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε, (49% και 63% αντίστοιχα) καθώς και από την επαρχία Λεμεσού (62%). Αντίθετα από τους διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας (26%) και τους άντρες (25%) που δηλώνουν ότι έχασαν £5.000-£15.000.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα άτομα από την ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη (28%) και με ανώτερη μόρφωση (20%) είναι αυτοί που δεν έχασαν χρήματα στο χρηματιστήριο.

Πίνακας Β.Γ3*

Ποσό που έχασαν στο ΧΑΚ

*Βάση: Όλοι όσοι έχουν μετοχές στο χρηματιστήριο

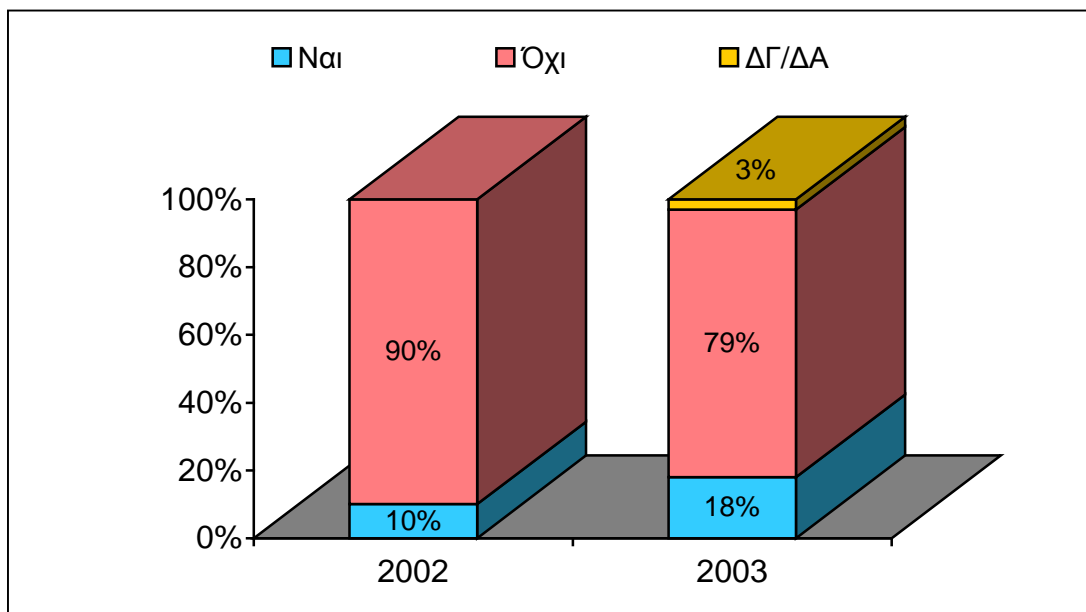
Β.Γ4 Επένδυση σε χρηματιστήρια του εξωτερικού

Στη συνέχεια οι Κύπριοι ρωτήθηκαν αν θα επένδυαν σε χρηματιστήρια του εξωτερικού, δεδομένου ότι σήμερα έχουν τη δυνατότητα να επενδύσουν μέχρι ένα ποσό. Ελαφρά θετικότερη στάση έχουν στο φετινό Κυπροβαρόμετρο οι ερωτηθέντες όσον αφορά την επένδυση στο εξωτερικό, αφού ένας στους πέντε, περίπου, (18%) απαντά καταφατικά, σε αντίθεση με πέρσι όπου μόνο ένας στους δέκα (10%) συμμεριζόταν την ίδια άποψη.

Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι θετικότερη στάση απέναντι στις επενδύσεις στο εξωτερικό έχουν τα άτομα των ηλικιακών ομάδων 18-34 και 35-44 (26% και 28% αντίστοιχα), οι κάτοικοι της επαρχίας Λευκωσίας (24%) και Λεμεσού (18%), καθώς επίσης και τα άτομα που ανήκουν στις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1 με αντίστοιχα ποσοστά 44% και 31%.

Πίνακας Β.Γ4

Επένδυση σε χρηματιστήρια του εξωτερικού

Β.Γ5 Τομείς στους οποίους θα επένδυαν στο εξωτερικό

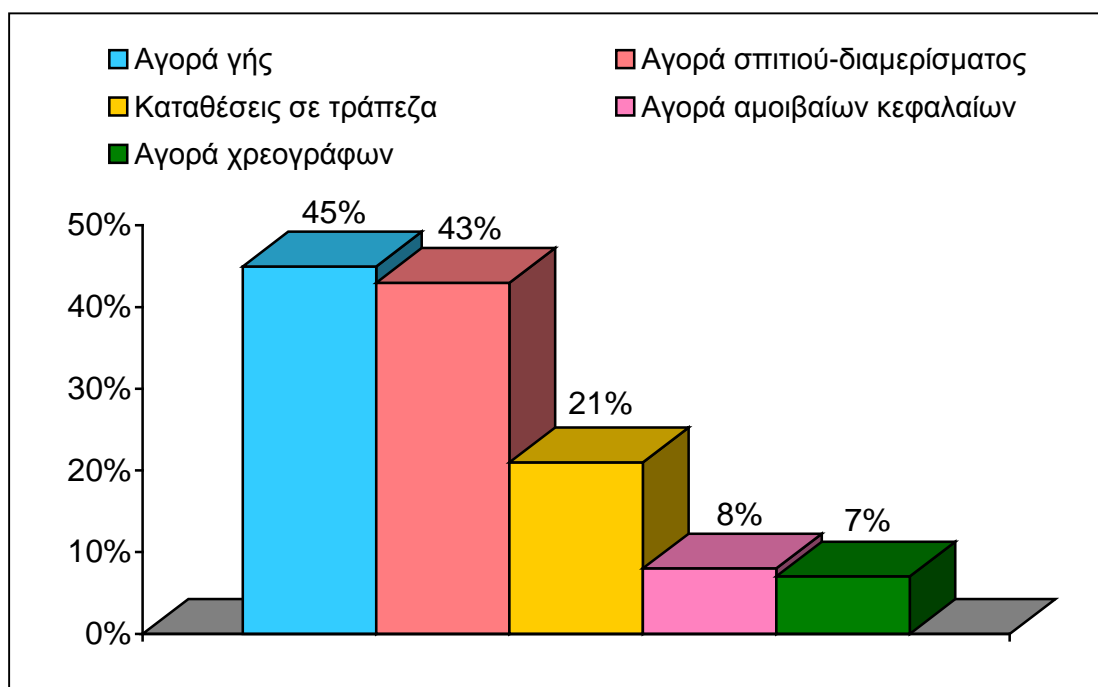
Οι τομείς στους οποίους είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν οι Κύπριοι στο εξωτερικό, είναι κατά σειρά προτεραιότητας:

- ✓ Η αγορά γης (45%)
- ✓ Η αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος (43%)
- ✓ Η κατάθεση του ποσού στην τράπεζα (21%)
- ✓ Η αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων (8%)
- ✓ Η αγορά χρεογράφων (7%)

Η δημογραφική ανάλυση δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις, εκτός από τον τομέα της αγοράς αμοιβαίων κεφαλαίων, όπου πιο θετικοί παρουσιάζονται οι κάτοικοι της επαρχίας Λευκωσίας και τα άτομα με ανώτερη μόρφωση.

Πίνακας Β.Γ5*

Τομείς στους οποίους θα επένδυαν στο εξωτερικό

*Βάση: Όλοι όσοι θα επένδυαν στο εξωτερικό

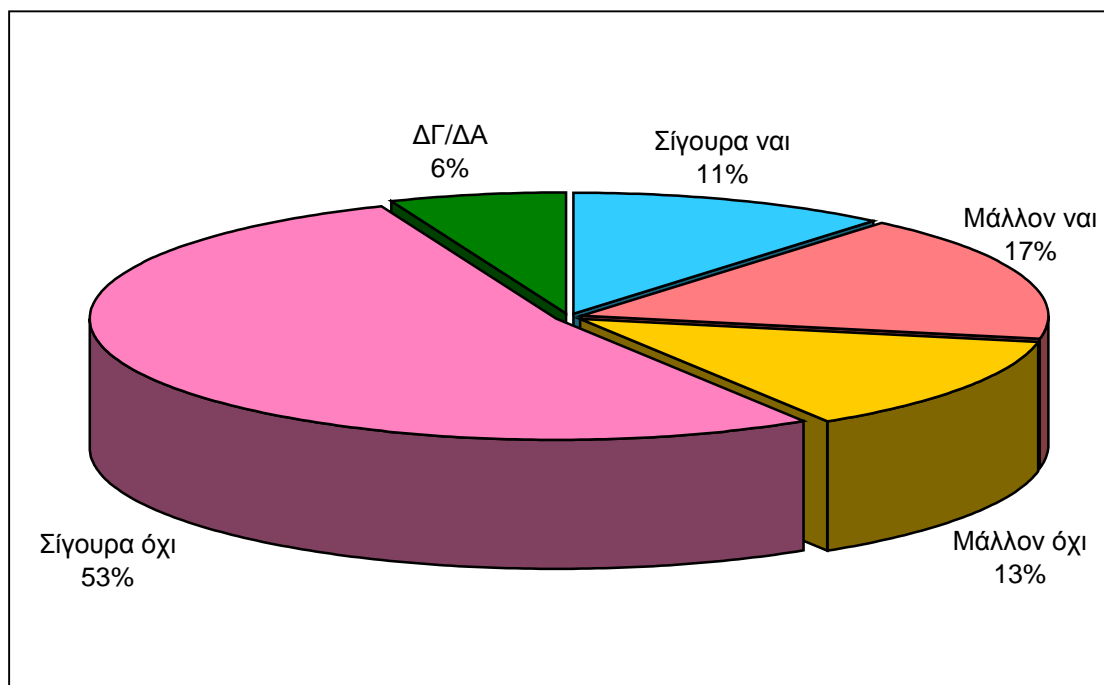
Β.Γ6 Πρόθεση αγοράς ακινήτων στα προσεχή πέντε χρόνια

Ένας στους τρεις, περίπου, ερωτηθέντες (28%) σκοπεύει να αγοράσει ακίνητο μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.

Η δημογραφική ανάλυση παρουσιάζει διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις δημογραφικές ομάδες. Τα άτομα που παρουσιάζονται πιο θετικά στην αγορά ακινήτων είναι αυτά των ηλικιακών ομάδων 18-34 και 35-44 (39% και 33% αντίστοιχα), οι διαμένοντες στις επαρχίες Λάρνακας (29%) και Πάφου (49%), καθώς και οι ερωτηθέντες των ψηλών κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1 με αντίστοιχα ποσοστά 40% και 36%.

Πίνακας Β.Γ6

Πρόθεση αγοράς ακινήτων στα προσεχή πέντε χρόνια

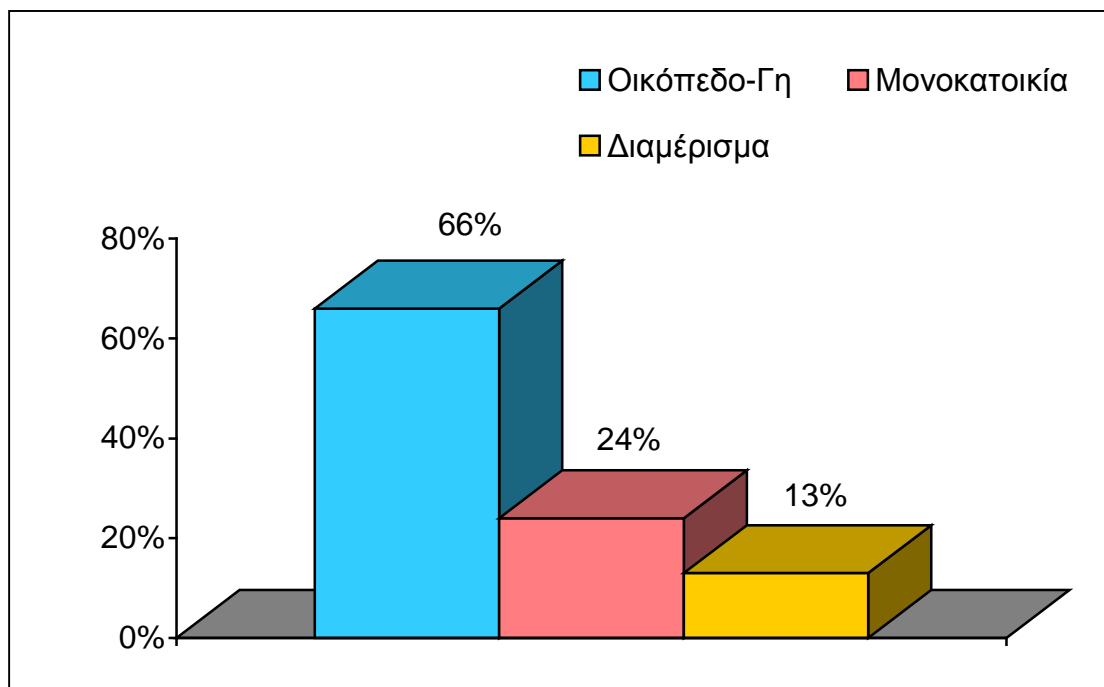
Β.Γ7 Ακίνητη περιουσία που σκοπεύουν να αγοράσουν

Ποσοστό 66% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι προτίθενται να αγοράσουν οικόπεδο-γη, 24% μονοκατοικία και 13% διαμέρισμα.

Τα άτομα που σκοπεύουν να αγοράσουν οικόπεδο προέρχονται από τις επαρχίες Πάφου και Λάρνακας (92% και 77% αντίστοιχα), αντίθετα από τους κατοίκους της επαρχίας Λεμεσού όπου προτιμούν να αγοράσουν μονοκατοικία (36%). Διαμέρισμα σκοπεύουν να αγοράσουν οι διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας καθώς και τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34 (21%).

Πίνακας Β.Γ7*

Ακίνητη περιουσία που σκοπεύουν να αγοράσουν

*Βάση: Όλοι όσοι σκοπεύουν να αγοράσουν ακίνητη περιουσία μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια

Β.Γ.8 Εκτίμηση της κίνησης των τιμών της ακίνητης περιουσίας στα προσεχή πέντε χρόνια

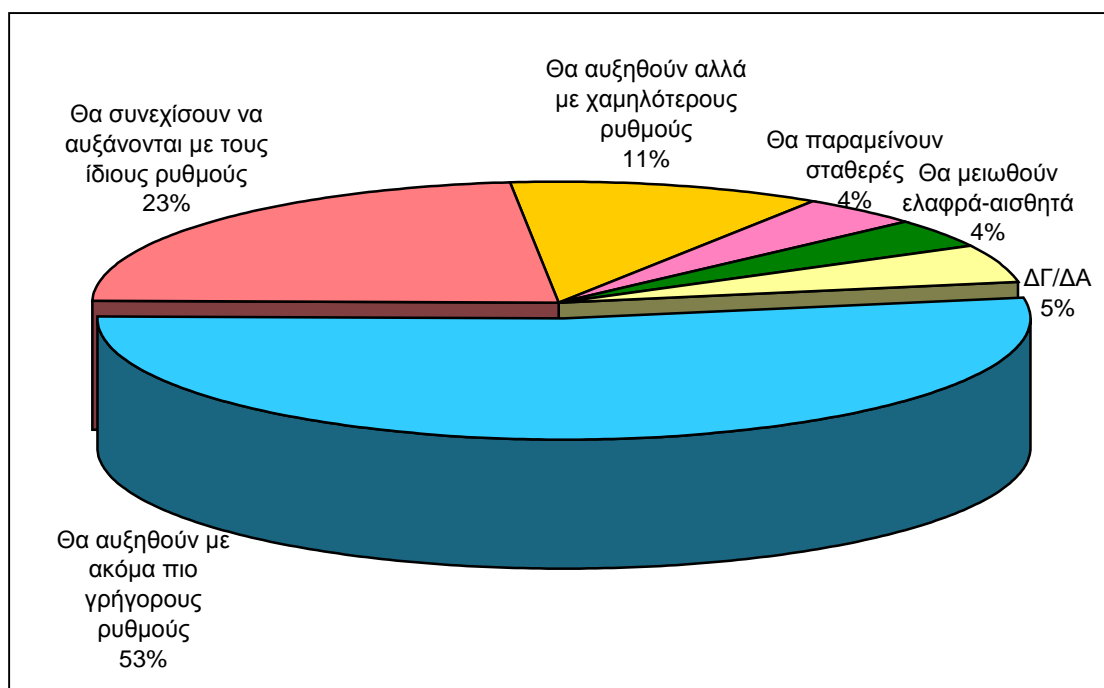
Ζητήθηκε στη συνέχεια από τους ερωτηθέντες να εκτιμήσουν την κίνηση των τιμών των ακινήτων στα προσεχή πέντε χρόνια. Οι μισοί από τους ερωτηθέντες (53%) δήλωσαν ότι οι τιμές θα αυξηθούν με ακόμα γρηγορότερους ρυθμούς, ενώ ένας στους τέσσερις, περίπου, (23%) δήλωσε ότι οι τιμές θα συνεχίσουν να αυξάνονται, αλλά με τους ίδιους με τους σημερινούς ρυθμούς. Ποσοστό 11% των ερωτηθέντων απάντησε ότι οι τιμές θα αυξηθούν, αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς, ενώ μόνο 8% παρουσιάζεται αισιόδοξο ότι οι τιμές των ακινήτων είτε θα μειωθούν (ελαφρά ή αισθητά) είτε θα παραμείνουν το ίδιο.

Την άποψη ότι οι τιμές των ακινήτων θα αυξηθούν με ακόμα γρηγορότερους ρυθμούς, συμπεριρίζονται κυρίως οι κάτοικοι της Λάρνακας (59%) και της Αμμοχώστου (67%), αντίθετα με τους κατοίκους της επαρχίας Λευκωσίας που πιστεύουν ότι θα αυξηθούν με οι τιμές της αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς. Άποψη που υποστηρίζουν και τα άτομα που προέρχονται από τις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1 (20% και 14% αντίστοιχα).

Οι ερωτήσεις για την ακίνητη περιουσία περιλαμβάνονται για πρώτη φορά στο φετινό Κυπροβαρόμετρο.

Πίνακας Β.Γ8

Εκτίμηση της κίνησης των τιμών της ακίνητης περιουσίας τα προσεχή πέντε χρόνια

Β.Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Β.Δ1 Ποια φορολογία θεωρείτε πιο δίκαιη;

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν ποια φορολογία θεωρούν πιο δίκαιη, την άμεση ή την έμμεση. Η έμμεση φορολογία συμπεριλαμβάνει το ΦΠΑ και τους φόρους κατανάλωσης, ενώ η άμεση φορολογία συμπεριλαμβάνει το φόρο εισοδήματος.

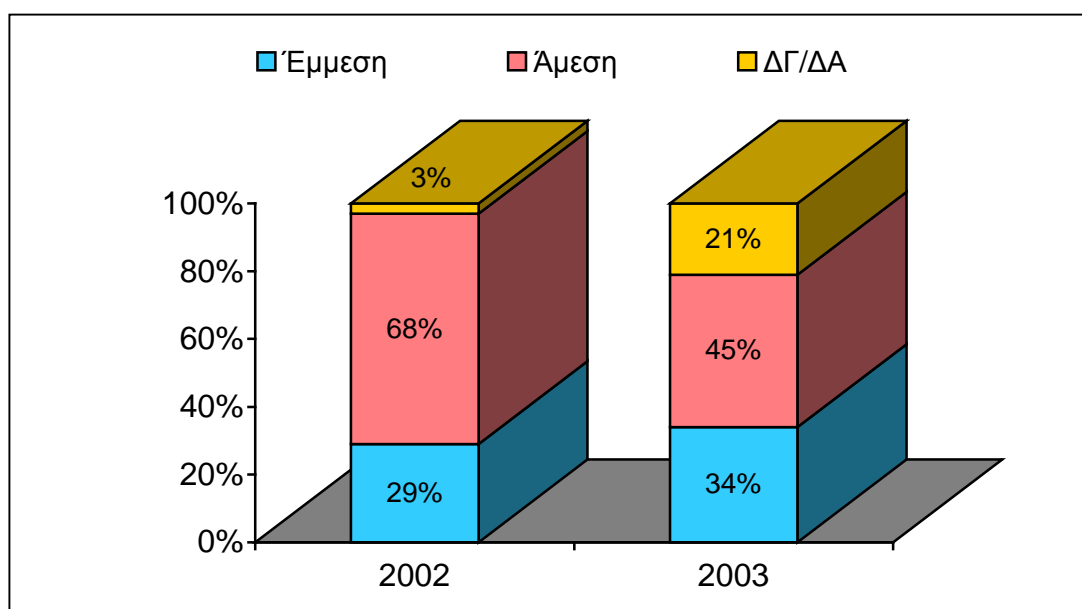
Διχασμένοι φαίνεται να είναι φέτος οι Κύπριοι όσο αφορά τη φορολογία. Ενώ στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002), ποσοστό 68% δήλωνε ότι θεωρεί πιο δίκαιη την άμεση φορολογία, φέτος (2003) μόνο 45% τάσσεται υπέρ της άμεσης φορολογίας. Παράλληλα 34% των ερωτηθέντων υποστηρίζουν ότι η έμμεση φορολογία είναι πιο δίκαιη από την άμεση, άποψη με την οποία συμφωνούσε μόνο το 29% των ερωτηθέντων το 2002.

Οι διαμένοντες στις επαρχίες Λευκωσίας (43%), και Πάφου (42%), τα άτομα που ανήκουν στις ψηλές κοινωνικές τάξεις Α-Β και Γ1 (53% και 39% αντίστοιχα), καθώς επίσης και τα άτομα των ηλικιακών ομάδων 18-34 και 35-44 με αντίστοιχο ποσοστό 39%, θεωρούν την έμμεση φορολογία ως την πιο δίκαιη. Αντίθετα, οι κάτοικοι της Λεμεσού (52%) και Αμμοχώστου (56%) θεωρούν την άμεση φορολογία πιο δίκαιη.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων από την επαρχία Λάρνακας και των ατόμων της χαμηλότερης κοινωνικοοικονομικής τάξης Δ-Ε δεν εξέφρασαν άποψη για το ποια φορολογία είναι πιο δίκαιη.

Πίνακας Β.Δ1

Ποια φορολογία θεωρείτε πιο δίκαιη;

B.Δ2 Επιπτώσεις στην προσωπική οικονομική κατάσταση που έφερε η τελευταία φορολογική μεταρρύθμιση

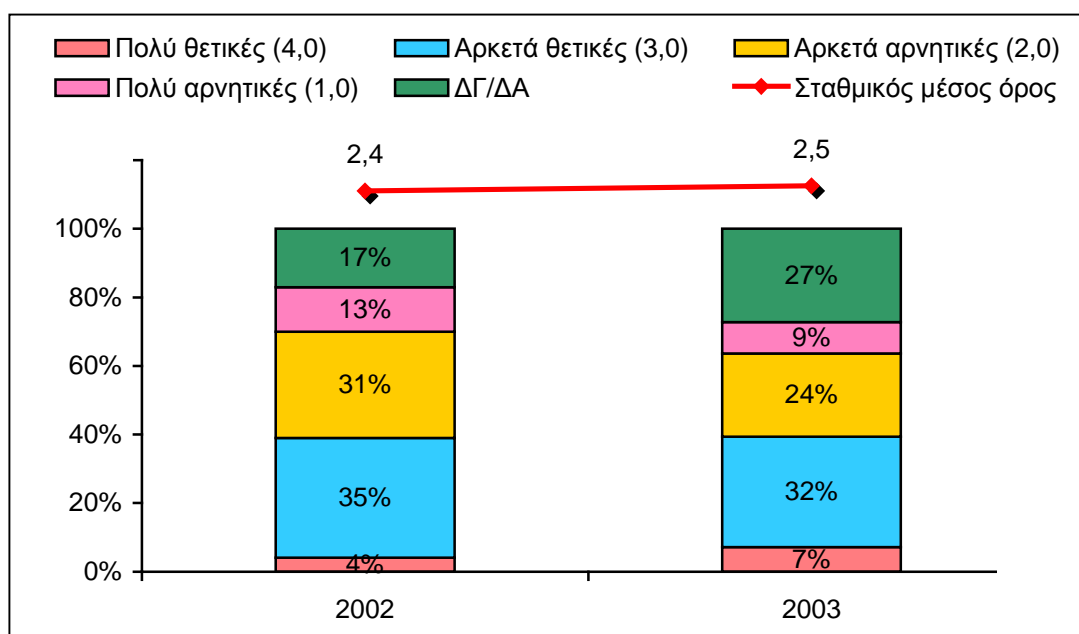
Ποσοστό 33% των ερωτηθέντων φέτος δηλώνουν πως η φορολογική μεταρρύθμιση έφερε αρνητικές επιπτώσεις (αρκετά ή πολύ) στην προσωπική τους οικονομική κατάσταση, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από εκείνο στο Κυπροβαρόμετρο 2002 (43%). Τα άτομα που συμμερίζονται την άποψη αυτή είναι κυρίως άτομα που διαμένουν στην επαρχία Πάφου και ανήκουν στις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε.

Αντίθετα, το 39% της κοινής γνώμης δηλώνει πως οι επιπτώσεις της φορολογικής μεταρρύθμισης είχαν πολύ θετικές ή αρκετά θετικές επιπτώσεις στην προσωπική τους οικονομική κατάσταση. Οι διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας, καθώς επίσης και τα άτομα που ανήκουν στις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ2 και με ανώτερη μόρφωση, συμμερίζονται αυτή την άποψη.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ένας στους τέσσερις, περίπου, (28%) ερωτηθέντες δήλωσαν άγνοια για το θέμα.

Πίνακας Β.Δ2

Επιπτώσεις στην προσωπική οικονομική κατάσταση που έφερε η τελευταία φορολογική μεταρρύθμιση

Γ.Α1 Τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος μετά το εθνικό θέμα

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αναφέρουν τα προβλήματα τα οποία θεωρούν ως τα σοβαρότερα που αντιμετωπίζει η Κύπρος μετά το εθνικό θέμα.

Ναρκωτικά και κόστος ζωής είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κύπρος σήμερα, αφού το 27% και το 25% των ερωτηθέντων, αντίστοιχα, δηλώνουν αυτή την εκτίμηση. Πολύ σημαντική άνοδος παρατηρείται στο φετινό Κυπροβαρόμετρο, όσον αφορά τον τομέα του πληθωρισμού, που είναι δεύτερος με ποσοστό ανησυχίας 25%, ενώ στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002) ήταν πάλι στη δεύτερη θέση αλλά με ποσοστό 15%.

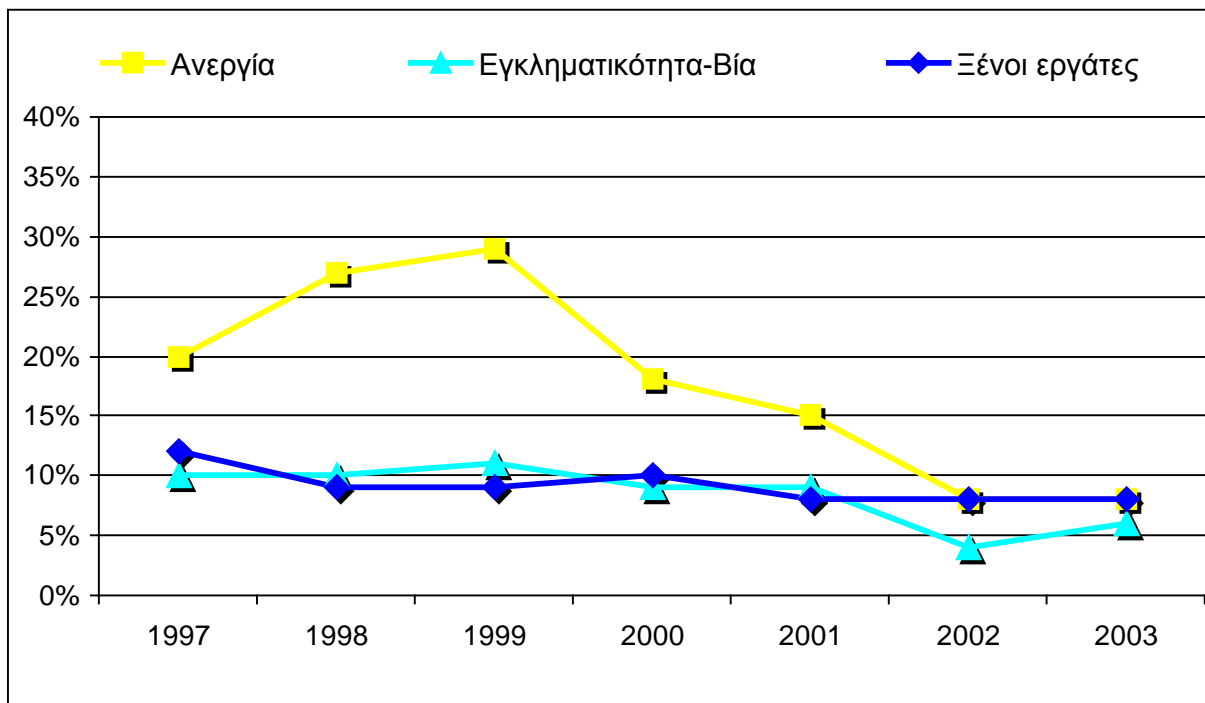
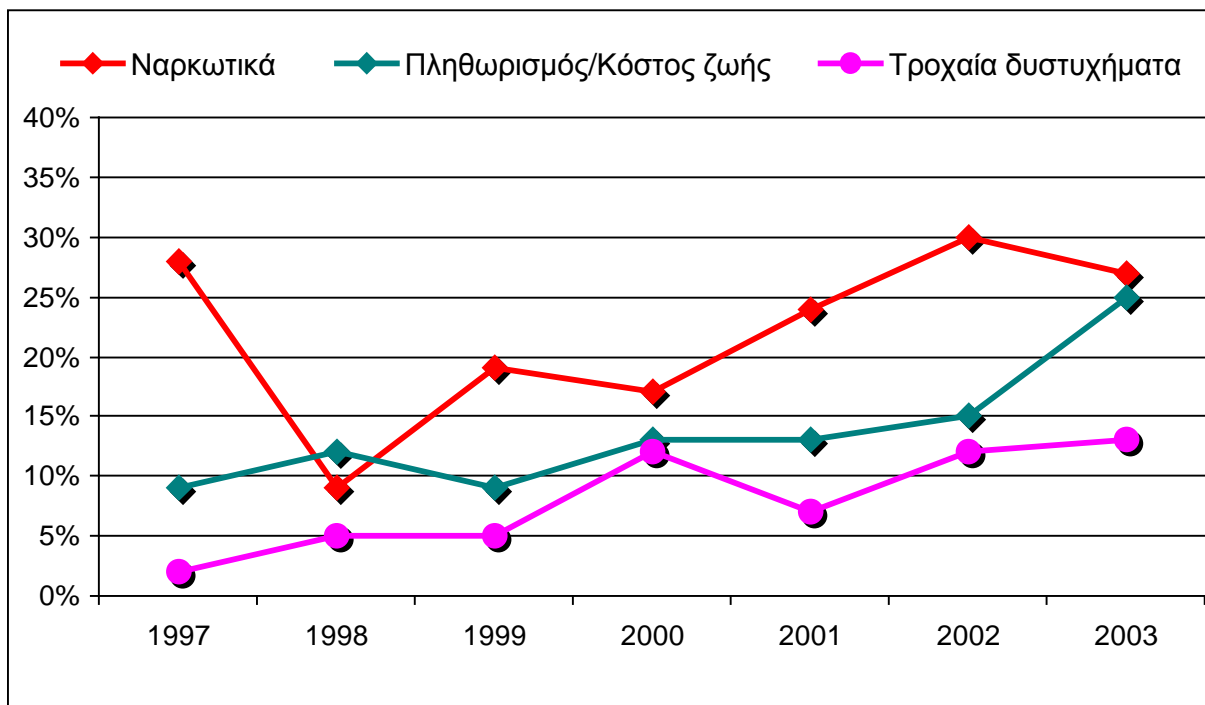
Το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι σοβαρό. Ενώ αυτό ήταν πρώτο το 1997, με αισθητή διαφορά από τα άλλα, παρουσίασε σημαντική πτώση το 1998, για να σταθεροποιηθεί το 2000 στη δεύτερη θέση, αλλά ελάχιστα κάτω από την πρώτη θέση. Από το 2001, παρουσιάζει αυξητική πορεία, αφού ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες πιστεύει ότι τα ναρκωτικά είναι το σοβαρότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Κύπρος μετά το εθνικό. Αυτή η αναλογία ισχύει για το 2002 και το 2003, όπου το πρόβλημα των ναρκωτικών συνεχίζει να είναι πρώτο με διαφορά.

Τρίτο στη σειρά πρόβλημα είναι τα τροχαία δυστυχήματα με ποσοστό 13%, ενώ ακολουθούν οι παράνομοι εργάτες, η ανεργία και η εγκληματικότητα-βία, με ποσοστά 8% και 6% αντίστοιχα. Το ποσοστό των τροχαίων δυστυχημάτων παραμένει στα ίδια με τα περσινά επίπεδα, αφού είχε παρουσιάσει σημαντική άνοδο σε σχέση με το 2001.

Την περίοδο 1997-2000 πρώτο στη σειρά ήταν το πρόβλημα της ανεργίας, το 2001 όμως το πρόβλημα αυτό κατατάχθηκε δεύτερο και το 2002 ήρθε τέταρτο στη σειρά με μεγάλη διαφορά από το πρώτο πρόβλημα που είναι τα ναρκωτικά, όπου και το ποσοστό ανησυχίας αυξάνεται σημαντικά.

Διαφοροποιήσεις παρατηρούνται σε πολλές δημογραφικές ομάδες. Τα άτομα των ηλικιακών ομάδων 45-54 και 55+ ανησυχούν περισσότερο για τα προβλήματα των ναρκωτικών και των τροχαίων δυστυχημάτων, αντίθετα με τους ερωτηθέντες των ηλικιακών ομάδων 18-34 και 35-44 οι οποίοι δείχνουν περισσότερη ανησυχία για το πρόβλημα της ανεργίας, πρόβλημα που ανησυχεί και τους ερωτηθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου. Τέλος, οι κάτοικοι της επαρχίας Αμμοχώστου και τα άτομα της χαμηλότερης κοινωνικοοικονομικής τάξης ανησυχούν πολύ περισσότερο για το πρόβλημα των ναρκωτικών.

Τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος, μετά το εθνικό θέμα

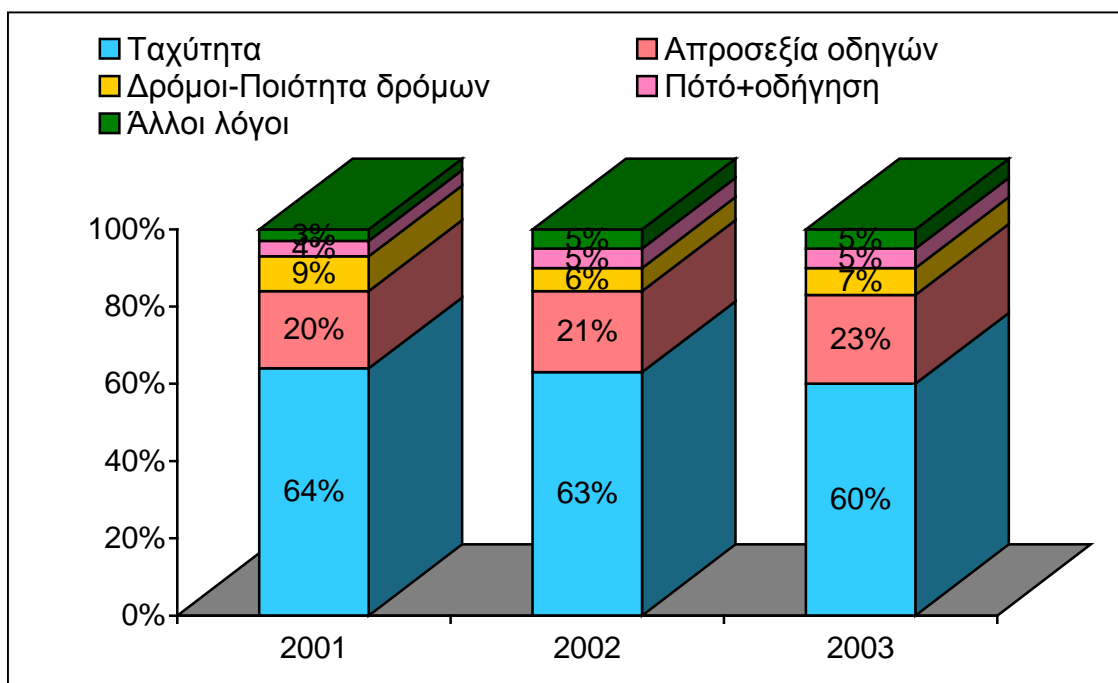
Γ.Α2 Ο κυριότερος λόγος για την αύξηση των τροχαίων δυστυχημάτων

Για τρίτη χρονιά ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν τους κυριότερους λόγους για την αύξηση των τροχαίων δυστυχημάτων. Δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες αλλαγές μεταξύ του 2002 και 2003 όσον αφορά τους λόγους και τα ποσοστά ανησυχίας για την αύξηση των δυστυχημάτων. Έξι στους δέκα ερωτηθέντες (60%) έκριναν ότι η ταχύτητα των οδηγών είναι ο σοβαρότερος λόγος για την αύξηση των δυστυχημάτων, ενώ ένας στους πέντε, περίπου, (23%) ανέφεραν την απροσεξία των οδηγών. Μόνο το 7% των ερωτηθέντων ανέφερε την ποιότητα των δρόμων. Άλλοι λόγοι που αναφέρθηκαν ήταν το ποτό και η οδήγηση, οι χαμηλές ποινές και η μη επαρκής αστυνόμευση.

Η δημογραφική ανάλυση παρουσιάζει αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις. Οι ερωτηθέντες των ηλικιακών ομάδων 35-44 και 55 χρονών και άνω, καθώς και οι κάτοικοι της επαρχίας Αμμοχώστου δηλώνουν την απροσεξία των οδηγών ως την κύρια αιτία αύξησης των δυστυχημάτων. Ο συνδυασμός ποτού και οδήγησης προβάλλεται περισσότερο από την ηλικιακή ομάδα 18-34 ως σοβαρός λόγος για την αύξηση των δυστυχημάτων. Τέλος, οι ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις υποστήριξαν ότι αιτία για την αύξηση των δυστυχημάτων είναι η ποιότητα των δρόμων και οι χαμηλές ποινές που επιβάλλονται σε όσους παραβιάζουν τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

Πίνακας Γ.Α2

Ο κυριότερος λόγος για την αύξηση των τροχαίων δυστυχημάτων

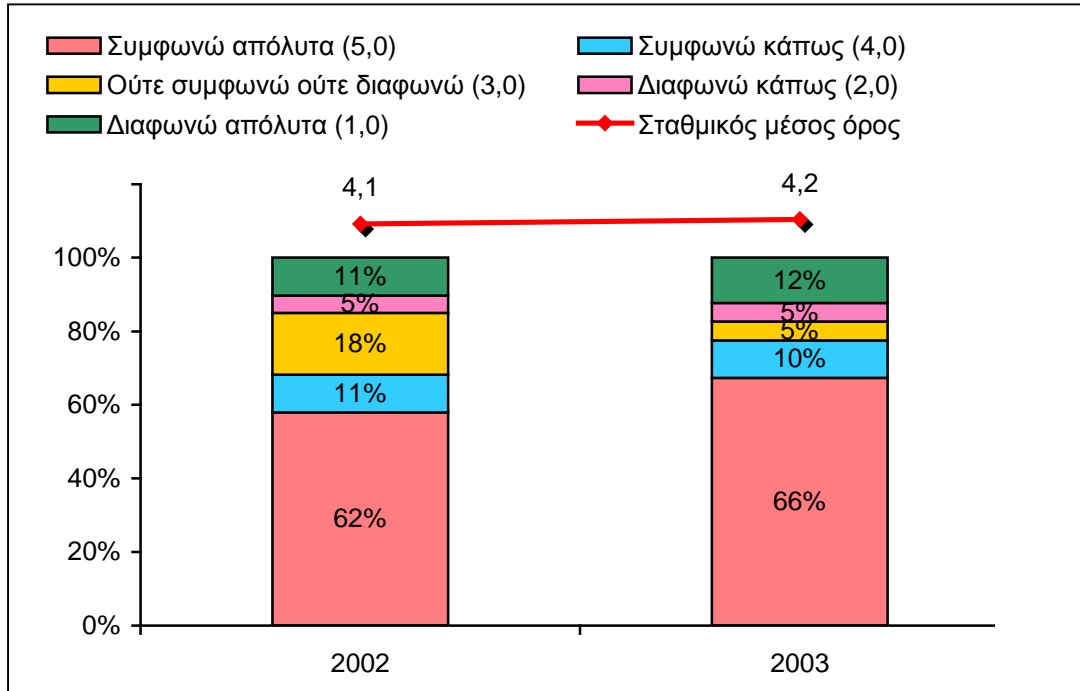
Γ.Α3 Βαθμός συμφωνίας και διαφωνίας στην τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για τις παραβάσεις του ορίου ταχύτητας

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για τις παραβάσεις του ορίου ταχύτητας. Οι Κύπριοι φαίνεται να τάσσονται υπέρ της τοποθέτησης φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους με ποσοστό 76%, ενώ μόνο το 17% των ερωτηθέντων διαφωνούν με την άποψη αυτή. Δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές από το περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002).

Από τη δημογραφική ανάλυση φαίνεται ότι τα άτομα άνω των 55 ετών, οι διαμένοντες στην επαρχία Λεμεσού, καθώς και τα άτομα της χαμηλής κοινωνικής τάξης Δ-Ε συμφωνούν στην τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για καταγραφή των παραβάσεων του ορίου ταχύτητας. Αντίθετα, οι ηλικιακές ομάδες 18-34 και 35-44, καθώς και οι διαμένοντες στην επαρχία Πάφου διαφωνούν με αυτό το ενδεχόμενο.

Πίνακας Γ.Α3

Βαθμός συμφωνίας και διαφωνίας στην τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών στους δρόμους για τις παραβάσεις του ορίου ταχύτητας

Γ.Α4α Αντιμετωπίζει ή όχι η Κύπρος κρίση θεσμών;

Οκτώ στους δέκα Κυπρίους (81%) πιστεύουν ότι η Κύπρος σήμερα αντιμετωπίζει κρίση θεσμών. Η ίδια περίπου εικόνα αποτυπώθηκε και στα Κυπροβαρόμετρα όλων των προηγούμενων χρόνων.

Γ.Α4β Θεσμοί που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη κρίση

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να κατονομάσουν τους θεσμούς που κατά την γνώμη τους αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη κρίση.

Σημαντικές αυξομειώσεις παρατηρούνται συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των τεσσάρων τελευταίων χρόνων. Ενώ το 1998 έντεκα στους είκοσι (55%) ερωτηθέντες πίστευαν ότι η Εκκλησία είναι ένας θεσμός που αντιμετωπίζει κρίση, το 1999 μόνο ένας στους έξι (17%) υποστήριξε την άποψη αυτή. Το ποσοστό αυτό σχεδόν τετραπλασιάζεται το 2000 για να φτάσει το 66%, ενώ το 2001 48% των Κυπρίων ανέφερε την Εκκλησία ως θεσμό που αντιμετωπίζει κρίση. Το ποσοστό αυτό μειώνεται το 2002 στο 38%, για να παραμείνει και το 2003 στα ίδιο περίπου ποσοστό (42%).

Συνεχής αυξητική τάση παρατηρείται στο θεσμό της οικογένειας, με τη μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται φέτος. Από 8% το 2000 και 2001, αυξήθηκε σε 18% το 2002, ενώ το 2003 το ποσοστό αυτό αυξάνεται ακόμα περισσότερο και φτάνει το 22%.

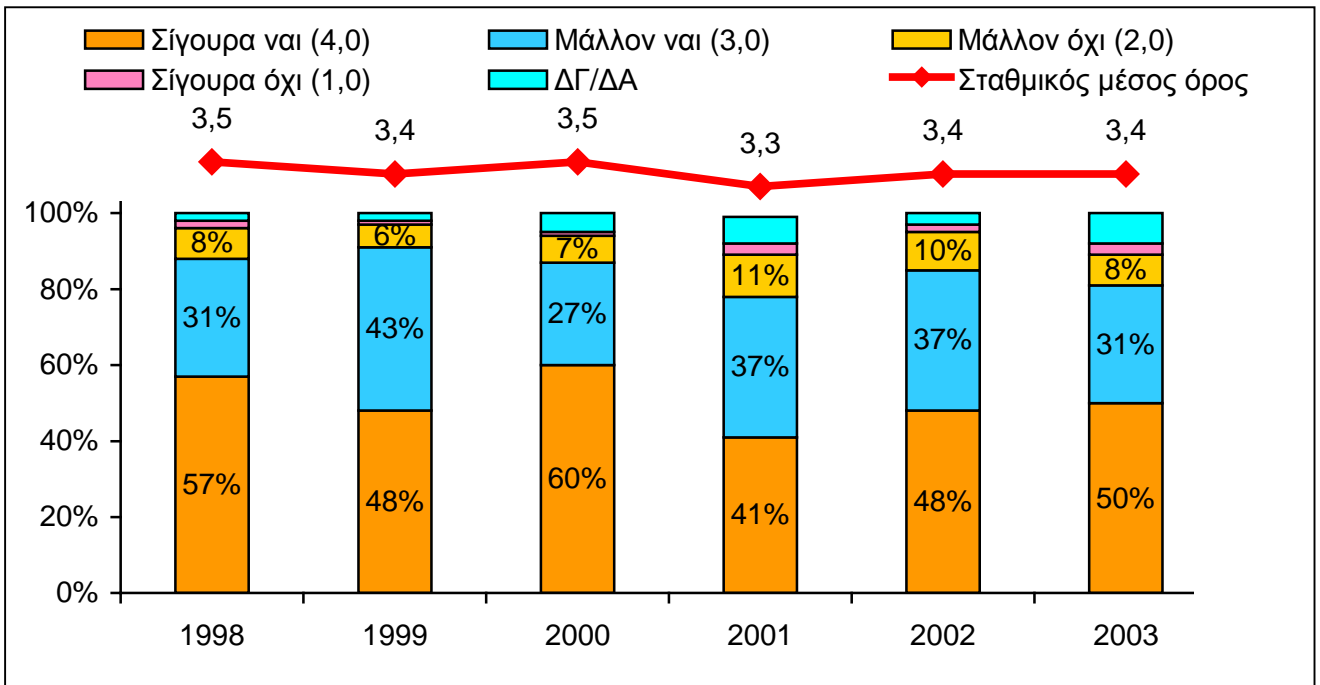
Το ποσοστό των ερωτηθέντων που έχουν την άποψη ότι η Αστυνομία διέρχεται κρίση παρουσιάζει αυξητική τάση κατά τα τελευταία δύο χρόνια. Παραμένει όμως σε πιο χαμηλό επίπεδο από το 1999. Το ποσοστό των ατόμων που πιστεύει ότι η αστυνομία περνά κρίση το 2002 αυξήθηκε στο 16% (δηλ. ένας στους έξι) σε σχέση με 14% το 2001 και 7% το 2000. Φέτος όμως πέφτει στο ίδιο ποσοστό με το 2000.

Ο βαθμός αξιοπιστίας της πολιτικής ηγεσίας παρουσίασε το 1998 και το 1999 αυξητική τάση, με αντίστοιχα ποσοστά 17% και 19%, για να μειωθεί το 2000 στο 7%. Στα ίδια επίπεδα παρέμεινε το 2001, ενώ το 2002 το ποσοστό ανέβηκε στο 12%, για να μειωθεί στο 8%, στο ίδιο με το προπέρσινο επίπεδο. Παρόμοια πορεία ακολούθησε και ο θεσμός της κρατικής μηχανής.

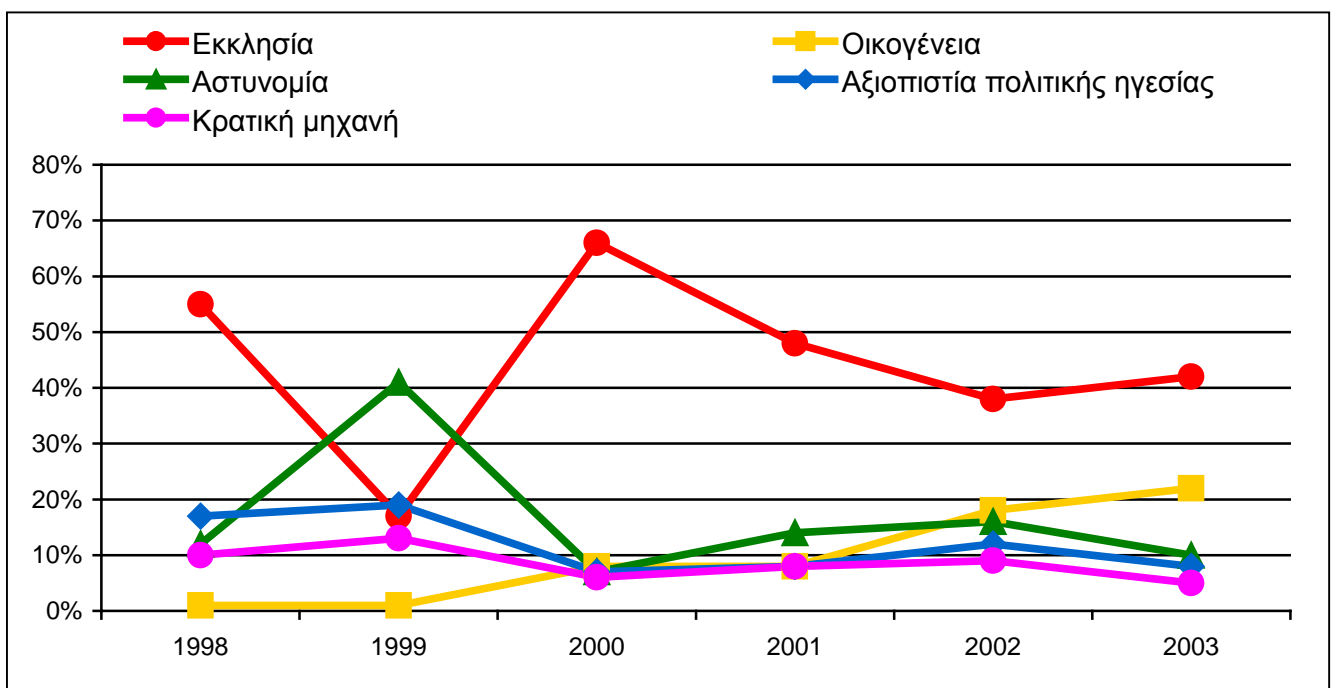
Πίνακας Γ.Α4α

Αντιμετωπίζει ή όχι η Κύπρος κρίση θεσμών:

Πίνακας Γ.Α4β

Ποιοι θεσμοί αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη κρίση:

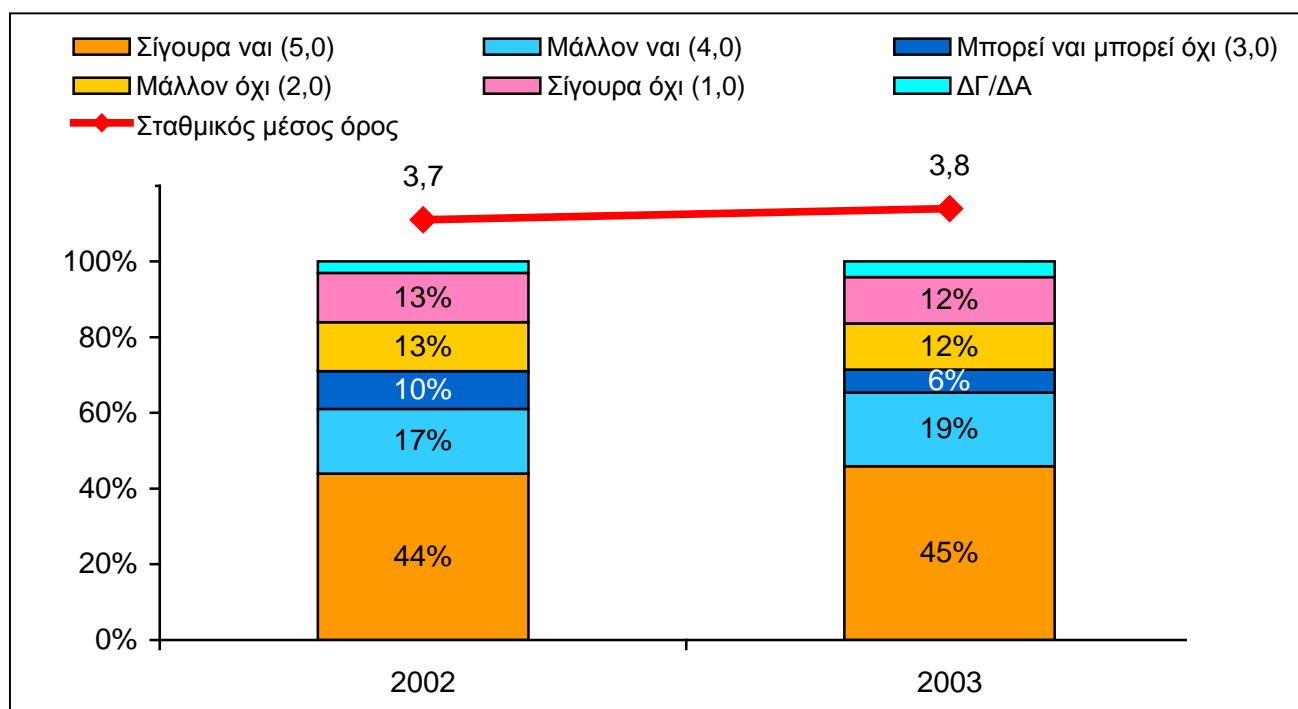
Γ.Α5 Εκσυγχρονισμός της Εκκλησίας

Έξι στους δέκα, περίπου, Κυπρίους (64%) συμφωνούν ότι η Εκκλησία πρέπει να εκσυγχρονισθεί, ενώ μόνο το 24% διαφωνεί με την άποψη αυτή. Ο σταθμικός μέσος όρος της κοινής γνώμης κυμαίνεται στο 3,8, όπου το 5 αντιστοιχεί στο «σίγουρα ναι» και το 1 στο «σίγουρα όχι».

Οι διαμένοντες στις επαρχίες Λευκωσίας και Πάφου, τα άτομα που ανήκουν στις ψηλές και μεσαίες κοινωνικοοικονομικές τάξεις (Α-Β, Γ1 και Γ2), καθώς και τα άτομα με ανώτερη και μέση μόρφωση εκφράζουν την άποψη ότι η Εκκλησία χρειάζεται εκσυγχρονισμό. Αντίθετη άποψη εκφράζουν σε μικρότερα ποσοστά οι διαμένοντες στην επαρχία Λεμεσού, καθώς και τα άτομα που ανήκουν στη χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη (Δ-Ε).

Πίνακας Γ.Α5

Εκσυγχρονισμός της Εκκλησίας

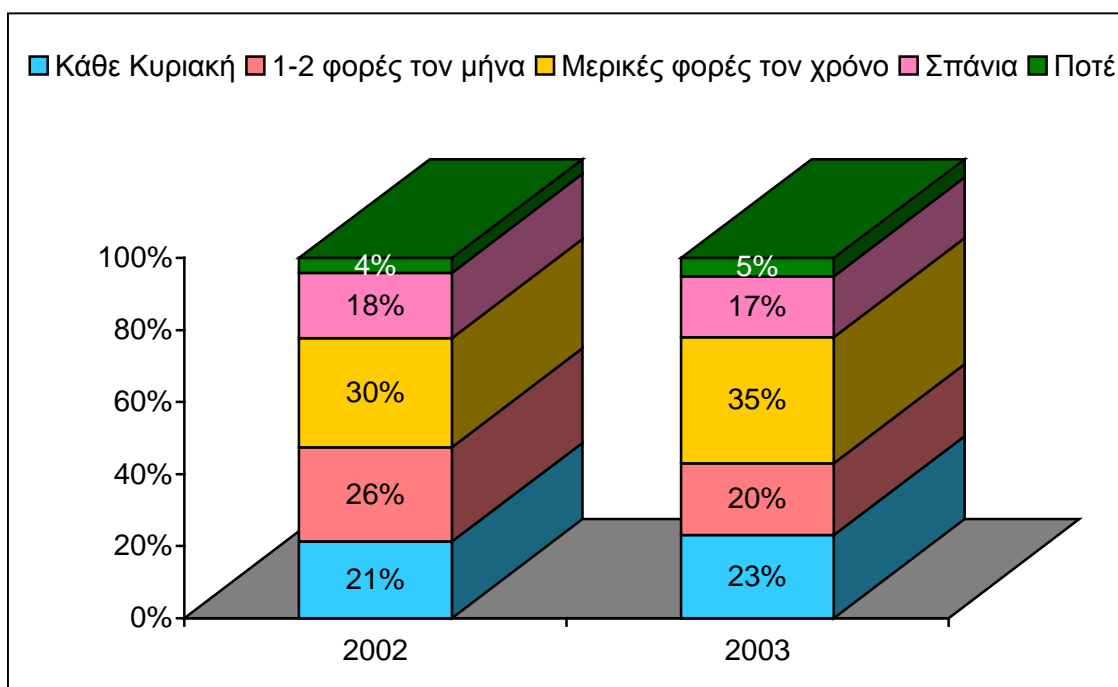
Γ.Α6 Πόσο συχνά πηγαίνετε εκκλησία;

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν πόσο συχνά πηγαίνουν εκκλησία (εκτός από γάμους, βαφτίσια, μνημόσυνα και κηδείες). Ποσοστό 35% των ερωτηθέντων πηγαίνουν εκκλησία μερικές φορές το χρόνο, ενώ 17% απάντησαν ότι πηγαίνουν σπάνια εκκλησία. Ένας στους τέσσερις, περίπου, (23%) δήλωσε ότι πηγαίνει εκκλησία κάθε Κυριακή, ενώ ένας στους πέντε πηγαίνει 1-2 φορές το μήνα (20%).

Κάθε Κυριακή εκκλησιάζονται κυρίως τα άτομα ηλικίας 45-54 και άνω των 55 χρονών καθώς και τα άτομα που ανήκουν στη χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη (Δ-Ε). Αντίθετα οι ερωτηθέντες που κατοικούν στην επαρχία Πάφου, καθώς και τα άτομα με ανώτερη μόρφωση δήλωσαν ότι σπάνια πηγαίνουν εκκλησία.

Πίνακας Γ.Α6

Πόσο συχνά πηγαίνετε Εκκλησία;

Γ.Α7 Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας με δηλώσεις που αφορούν τη θρησκεία

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με κάποιες δηλώσεις που αφορούν τη θρησκεία. Οι Κύπριοι φαίνεται να διατηρούν δυνατή την πίστη τους στο Θεό, αλλά είναι αρνητικοί σε σχέση με την κρίση που αντιμετωπίζει η Εκκλησία σήμερα, και διστακτικοί να αποταθούν για ένα πρόβλημά τους σε πνευματικό.

Συγκεκριμένα, το 94% των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι υπάρχει Θεός, ενώ το 3% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση αυτή. Αυτό το 3% αποτελείται κυρίως από άτομα που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Α-Β.

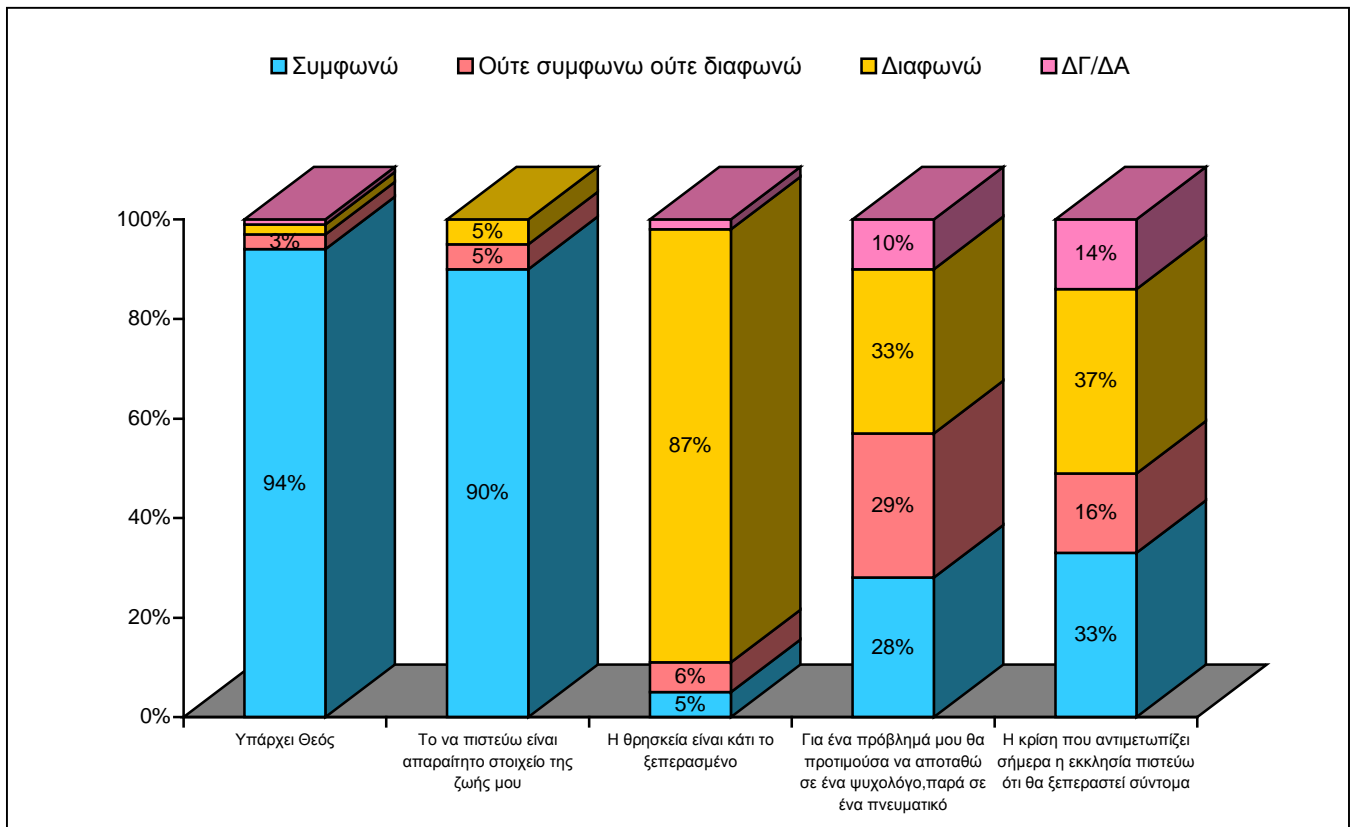
Ποσοστό 90% των ερωτηθέντων συμφωνούν με τη φράση «το να πιστεύω είναι απαραίτητο στοιχείο της ζωής μου». Εννιά στους δέκα, περίπου, (87%) Κυπρίους διαφωνούν ότι η θρησκεία είναι κάτι το ξεπερασμένο και μόνο το 5% συμφωνεί με την άποψη αυτή.

Επίσης ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν, αν συμφωνούν ή διαφωνούν να αποταθούν για ένα πρόβλημά τους σε ψυχολόγο παρά σε πνευματικό. Το 33% των ερωτηθέντων διαφωνεί με αυτή την άποψη, αλλά ένα σημαντικό ποσοστό (28%) θα προτιμούσε να αποταθεί σε ψυχολόγο παρά σε πνευματικό.

Τα άτομα που συμφωνούν με αυτή τη δήλωση προέρχονται κυρίως από την επαρχία Πάφου, είναι άντρες και ανήκουν στις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές ομάδες Α-Β και Γ1. Ποσοστό 33% δεν εκφέρει άποψη, δηλαδή ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.

Όσον αφορά την κρίση που αντιμετωπίζει η Εκκλησία σήμερα, οι απόψεις δίστανται. Το 33% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η κρίση στην Εκκλησία θα ξεπεραστεί εύκολα, ενώ το 37% διαφωνεί. Ένα ποσοστό 16% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με την άποψη αυτή. Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι τα άτομα ηλικίας άνω των 55, οι διαμένοντες στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, καθώς και η χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Δ-Ε συμφωνούν περισσότερο για το ότι η κρίση στην Εκκλησία θα ξεπεραστεί εύκολα.

Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας με δηλώσεις που αφορούν τη θρησκεία

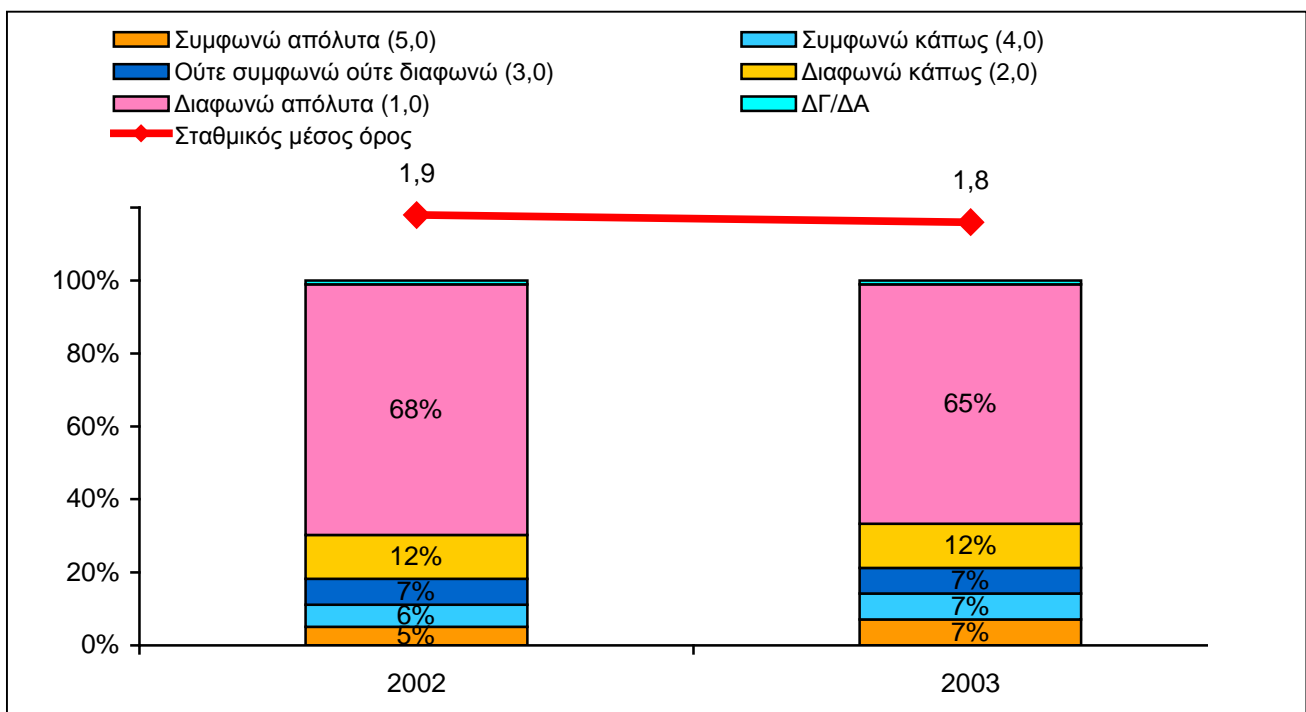
Γ.Α8 Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας για τις εμπορικές δραστηριότητες της Εκκλησίας

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν κατά πόσο συμφωνούν ή όχι με την εμπλοκή της Εκκλησίας σε εμπορικές δραστηριότητες. Η πλειονότητα των Κυπρίων, οκτώ στους δέκα, περίπου, (77%) διαφωνεί απόλυτα ή κάπως, ενώ μόνο το 14% συμφωνεί απόλυτα ή κάπως. Τα ίδια ποσοστά καταγράφονται και στο περσινό Κυπροβαρόμετρο (2002).

Η δημογραφική ανάλυση δεν παρουσιάζει αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις. Σημαντικό είναι όμως να αναφερθεί ότι το 20% από τους ερωτηθέντες που διαμένουν στην επαρχία Λευκωσίας, καθώς και τα άτομα που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Α-Β συμφώνησαν με την άποψη ότι η Εκκλησία θα πρέπει να εμπλακεί σε εμπορικές δραστηριότητες.

Πίνακας Γ.Α8

Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας για τις εμπορικές δραστηριότητες της Εκκλησίας

Γ.Α9 Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας σε δηλώσεις που αφορούν το ρόλο της Εκκλησίας

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν στη συνέχεια να απαντήσουν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με κάποιες δηλώσεις που αφορούν το ρόλο της Εκκλησίας. Οι Κύπριοι φαίνεται να συμφωνούν με την άποψη ότι η Εκκλησία πρέπει να περιοριστεί στην πνευματική της αποστολή, να κάνει καλύτερη οικονομική διαχείριση και να υπόκειται σε φορολογία από το κράτος, ενώ δεν έχουν ξεκάθαρη άποψη για το αν η Εκκλησία θα πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις για το εθνικό θέμα.

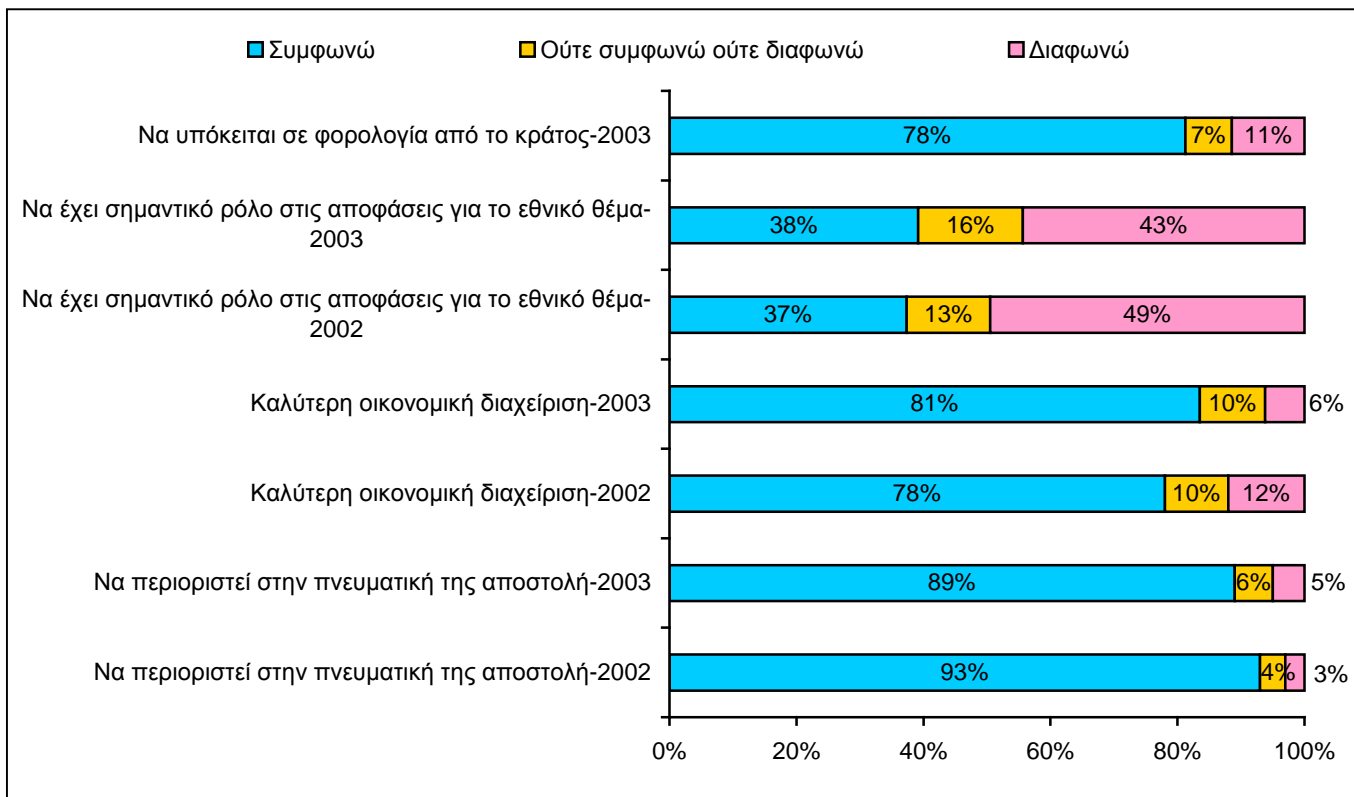
Συγκεκριμένα, το 89% των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι ο ρόλος της Εκκλησίας πρέπει να περιοριστεί στην πνευματική της αποστολή. Την άποψη αυτή συμμερίζονται περισσότερο τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 45-54, οι διαμένοντες στις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου καθώς και τα άτομα που ανήκουν στις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε.

Το 81% των ερωτηθέντων έχουν την άποψη ότι η Εκκλησία πρέπει να κάνει καλύτερη διαχείριση των οικονομικών της, ενώ μόνο το 6% διαφωνεί με την άποψη αυτή. Οι διαμένοντες στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου είναι περισσότερο θετικοί, σε αντίθεση με τους ερωτηθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου, που διαφώνησαν με την άποψη αυτή.

Στην ερώτηση αν θα έπρεπε η εκκλησία να υπόκειται σε φορολογία από το κράτος, οκτώ στους δέκα, περίπου, ερωτηθέντες (78%) συμφώνησε, ενώ ποσοστό 11% διαφώνησε. Συγκεκριμένα, οι κάτοικοι των επαρχιών Πάφου και Αμμοχώστου δήλωσαν ότι συμφωνούν με την άποψη (93% και 90% αντίστοιχα), αντίθετα με τους κατοίκους των επαρχιών Λεμεσού (20%) και Λευκωσίας (12%) που διαφώνησαν. Διαφωνία εκφράζουν και οι ερωτηθέντες της μικρότερης ηλικιακής ομάδας 18-34 (17%).

Τέλος, όσον αφορά το ρόλο που πρέπει να έχει η Εκκλησία στις αποφάσεις για το εθνικό ζήτημα οι απόψεις διίστανται. Ποσοστό 38% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η Εκκλησία πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο, ενώ 43% διαφωνεί. Ποσοστό 16% των ερωτηθέντων δεν εκφέρει άποψη. Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι οι διαμένοντες στην επαρχία Λεμεσού, καθώς και τα άτομα της μεγαλύτερης ηλικιακής ομάδας (55+) διαφωνούν με την άποψη, ενώ τα άτομα της ψηλότερης κοινωνικοοικονομικής ομάδας (Α-Β) και ψηλότερου μορφωτικού επιπέδου συμφωνούν με την άποψη ότι η Εκκλησία πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις για το εθνικό ζήτημα.

Βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας σε δηλώσεις που αφορούν το ρόλο της Εκκλησίας

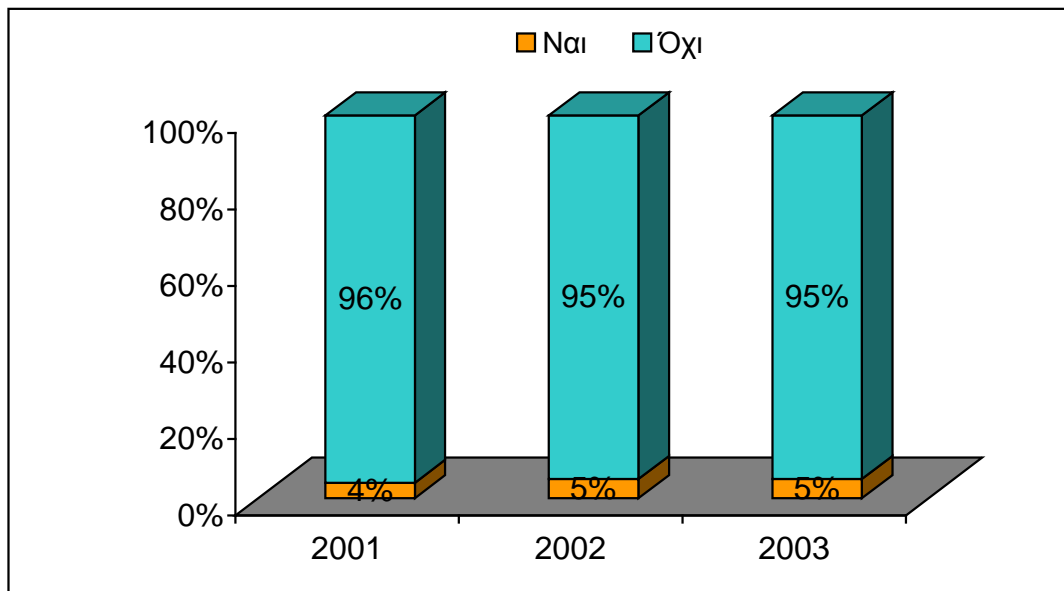

Γ.Α10 Ξένες οικιακές βοηθοί

Σε σύγκριση με τα περσινά αποτελέσματα δεν παρατηρούνται καθόλου αλλαγές το 2003. Οι κάτοικοι της Λευκωσίας, των ψηλών κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1, καθώς και τα άτομα με ανώτερη μόρφωση φαίνεται να έχουν στο σπίτι τους ξένη οικιακή βοηθό.

Πίνακας Γ.Α10

Ξένες οικιακές βοηθοί

Γ.Α11 Ικανοποίηση από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο

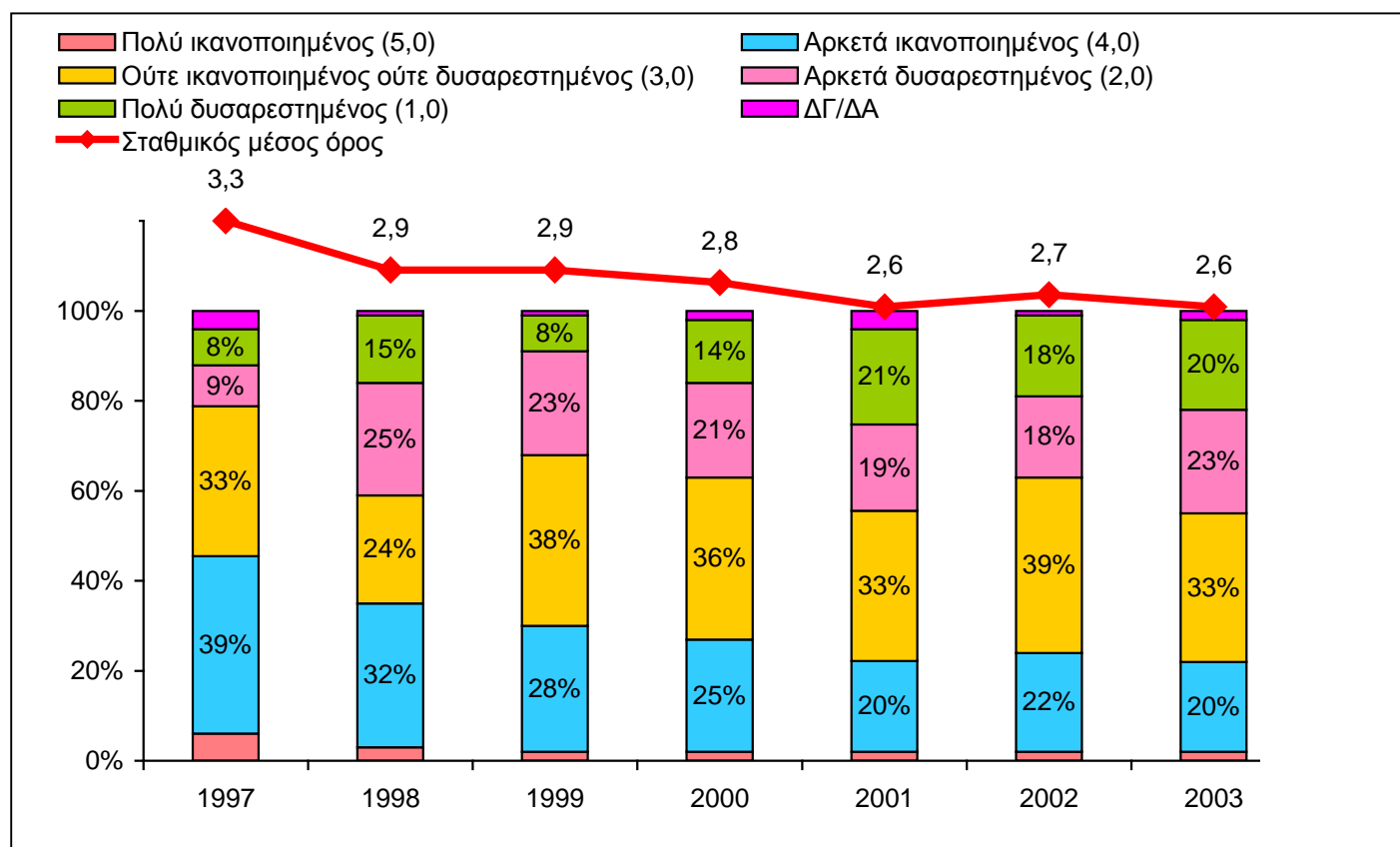
Σε όλη την περίοδο 1997-2003 παρατηρείται μια σταθερή μείωση του βαθμού ικανοποίησης σε ό,τι αφορά το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο.

Το 2003 ποσοστό 22% δήλωσαν πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, το ποσοστό εκείνων που εξέφρασαν δυσαρέσκεια από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο αυξήθηκε στο 43% από 36% το 2002.

Μεγαλύτερη ικανοποίηση για το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο εκφράζουν κυρίως οι κάτοικοι των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου (30% και 29%, αντίστοιχα), καθώς και τα άτομα νεαρής ηλικίας 18-34 χρονών (22%). Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχουν οι κάτοικοι της επαρχίας Πάφου, αφού έξι στους δέκα, περίπου, ερωτηθέντες (61%) δήλωσαν δυσαρεστημένοι με το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο.

Πίνακας Γ.Α11

Ικανοποίηση από το επίπεδο προστασίας του καταναλωτή στην Κύπρο

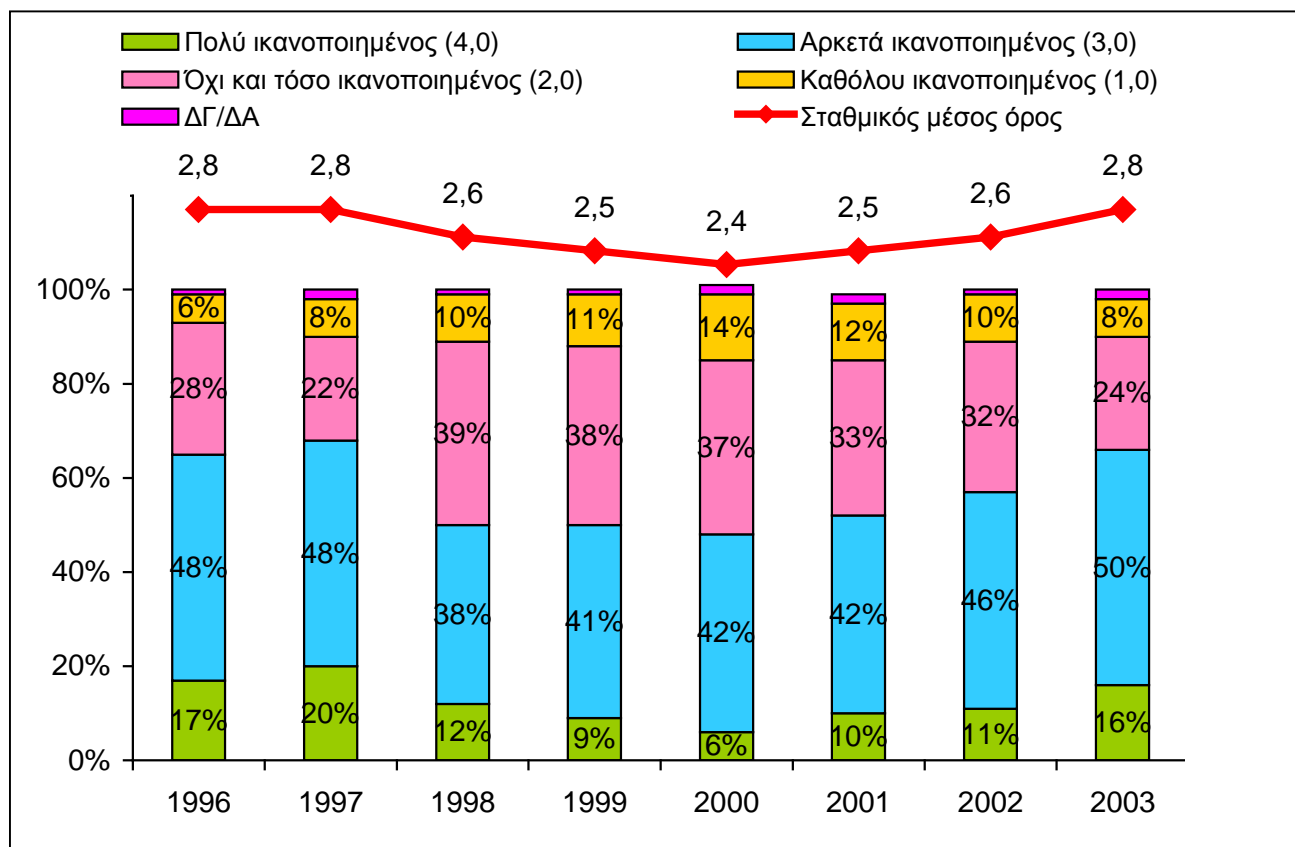
Γ.Α12 Ικανοποίηση για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο

Μείωση παρατηρείται στο βαθμό ικανοποίησης για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο τα τελευταία πέντε χρόνια (1998-2002). Το 1996 και 1997 ποσοστό 65% και 68%, αντίστοιχα, δήλωναν ότι ήταν πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας. Από το 1998 μέχρι το 2002 παρατηρείται μια σταδιακή μείωση του ποσοστού. Αντίθετα, το 2003 το ποσοστό ικανοποίησης για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο αυξάνεται κατά εννιά εκατοστιαίες μονάδες (66%) σε σχέση με 57% το 2002. Το υπόλοιπο 32% αντιπροσωπεύει τα άτομα που είναι καθόλου ή όχι και τόσο ικανοποιημένα.

Η δημογραφική ανάλυση παρουσιάζει την ηλικιακή ομάδα 18-34 καθώς και τους κατοίκους των επαρχιών Αμμοχώστου και Λεμεσού να είναι πιο δυσαρεστημένοι από τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο. Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχουν οι ερωτηθέντες των ηλικιακών ομάδων 45-54 και 55+ καθώς και οι κάτοικοι των επαρχιών Λάρνακας και Πάφου.

Πίνακας Γ.Α12

Ικανοποίηση για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Κύπρο

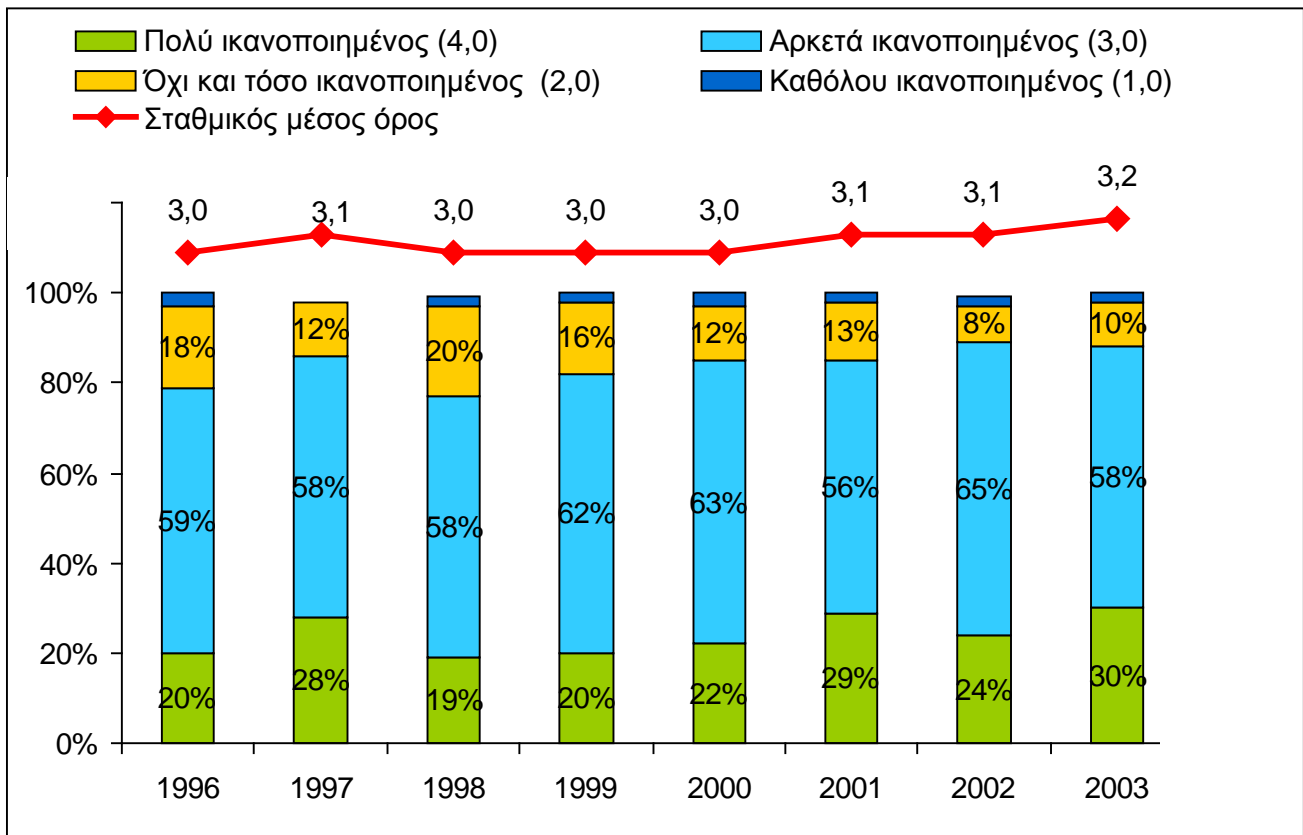
Γ.Α13 Ικανοποίηση από τη ζωή

Σταθερότητα παρατηρείται ανάμεσα στους Κυπρίους όσον αφορά το βαθμό ικανοποίησής τους από τη ζωή. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων τα τελευταία επτά χρόνια (με αντίστοιχα ποσοστά 79%, 86%, 77%, 82%, 85%, 85% και 89%) δείχνουν ότι είναι πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι από τη ζωή τους. Φέτος ο βαθμός ικανοποίησης των ερωτηθέντων από τη ζωή φτάνει το 88%.

Περισσότερο ικανοποιημένοι από τη ζωή τους, συγκριτικά με τους υπόλοιπους, φαίνεται να είναι τα άτομα που ανήκουν στις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, οι ερωτηθέντες με ανώτερη μόρφωση και οι διαμένοντες στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού.

Πίνακας Γ.Α13

Ικανοποίηση από τη ζωή

Γ.Α14α Αξίες που διέπουν τη ζωή

Ζητήθηκε στη συνέχεια από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν σε δύο ερωτήματα:

- ✓ Ποιες αξίες διέπουν τη δική τους ζωή
- ✓ Ποιες αξίες διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά

Η πρώτη ερώτηση αποσκοπούσε να δώσει μια αυτοαξιολόγηση και μια υποκειμενική εκτίμηση της σημαντικότητας διάφορων αξιών στη ζωή τους. Η δεύτερη ερώτηση σκοπό είχε να δώσει μια αντικειμενική εκτίμηση για τις αξίες που έχουν καθοριστικό ρόλο στη ζωή των Κυπρίων γενικά.

Όσον αφορά την πρώτη ερώτηση, εννιά στους δέκα, περίπου, Κυπρίους δήλωσαν ότι η ζωή τους διέπεται από την αξία της οικογένειας και από εντιμότητα (88% και 87%, αντίστοιχα), ενώ με διαφορά ακολουθούν η συνέπεια (59%), η ακεραιότητα (55%) και η σκληρή δουλειά (54%). Είναι ενδιαφέρον ότι μόνο τέσσερις στους δέκα (41%) ερωτηθέντες δήλωσαν ότι η περιβαλλοντική συνείδηση, η αξιοκρατία και τέλος η άνετη ζωή (32%) είναι αξίες που διέπουν τη ζωή τους.

Η δημογραφική ανάλυση δείχνει ότι η σκληρή δουλειά χαρακτηρίζει περισσότερο τους ερωτηθέντες των ηλικιακών ομάδων 35-44 και 45-54, με αντίστοιχα ποσοστά 63% και 65%. Αντίθετα, η ακεραιότητα και η συνέπεια χαρακτηρίζει τα άτομα των ψηλότερων κοινωνικοοικονομικών τάξεων (Α-Β και Γ1), ενώ τα άτομα που ανήκουν στη χαμηλότερη κοινωνική τάξη Δ-Ε δε θεωρούν ότι η ζωή τους διέπεται από την αξία της οικογένειας.

Οι κάτοικοι της Λάρνακας δήλωσαν ότι η ζωή τους διέπεται από την αξία της εντιμότητας σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι το σύνολο των ερωτηθέντων. Σε σχέση με την αξία της εντιμότητας η ψηλότερη κοινωνική τάξη Α-Β παρουσιάζει το πιο χαμηλό ποσοστό στην αξιολόγηση. Τέλος, τα άτομα 18-34 ετών φαίνεται να κυριαρχούνται από την αντίληψη για μια άνετη ζωή.

Γ.Α14β Αξίες που διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά

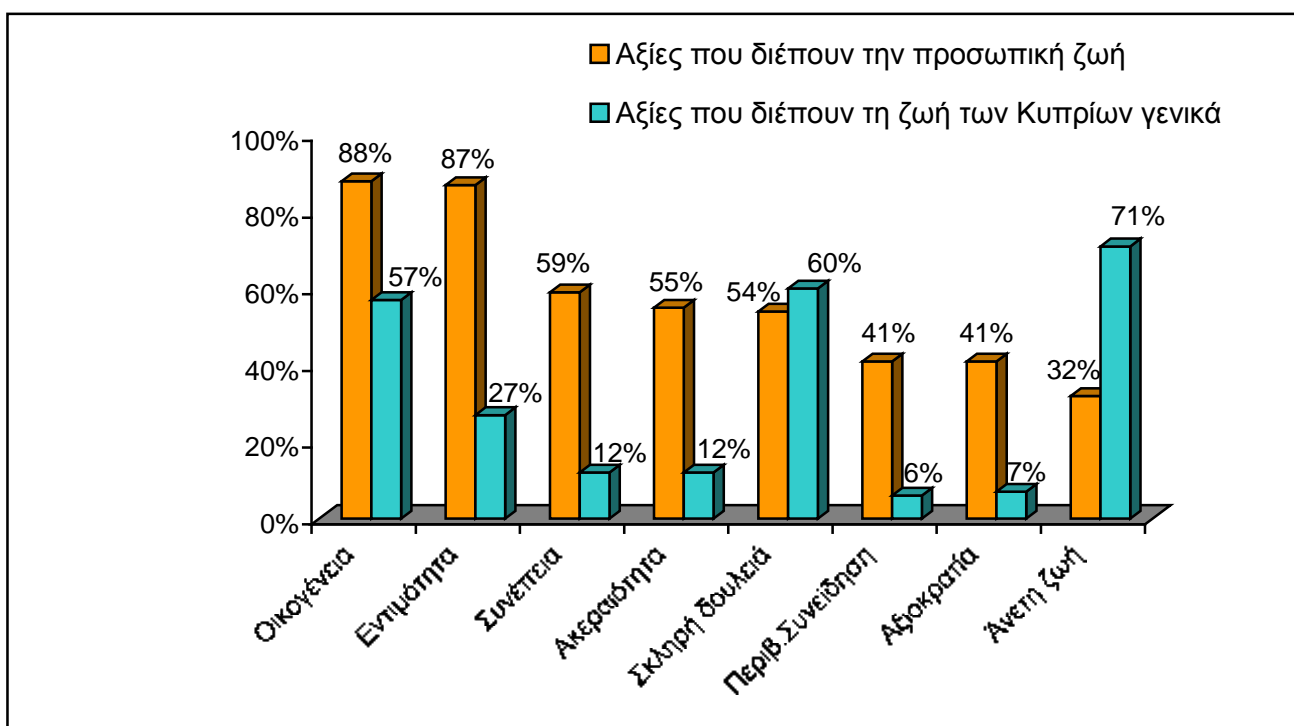
Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν ποιες από τις αξίες διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά. Τα προηγούμενα ποσοστά ανατρέπονται, αφού οι ερωτηθέντες δηλώνουν με ποσοστό 71% ότι η αξία που διέπει περισσότερο την ζωή των Κυπρίων είναι η άνετη ζωή. Ακολουθούν η σκληρή δουλειά (60%) και ο θεσμός της οικογένειας (57%). Η εντιμότητα με ποσοστό 27% έρχεται στην τέταρτη θέση και ακολουθούν η συνέπεια και η ακεραιότητα με ποσοστό 12%, η αξιοκρατία με 7% και τέλος η περιβαλλοντική συνείδηση με 6%.

Γενικά οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι στην κοινωνία υπάρχει μια υποβαθμισμένη περιβαλλοντική συνείδηση, χαμηλός βαθμός αξιοκρατίας και περιορισμένη ακεραιότητα και συνέπεια ως προς τη συμπεριφορά.

Οι διαμένοντες στην επαρχία Λευκωσίας είναι τα άτομα που υποστηρίζουν περισσότερο ότι η ζωή των Κυπρίων γενικά διέπεται από τις αξίες της σκληρής δουλειάς και της οικογένειας, αντίθετα με τους ερωτηθέντες στην επαρχία Πάφου οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η άνετη ζωή αλλά και η εντιμότητα είναι οι αξίες που διέπουν τη ζωή των Κυπρίων γενικά. Οι ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις θεωρούν ότι κυριαρχούσα αξία στην κυπριακή κοινωνία είναι η άνετη ζωή.

Πίνακας Γ.Α14

Αξίες που διέπουν την προσωπική ζωή και την ζωή των Κυπρίων γενικά

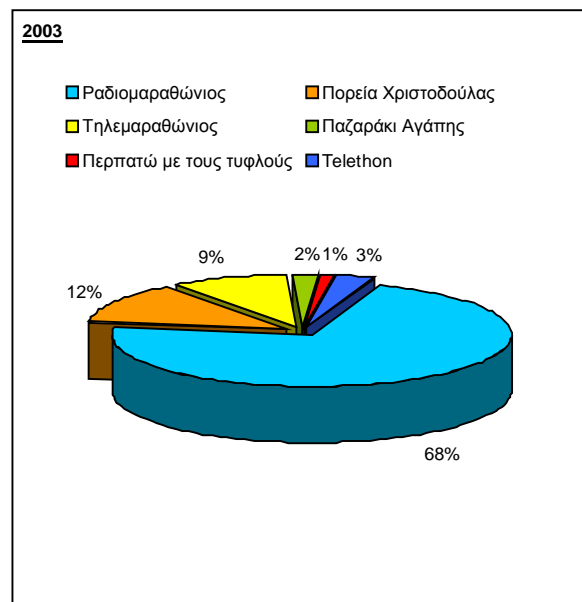
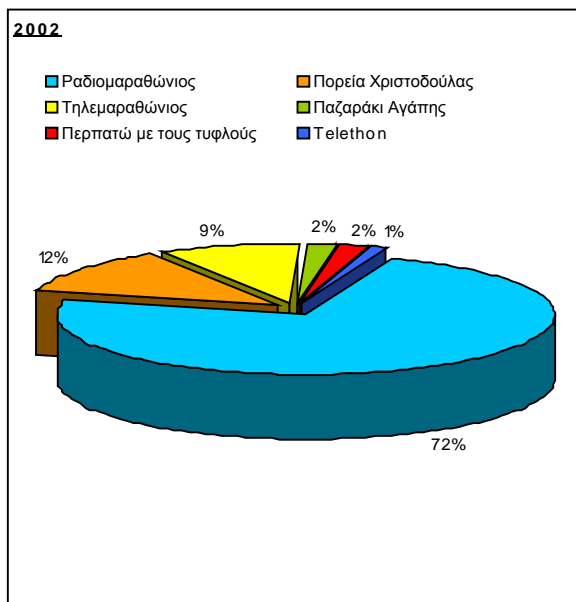
Γ.Α15 Το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο

Στο Κυπριοβαρόμετρο τέθηκε η ερώτηση για το ποιο κατά τη γνώμη των ερωτηθέντων είναι το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο. Το 68% δήλωσε το «Ραδιομαραθώνιο» και ακολουθούν με διαφορά η «Πορεία Χριστοδούλας» με 12%, ο «Τηλεμαραθώνιος» με 9%, το Telethon με 3%, το «Παζαράκι Αγάπης» και «Περπατώ για τους τυφλούς» με 2% και 1%, αντίστοιχα

Δημογραφικά, οι ηλικιακές ομάδες 18-34 και 35-44 και οι κάτοικοι των επαρχιών Λευκωσίας και Αμμοχώστου θεωρούν το Ραδιομαραθώνιο ως το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο, αντίθετα με τους κατοίκους της Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου και τα άτομα των ηλικιακών ομάδων 45-54 και 55+, οι οποίοι δηλώνουν ότι το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο είναι η Πορεία Χριστοδούλας.

Πίνακας Γ.Α15

Το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό γεγονός στην Κύπρο

Γ.Α16 Αν θα πάνε να ψηφίσουν στις Ευρωεκλογές

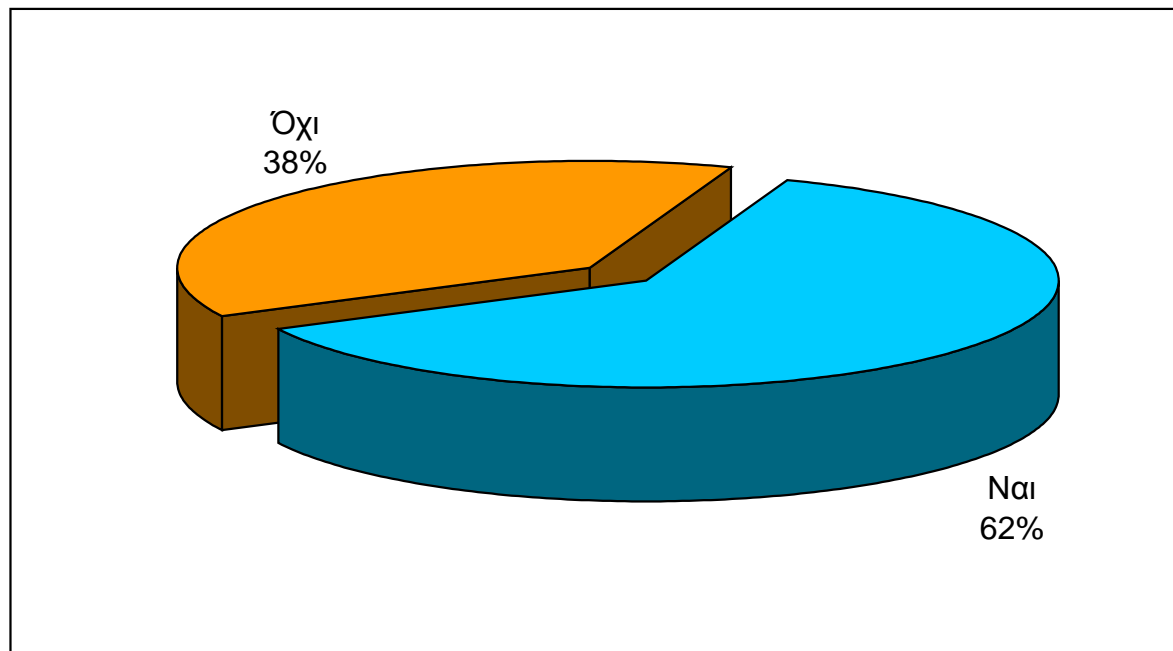
Για πρώτη φορά στο φετινό Κυπροβαρόμετρο περιλαμβάνονται ερωτήσεις με θέμα τις Ευρωεκλογές.

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν κατά πόσο θα πάνε να ψηφίσουν στις Ευρωεκλογές, σε περίπτωση που η ψηφοφορία δε θα είναι αναγκαστική. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (62%) απάντησε θετικά, ενώ οι υπόλοιποι (38%) απάντησαν αρνητικά.

Τα άτομα που θα πάνε να ψηφίσουν προέρχονται κυρίως από τις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας (66% και 77% αντίστοιχα) και από την ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη A-B (86%). Αντίθετα οι ερωτηθέντες της ηλικιακής ομάδας 18-50 (50%), οι γυναίκες (45%) και οι διαμένοντες στις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου (49% και 58%, αντίστοιχα) δήλωσαν ότι δε θα πάνε να ψηφίσουν αν η ψηφοφορία για τις Ευρωεκλογές δε θα είναι αναγκαστική.

Πίνακας Γ.Α16

Αν θα πάνε να ψηφίσουν στις Ευρωεκλογές

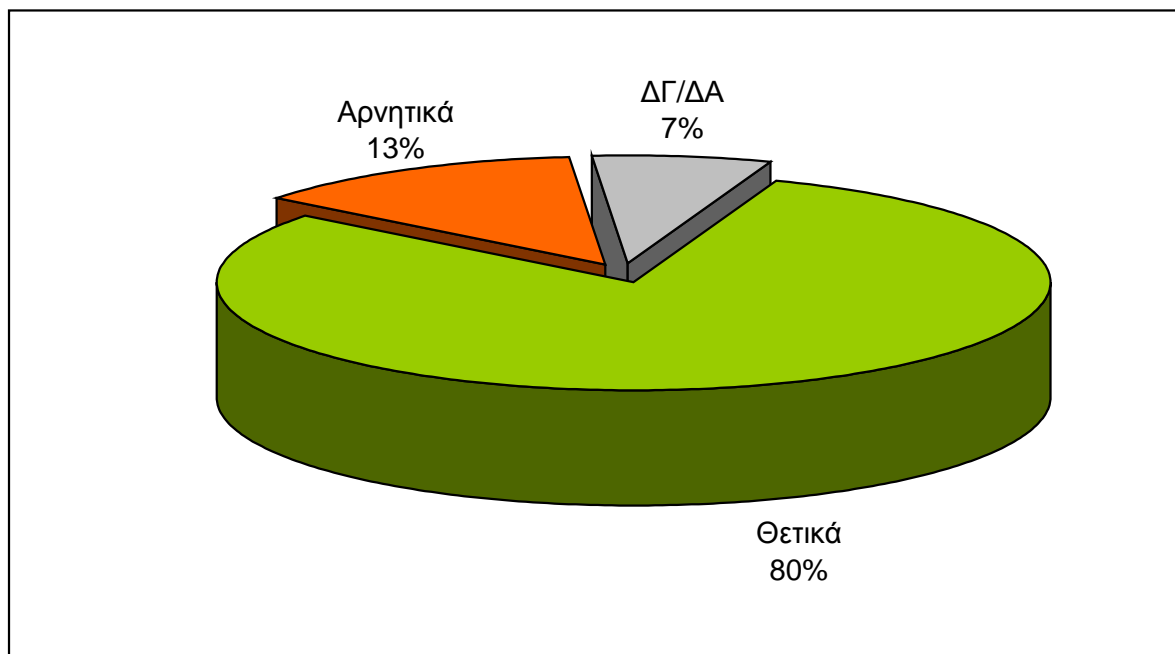
Γ.Α17 Γνώμη για την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου στις Ευρωεκλογές

Στη συνέχεια ρωτήθηκε η άποψη των Κυπρίων για την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου στις Ευρωεκλογές, δηλαδή να έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν υποψήφιους από διαφορετικά κόμματα. Οκτώ στους δέκα ερωτηθέντες απάντησαν θετικά, ενώ 13% των ερωτηθέντων δεν υποστήριξε την άποψη. Ένας στους δέκα, περίπου, (8%) ερωτηθέντες δεν εξέφρασε άποψη.

Περισσότερο θετικοί ως προς την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου φαίνεται να είναι οι κάτοικοι των επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού (83% και 93% αντίστοιχα), οι ερωτηθέντες που ανήκουν στις ψηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β (93%) και Γ1 (86%), καθώς και τα άτομα με ανώτερη μόρφωση (89%). Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι τρεις στους δέκα (31%) και ένας στους δέκα (10%) αντίστοιχα, από τις επαρχίες Αμμοχώστου και Λεμεσού, δεν εξέφρασαν άποψη.

Πίνακας Γ.Α17

Γνώμη για την εισαγωγή της οριζόντιας ψήφου στις Ευρωεκλογές

Γ.Β. ΝΕΟΛΑΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Γ.Β1 Πρόβλημα των ναρκωτικών

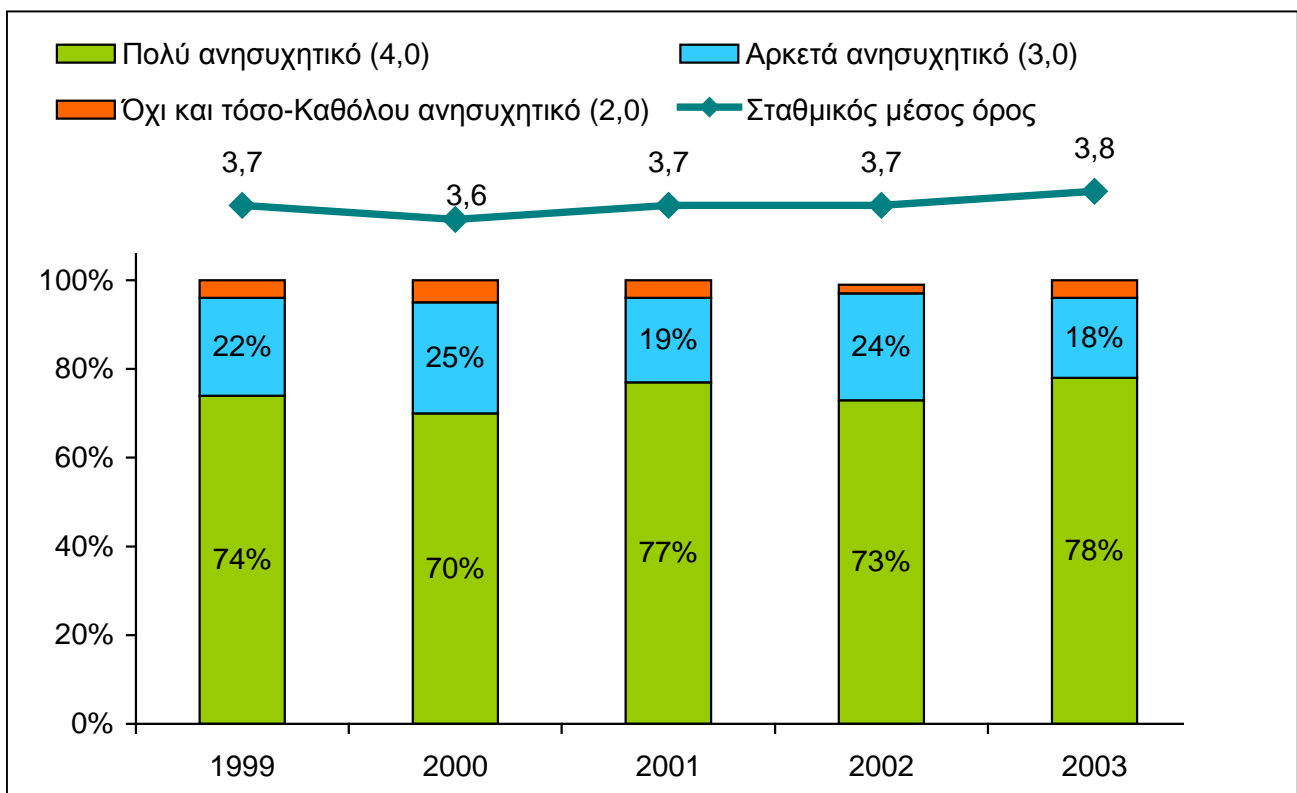
Διαχρονικά το πρόβλημα των ναρκωτικών φαίνεται να απασχολεί ιδιαίτερα την κοινή γνώμη. Στο Κυπροβαρόμετρο 2003 οκτώ στους δέκα, περίπου, (78%) πιστεύουν πως το πρόβλημα των ναρκωτικών στην Κύπρο σήμερα είναι πολύ ανησυχητικό, σε σύγκριση με 73% το 2002. Ιδιαίτερα ψηλά είναι τα ποσοστά ανησυχίας στις επαρχίες Αμμοχώστου, Λάρνακας και Λεμεσού (με αντίστοιχα ποσοστά 88%, 85% και 81%), στα άτομα ηλικίας 45-54 και άνω των 55 (83% και 86%, αντίστοιχα) καθώς και στα άτομα που ανήκουν στις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 (78%) και Δ-Ε (88%).

Επιπρόσθετα, εκτός από το 78% που εκφράζει «έντονη ανησυχία», ένα ποσοστό της τάξης του 18% πιστεύει πως το πρόβλημα είναι «αρκετά ανησυχητικό» σε σύγκριση με 24% το 2002 και το 19% το 2001. Την άποψη αυτή συμμερίζονται περισσότερο τα άτομα των ηλικιών 18-34 και 34-44, οι διαμένοντες στην Λευκωσία, καθώς και τα άτομα που ανήκουν στην ψηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Α-Β.

Τέλος, μόνο 4% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το πρόβλημα δεν είναι και τόσο / ή δεν είναι καθόλου ανησυχητικό.

Πίνακας Γ.Β1

Πρόβλημα των ναρκωτικών

Γ.Β2 Καταπολέμηση της εγκληματικότητας

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν το πιο σημαντικό μέτρο για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας-βίας.

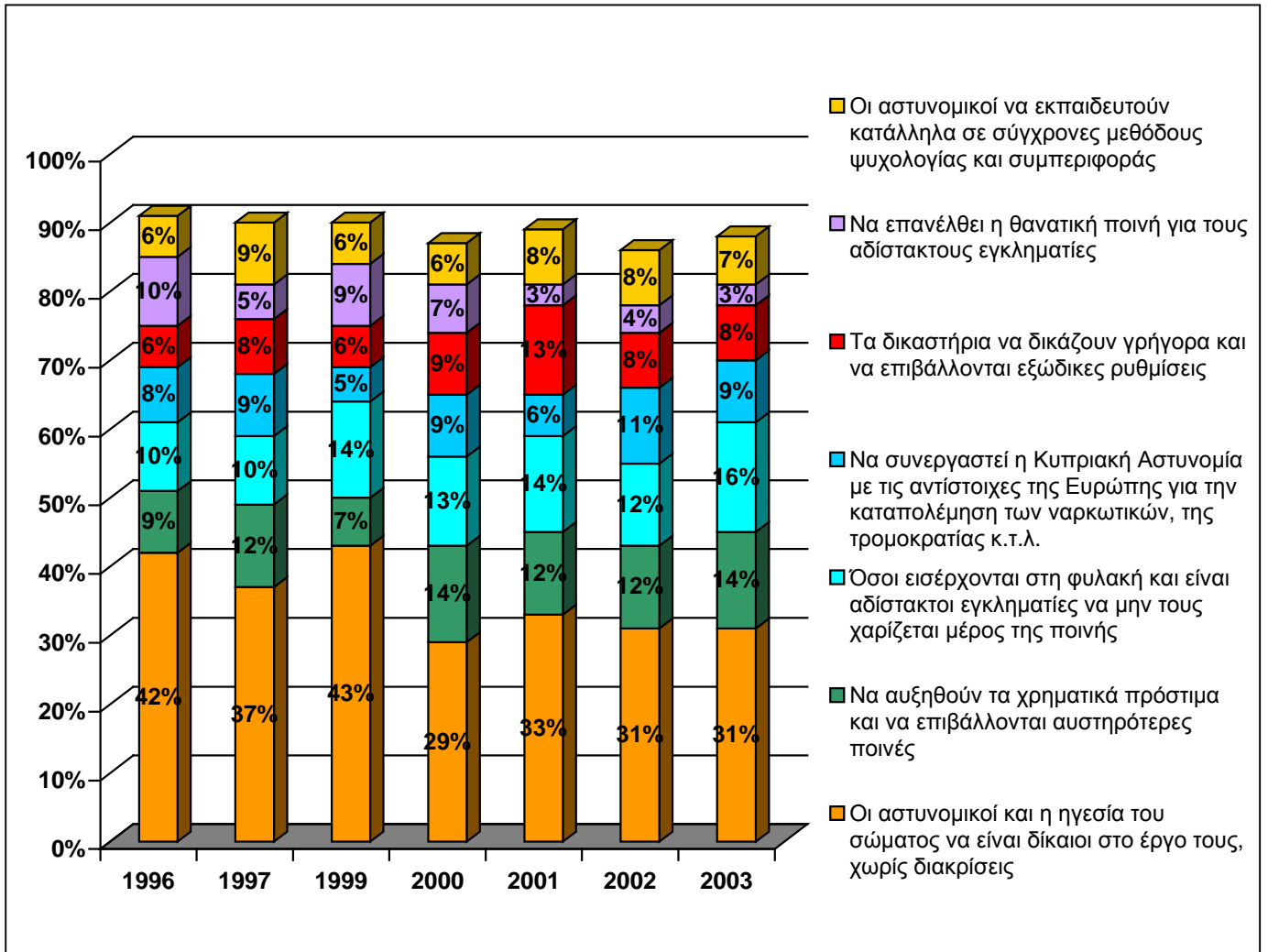
Όλα τα χρόνια διεξαγωγής της, η Έρευνα ανέδειξε τη δήλωση «οι αστυνομικοί και η ηγεσία του σώματος να είναι δίκαιοι στο έργο τους, χωρίς διακρίσεις για κανένα άτομο ή οργανωμένο σύνολο» ως το σημαντικότερο μέτρο που πρέπει να ληφθεί για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας-βίας. Στα ίδια περίπου επίπεδα (31%) με το 2002 παραμένει το ποσοστό προτίμησης για εφαρμογή του μέτρου αυτού στο Κυπροβαρόμετρο 2003. Η άποψη αυτή φαίνεται να υποστηρίζεται περισσότερο από τους διαμένοντες στις επαρχίες Λάρνακας (45%) και Πάφου (42%).

Το ποσοστό που υποστήριξε το μέτρο «να αυξηθούν τα χρηματικά πρόστιμα και να επιβάλλονται πιο αυστηρές ποινές», παρέμεινε στα ίδια, περίπου, με τα περσινά επίπεδα (14% το 2003 και 12% το 2002). Με την άποψη αυτή συμφώνησαν σε μεγάλο βαθμό οι κάτοικοι της επαρχίας Αμμοχώστου και τα άτομα από τη χαμηλότερη κοινωνική τάξη Δ-Ε.

Στο 16% έχει αυξηθεί ο βαθμός στήριξης της άποψης ότι «όσοι εισέρχονται στη φυλακή και είναι αδίστακτοι εγκληματίες, να μην τους χαρίζεται μέρος της ποινής τους» έναντι 12% το 2002. Το μέτρο «η Κυπριακή Αστυνομία πρέπει να συνεργαστεί με τα αντίστοιχα αστυνομικά σώματα της Ευρώπης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, της τρομοκρατίας, της λαθρομετανάστευσης κτλ.» παρουσίασε μείωση στο 9% το 2003 σε σχέση με 11% το 2002.

Τέλος, στην περίοδο 1996-2003 ακολουθούν με μικρά, αλλά σταθερά ποσοστά (3% έως 8%) τα μέτρα: «τα δικαστήρια να δικάζουν γρήγορα και να επιβάλλονται εξώδικες ρυθμίσεις», «οι αστυνομικοί να εκπαιδεύονται κατάλληλα σε σύγχρονες μεθόδους ψυχολογίας και συμπεριφοράς», καθώς και το μέτρο «η αστυνομία να στελεχωθεί με επιστημονικό προσωπικό».

Καταπολέμηση της εγκληματικότητας

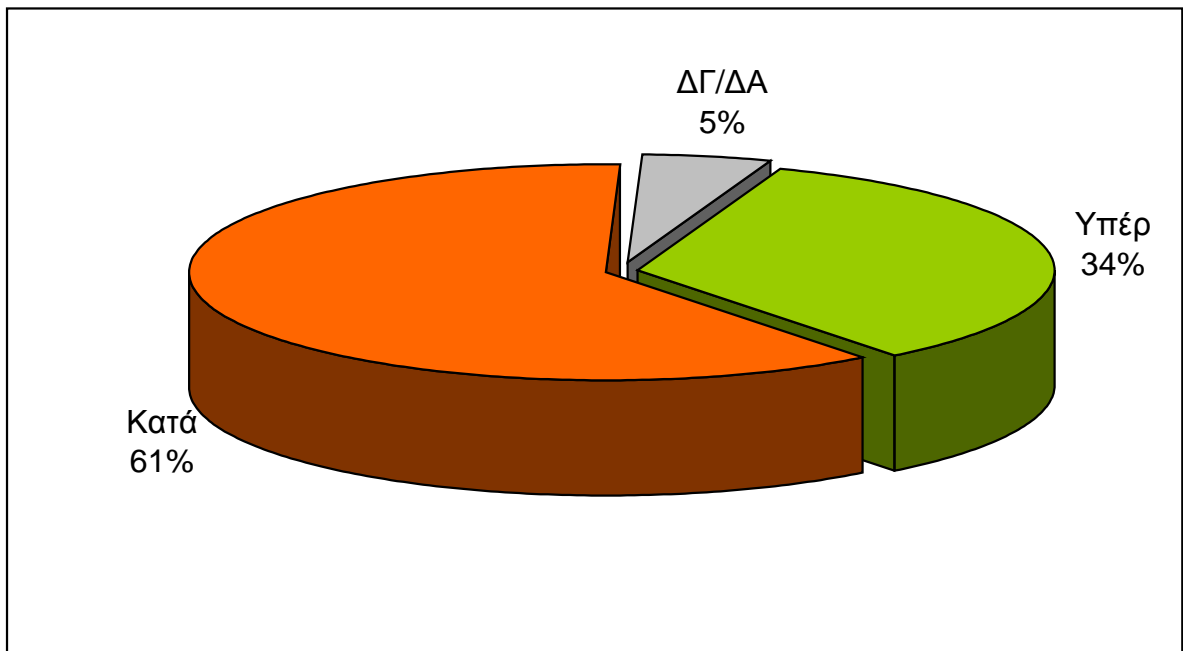
Γ.Γ1 Καζίνο: Υπέρ ή κατά;

Στο φετινό Κυπροβαρόμετρο ζητήθηκε για πρώτη φορά από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν αν είναι υπέρ ή κατά της δημιουργίας καζίνο στην Κύπρο. Ποσοστό 34% απάντησε θετικά, αντίθετα με το 61% που τάχθηκε εναντίον της πρότασης. Ένα ποσοστό της τάξης του 5% δεν εξέφρασε άποψη.

Από την δημογραφική ανάλυση φαίνεται ότι οι άντρες (47%), οι ερωτηθέντες που διαμένουν στην επαρχία Λευκωσίας (39%) και τα άτομα των ψηλότερων κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1 (53% και 43%, αντίστοιχα) είναι υπέρ της δημιουργίας καζίνο. Αντίθετα, τα άτομα που είναι κατά της πρότασης ανήκουν στην μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα 55+ (67%), τη χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική τάξη Δ-Ε (76%) και προέρχονται κυρίως από την επαρχία Λάρνακας (69%).

Πίνακας Γ.Γ1

Καζίνο: Υπέρ ή κατά;

Γ.Δ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

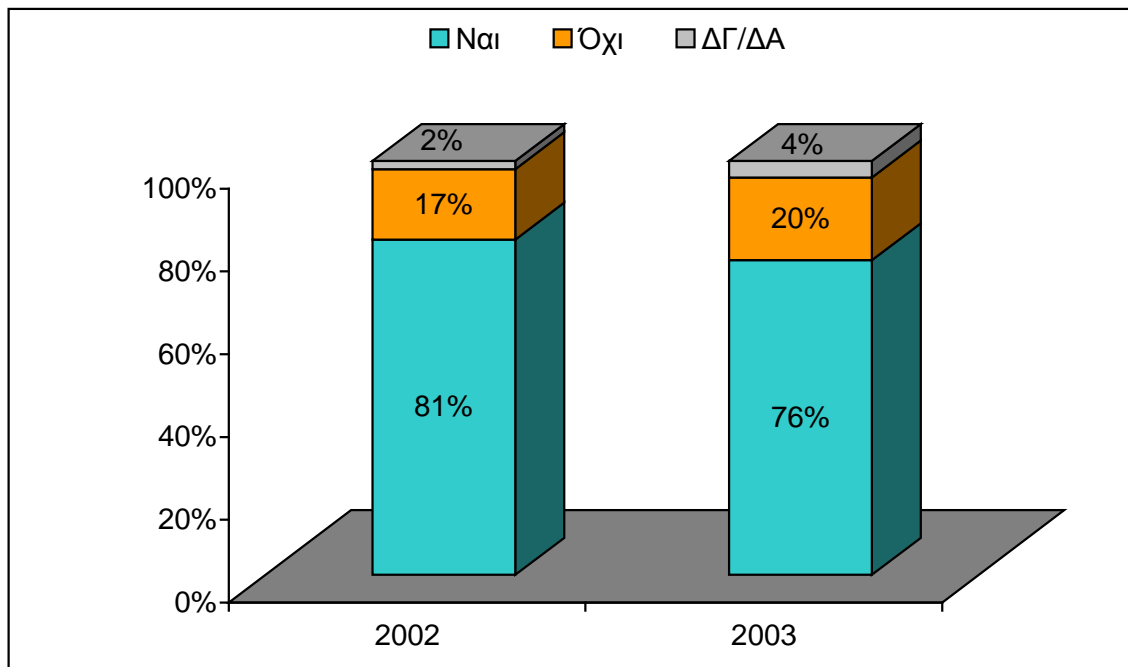
Γ.Δ1 Υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα στην Κύπρο;

Ποσοστό 76% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι στην Κύπρο υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα. Την άποψη αυτή υποστηρίζουν περισσότερο τα άτομα από τις επαρχίες Αμμοχώστου και Λεμεσού (87% και 81% αντίστοιχα), τα άτομα με ανώτερη μόρφωση (81%), καθώς και τα άτομα των ψηλότερων κοινωνικοοικονομικών τάξεων Α-Β και Γ1 (με αντίστοιχα ποσοστά 83% και 77%).

Αντίθετα δύο στους δέκα Κυπρίους (20%) δεν πιστεύουν ότι η Κύπρος αντιμετωπίζει τέτοιο πρόβλημα. Την άποψη αυτή συμμερίζονται περισσότερο οι κάτοικοι της επαρχίας Πάφου, των αγροτικών περιοχών, όπως επίσης και τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 45-54.

Πίνακας Γ.Δ1

Υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα στην Κύπρο;

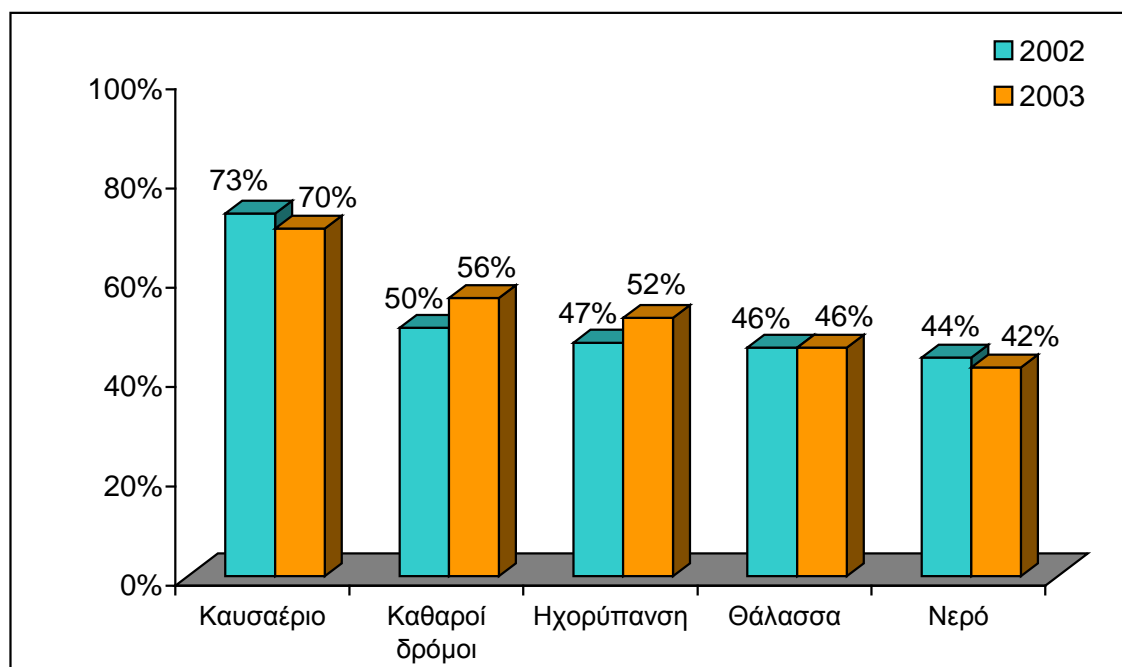

Γ.Δ2 Πού αντιμετωπίζονται τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα:

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να ονομάσουν τους τομείς που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα στην Κύπρο. Εφτά, περίπου, στους δέκα ερωτηθέντες (70%) πιστεύουν ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι το καυσαέριο και ακολουθούν οι καθαροί δρόμοι με 56%. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η ηχορύπανση με 52%, στην τέταρτη θέση η μόλυνση της θάλασσας με 46% και τέλος το νερό με 42%.

Πίνακας Γ.Δ2*

Πού αντιμετωπίζονται τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα:

*Βάση: Όλοι όσοι πιστεύουν ότι υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα στην Κύπρο

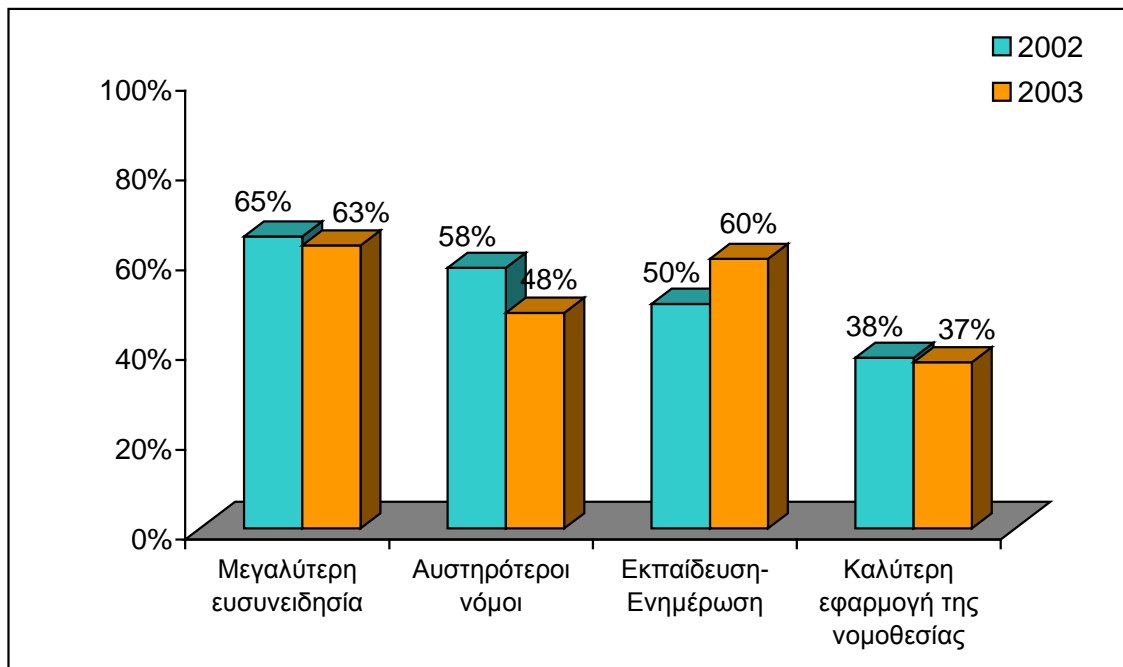
Γ.Δ3 Μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος

Οι ερωτηθέντες δήλωσαν ποια μέτρα πρέπει να παρθούν για να αντιμετωπιστούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα σήμερα στην Κύπρο. Το 63% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι χρειάζεται μεγαλύτερη ευσυνειδησία για να προστατεύσουμε το περιβάλλον και το 60% ότι απαιτούνται αυστηρότεροι νόμοι. Την άποψη ότι χρειάζεται εκπαίδευση και ενημέρωση για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος συμμερίζεται το 48% των ερωτηθέντων, ενώ τέσσερις, περίπου, στους δέκα (37%) δήλωσαν ότι χρειάζεται καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας.

Στη δημογραφική ανάλυση φαίνεται ότι τα άτομα που υποστηρίζουν περισσότερο ως μέτρο προστασίας τη μεγαλύτερη ευσυνειδησία είναι κάτοικοι της επαρχίας Λάρνακας και ηλικίας 35-44. Η εκπαίδευση και η ενημέρωση ως μέτρο προστασίας του περιβάλλοντος υποστηρίζεται περισσότερο από τις ψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, καθώς και από τα άτομα με ανώτερη και μέση μόρφωση.

Πίνακας Γ.Δ3

Μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος

*Βάση: Όλοι όσοι πιστεύουν ότι υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα στην Κύπρο

Γ.Δ4 Σωστή ή λανθασμένη η απόφαση για μελλοντική επιβολή περιβαλλοντικών φόρων

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο βρίσκουν σωστή την επιβολή περιβαλλοντικών φόρων από την Κυβέρνηση. Το 39% υποστηρίζει την επιβολή τέτοιου είδους φόρου, ενώ το 54% διαφωνεί. Χαμηλότερο παρουσιάζεται το ποσοστό των ατόμων που συμφωνούν με την επιβολή περιβαλλοντικών φόρων σε σύγκριση με το περσινό Κυπριακό μετρητή 2002 (39% και 48%, αντίστοιχα).

Τα άτομα που διαφωνούν είναι κυρίως κάτοικοι της επαρχίας Πάφου και Λεμεσού καθώς και τα άτομα που ανήκουν στις χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις Γ2 και Δ-Ε. Αντίθετα, τα άτομα που υποστηρίζουν την επιβολή τέτοιου είδους φόρου προέρχονται από τις κοινωνικοοικονομικές τάξεις Α-Β και Γ1, από τις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας καθώς επίσης και τα άτομα της ηλικιακής ομάδας 18-30.

Πίνακας Γ.Δ4

Σωστή ή λανθασμένη η απόφαση για μελλοντική επιβολή περιβαλλοντικών φόρων

